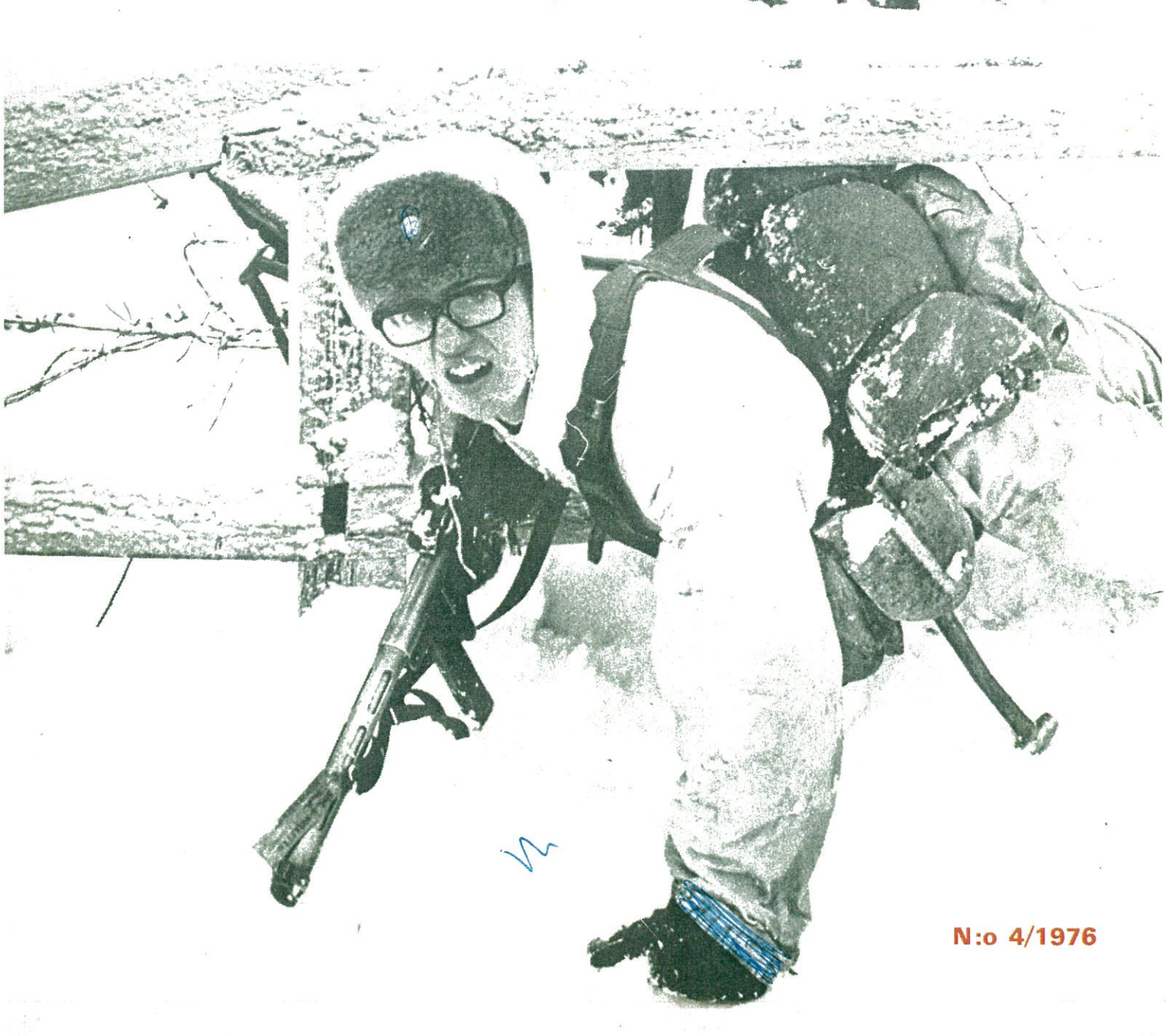


ISSN 0454-7357

# KYLKIRAUTA



N:o 4/1976

11

O

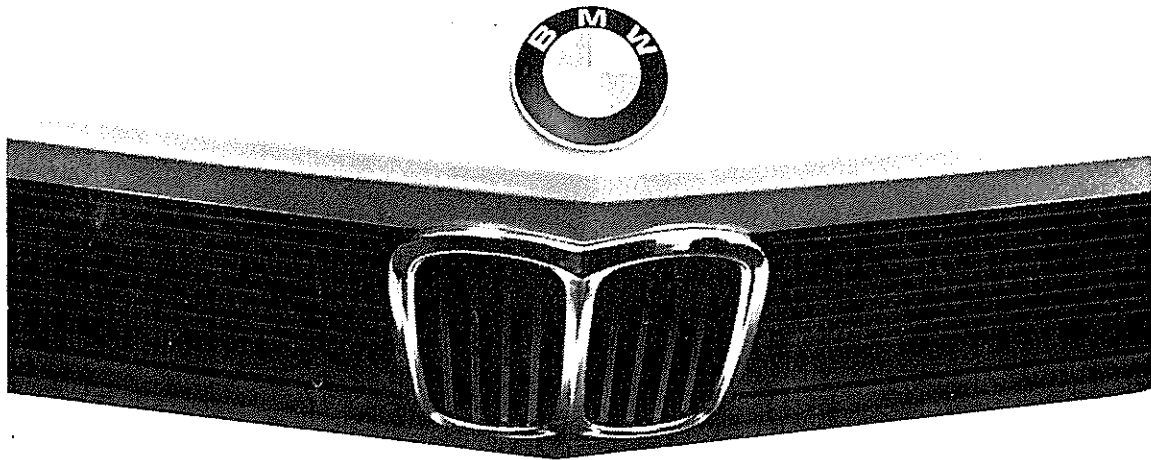
# Hawker Siddeley HS Hawk jatkokoulutuskone

Etustaa Suomessa:

**MACHINERY OY**

Teollisuuskatu 29, Helsinki PL 129, 00101 Helsinki 10

Puh. 716 711, telex 12-1820 amoe sf



**Parasta siinä on ajamisen ilo.**

**VEHO**

Helsinki, Runeberginkatu 3

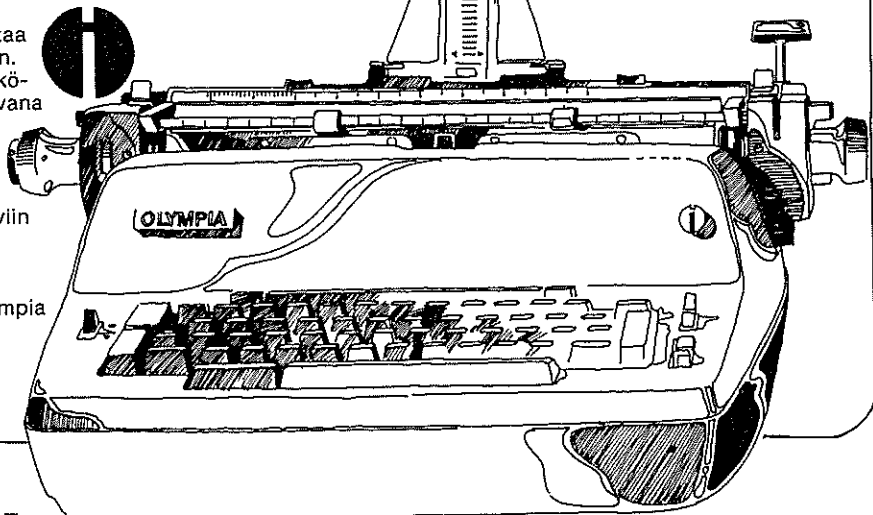
**HUOMISPÄIVÄÄN**  
sähkökirjoitus-  
koneet

**OLYMPIA**

Länsisaksalainen Olympia vastaa huomisen haasteisiin jo tänään. Laadukkaassa SGE 50/51 sähkökirjoituskonesarjassa on valittavana 24 tehokasta ja monipuolista vaihtoehtoa. Nyt myös kuiskaavan hiljaiset SL-tyypit.

Ja kaikkein vaativimpiin tehtäviin 80-luvun kirjoitin Olympia EUROLECTRIC.

Kysykää niiltä, joilla jo on Olympia — tai lähimmältä jälleenmyyjältämme.



**SIVENIN**  
**KONELIIKE OY**

HÖYLÄMÖTIE 3, 00380 HELSINKI 38, PUH. 558671

VALTAKUNNALLINEN MYYNTI- JA  
HUOLTOVERKOSTO



## Onko lainan saannin kannalta parempi pitää rahoja monessa eri pankissa vai koota ne kaikki samaan pankkiin?

Tavallisen ihmisen tulolähteet eivät yleensä ole kovin moninaiset. Useimmat saavat vain palkkatuloja ja mahdollisesti lapsilisiä tai eläkkeitä. Eri tulojen säännöllinen ohjaaminen samaan pankkiin luo hyvän pohjan luottamukselliselle asiakassuhteelle. Siten palkkapankki on aina myös varmin lainapankki, joten ”tarpeillä” ei ole merkitystä.

Yhdyspankki kuten kaikki muutkin pankit auttaa ensisijaisesti omia asiakkaitaan — myös silloin kun raha on tiukalla. Raha-asioiden — esimerkiksi lainan — hoito on myös helpompaa ja yksinkertaisempaa, kun asioi yhdessä pankissa.

Ja Yhdyspankin vakituisena asiakkaana kerran saamasi edut säilyvät, vaikka muuttaisit toisen sivukonttorin asiakkaaksi.

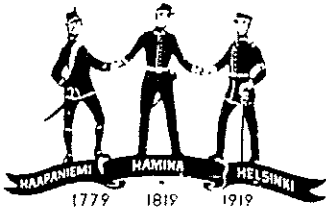
# YHDYSPANKKI

**pärjää paremmin.**

## SISÄLTÖ

Maanpuolustustahto ja kadettiupseeri .....	3
”Totisesti tämä ihminen oli Jumalan poika” .....	4
Motti-Matti .....	6
Hankinnoista ja naisistakin .....	9
Puolustusvoimat ja lehdistö .....	10
Luulin tulevani upseeriksi .....	12
Puolustusvoimien vesittäminen ...	14
Upseerin ura parasta johtajakoulutusta .....	18
Kylkirauta-aatetta vaiko historiaa? .....	24
Näköalapaikalla .....	26
Tiedonvälitys ja sotapropaganda .	28
Vierailu Eestin upseerikoulussa ...	30
Pohjoismaiset merikadettipäivät ..	34
Kirjallisuutta .....	39
Kadettikunta .....	40
Kadettipiirien toimintaa .....	44
Kadettikurssien kuulumisia .....	44
Vuoden 1977 merkkipäivät .....	47
Itse asiasta .....	III kansi
In memoriam .....	III kansi

Vyotti miekan vyötarolle  
Kupeellensa kylkiraudan



# KYLKIRAUTA

N:o 4/1976

Kadettikunta ry:n järjestölehti n:o 114

**Päätoimittaja:** Evi Martti Sinerma  
Jääkäripatteristo, Hämeenlinna, puh.  
917-25631, kotiin 90-590787

**Toimitussihteeri** VTM Erkki  
Paukkunen, Pääesikunta  
puh 90-625801

**Päätoimittajan neuvotteluryhmä:**

Jaakko Isotalo  
Hannu Karpo  
Matti Kohva  
Eero Sauri  
Hannu Sinerma  
Juha Tantt  
Sakari Virkkunen

**Toimitusneuvosto**

Per Heinrichs  
Anssi Huovila  
Erik Lagerström  
Toivo Lehmusvirta  
Pentti Palmu  
Lauri Reunala  
Reino Waris  
Gunnar Ohman

**Ilmoitushankinta**

Evi Toivo Lehmusvirta  
Nahkahousuntie 6 C 76  
00200 Helsinki 20, puh 90-671983

**Taloudenhoito ja ilmoitusaineisto:**

rouva Irja Wonkka, Kadettikunnan  
toimisto

**Osoitteen muutokset:** Kadettikunta ry/  
rouva Sirkka-Liisa Törmänen, Puna-  
vuorenk. 14 B 32 00150 Hki 15, puh  
Hki 665 739

Tilaushinta ..... 10 mk/v  
Irtonumerot ..... 3 mk  
Aikakauslehtien liiton jäsen

## Maanpuolustustahto ja Kadettiupseeri

Henkinen maanpuolustus käsitteenä on kuten tunnettua korvattu maanpuolustuksesta tiedottamisella. Nimi sinänsä ei tässäkään yhteydessä asiaa pahenna, kaikki riippuu tietysti tuon tiedottamisen sisällöstä. Joka tapauksessa on selvää, että ellei kansa ole henkisesti valmis maatansa ja sen itsenäisyyttä tarvittaessa puolustamaan — ellei sillä ole maanpuolustustahtoa — ovat kaikki maanpuolustuksen hyväksi uhratut varat ja vaivat hukkaan heitettyjä.

Henkisen puolen keskeisen merkityksen selvästi nähneenä on Kadettikunta ottanut tärkeimmäksi tehtäväkseen maanpuolustustahtoon lujittamisen valtiojohdon harjoittaman turvallisuuspolitiikan hengessä erityisesti nuorison keskuudessa. Tämä mittava työ vaatii onnistuakseen jokaisen kadettiupseerin tuen. Vähin, mitä itsekultakin on oikeus odottaa, on Kadettikunnan jäsenyys, koska jäsenmaksut muodostavat yhdistyksen tärkeimmän tulolähteen. Hämmästykseni olen todennut, että varsin moni näkyvälläkin paikalla toimiva kadettiupseeri on pari-kolme kymppiä vuodessa säästääkseen jätettytynt Kadettikunnan ulkopuolelle ja näin vetäytynt vastuusta edes välillisesti hoitaa nyt puheena olevaa maanpuolustuksemme keskeistä tehtäväkenttää. On muistettava, että Kadettikunta lienee lähes ainoa yhdistys, jonka maanpuolustusaatteellinen toiminta kohdistuu nimenomaan nuorisoon. Ja nuorison varassa on kuitenkin tämän kansan tulevaisuus.

Uskon, että jokaisen kadettiupseerin maanpuolustustahto edellä esittämäni huomioon ottaen riittää yhdistyksemme jäsenyyteen ja että se kestää tässä jäsenlehdessämme joskus myös toisin ajattelevien mielipiteitä meistä ja maanpuolustuksesta. Oma toimintaa ja käyttäytymistä ajatellen on hyödyllistä tietää, mitä muut siitä ajattelevat. Kylkirauta n:o 3/1976 meni tässä suhteessa allekirjoittaneenkin mielestä hieman liian pitkälle, mutta toisaalta on ymmärrettävää, että ”tekeväälle satuu”, varsinkin kun jäsenistön omista kirjoituksista on ollut huutava puute.

Siis kynä käteen ja maanpuolustustyöhön myös tämän lehden palstoilla!

Jukka Pajula

# ”TOTISESTI TÄMÄ IHMINEN OLI JUMALAN POIKA”



Joulu kertoo meille Jeesuksen syntymästä Juudeassa Beetlehemissä kaupungissa.

Otsikossa esiintyvät sanat on sen sijaan lausunut Jeesuksen kuolinhetkellä roomalainen upseeri, sadanpäämies, joka seurasi alaitensa sotilaiden kanssa hänen hidasta ja tuskallista kuolemaansa Golgatan ristillä.

Jeesus tapasi eläessään julkisen toimintansa aikana myös oman aikansa roomalaisia upseereita, sadanpäämiehiä eli sadanpäälliköitä (lat. centurio), joilla oli komennossaan sata miestä käsittävä centuria. Centurioita kuului legioonan kokonaista 60. Sadanpäämies vastasi nykyajan komppanianpäällikköä, vaikka hän olikin nykyisen toimiupseerin asemassa.

Sadanpäämiehet olivat yleensä erittäin velvollisuudentuntoisia ja hyviä upseereita, joita Jeesus myös suuresti arvosti. Niinpä Jeesus paransi erään sadanpäämiehen palvelijan ja asetti hänen uskonsa israelilaisten uskoa suuremmaksi (Matt 8:5-13).

Myös ensimmäinen ei-juutalainen eli pakana, jonka apostoli Pietari kastoi, oli roomalainen sadanpäämies Kornelius Välimeren rannalla sijaitsevasta Kesarean kaupungista.

Meidänkin puolustusvoimissamme palvelee ilahduttavan paljon kristittyjä kadettiupseereita, jotka mielessään yhtyvät Golgatalla Jeesuksen ristiinnaulitsemista johtaneen ja valvoneen sadanpäämiehen uskontunnustukseen: ”Totisesti tämä ihminen oli Jumalan Poika” (Mark 15:39).

Paljon on myös niitä kadettiupseereita, jotka arvostavat uskoa jouluyönä syntyneeseen Jeesukseen, jotka omaavat tai hyväksyvät kristillisen elämäntavon ja jotka myös kaikin tavoin tukevat kirkollista työtä puolustusvoimissamme.

Mutta kuten muissakin ammattikunnissa, Kadettikuntaan kuuluu myös upseereita, jotka ovat kokeneet kristillisen uskon haaksirikon, jotka eivät tahdo tai eivät jaksa pitää ihanteenaan kristillistä siveellisyyttä elämässään sekä ehkä myös niitä, jotka eivät edes arvosta kristillistä elämäntavosta ja kirkollista työtä puolustusvoimissamme.

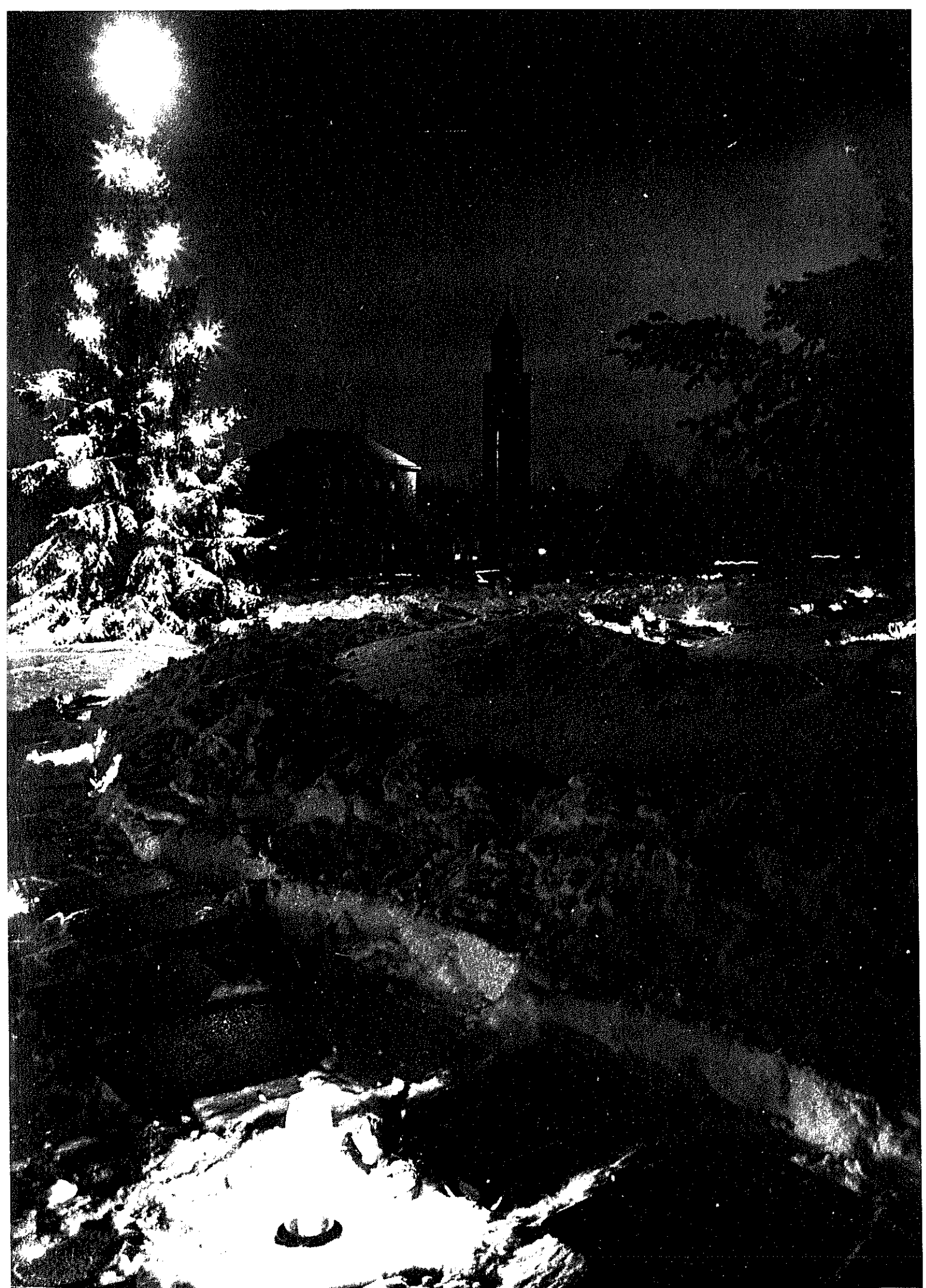
Jeesuksen syntymäjuhla, joulu, kutsuu muiden ohella jälleen Kadettikunnan jäseniä ja Kylkiraudan lukijoita pysähtymään perinteellisen uskomme ydinsanomaa ääreen, ”menemään itseensä”  
Joulurauhan terveisin

Yrjö Massa

Jouluvankielumin ydinsanoma kuuluu: ”Katso, minä ilmoitan teille suuren ilon... teille on tänä päivänä syntynyt Vapahtaja, joka on Kristus, Herra” (Luuk 2:10,11). Se kuuluu kaikille ihmisille – niin myös kadettiupseereille luutnantista aina kenraaliin saakka sekä ilman erotusta parhaimmille että huonoimmille meistä.

Tämän ilosanoman saa ottaa vastaan myös perhe-elämässään, kutsumusuralaan tai muussa suhteessa epäonnistunut tai haaksirikottunut kadettiupseeri, sillä ”jos me olemme uskottomat, pysyy kuitenkin hän (Jumala) uskollisena, sillä itsensä kieltää hän ei saata” (2 Tim 2:13).

Omistakaamme siis itse kukin tämä joulun sanoma omaksi ilosanomaksemme ja tunnustakaamme roomalaisen upseerin tavoin, että Jeesus on Jumalan Poika. Silloin saamme luottaa siihen, että hän tulee Vapahtajanimme asumaan sydämeemme sekä uudistamaan meitä itseämme, perhettämme ja työtämme uudelle, toivottavasti jopa entistä korkeammalle ja kypsemälle elämisen tasolle.



# Motti-Matti:

# EI SIVUSTAHYÖKKÄYKSEN ONNISTUMINEN OLE VARMAA

MARTTI SINERMA

Motti-Matti herätti kauhua vihollisessa talvisodassa Laatokan pohjoispuolen taisteluissa. Jatkosodassa "Motti-Matteja" oli jo kokonainen rykmentti! Tuon nimen ensimmäinen omistaja eversti Matti A. Aarnio on edelleen tuhannen homman mies. Hän puuhaa oman rykmenttinsä killassa, hoitaa omakotitaloa ja suunnittelee vielä melkoisia kirjoitustöitä itselleen. Kylkirauta kävi kyselemässä, mitä tälle lehden ensimmäiselle päätoimittajalle nykyisin kuuluu.

Ford Taunus nousee ketterästi kapeaa Helsingin asunalähiön tietä ylös, kääntyy tanakasti pienestä portista sisään ja pysähtyy juuri oikealle paikalleen autotallin oven eteen. Lämpöpukuun pukeutunut harmaatukkainen herra nousee näppärästi autosta ja kaivaa kassin toisensa jälkeen takakontista. Matti A. Aarnio, 75, ye-eversti ja ehkä paremmin tunnettu nimellä Motti-Matti — ainakin kansan keskuudessa — on käynyt tekevässä viikonlopun ostokset läheisestä marketista.

Viihtyisässä omakotitalossa eversti asustaa kahden vaimonsa kanssa. Kahden sikäli kuin muilta kiireiltään ehti!

— Ei tänäänkään ehtinyt pölyjä imuroida, vaimo toruu leikkisästi, mutta Motti-Matilla on puolustus:

— Kyllä minä yleensä tässä talossa pölyt pyyhin.

## KILTAA, UINTIA, SOTATIETEDÄ JA KILPAHIIHTOA

Eversti Matti Aarnio on "tyypillinen" eläkeläinen. Tyypillinen sikäli, että eläkkeellä ne kiireet vasta alkoivat. Mutta hän eroaa monista kiireellisistä sikäli, että hänen kiireittensä tuloksena syntyy myös jälkeä.

— JR 56:n kiltä (Rykmentti oli Motti-Matin joukko-osasto jatkosodassa) on teettänyt töitä vallan mahdottomasti, mutta itseä sitä olin perustamassa ja mielelläni siellä olen työskennellyt, Aarnio toteaa tyytyväisenä hymyillen. Nyt syksyn vuosikokouksessa en asettunut enää ehdokkaaksi ja valitsivat minut siten kunniapuheenjohtajaksi. Siinä tehtävässä ei tarvitse enää muuta kuin olla vain.

Ja mikäpä joukko-osaston komentajalle sopisikaan paremmin kuin toimia oman joukko-osastonsa — jo lakkaute- tun — killan puheenjohtajana. Matti Aarnio on sitä mieltä ja vahvasti, että joukko-osaston, ainakin hänen rykmenttinsä pitää elää vielä senkin jälkeen, kun sota on loppunut. Oltiinhan siellä yhdessä melkoinen aika. Eivät siteet saa niin helposti katketa. Silti voidaan sanoa, että paljon tarvittiin työtä toiminnan käynnistämiseksi. Yhteiset tilaisuudet ja muu toiminta vaativat varoja.

— Sitten minä olen kuulunut Viipurin Pamaukseen sekä ollut aika tavalla mukana Sotatieteellisessä Seurassa ja Kadettikunnan toiminnassa. Kävinpä Sotatieteellisen Seuran eri jaostojenkin kokouksissa, mutta nyt viime aikoina ei ole taas ollut aikaa näihin.





Kylkiraudan ensimmäinen päätoimittaja tutustumassa nykyisen tuotteeseen

— Uintiakin harrastelin kolmesta viiteen kertaan viikossa, mutta tänä syksynä en ole vielä ehtinyt sitä aloittaa uudelleen. Uinti muuten on erittäin hyvä harrastus, sillä se pitää kuntoa yllä.

Viime mainittu huomautus on helppo uskoa todeksi, sillä Aarnio on todella hyväkuntoisen näköinen. Mm. killan kousten ohjelmaan kuuluu uintikilpailu, mihin hän on ottanut joka kerta osaa.

— Joku vuosi sitten minä vielä hiihdinkin, oikein kilpailussa, ihan totta (haastattelijan ilme oli hieman epäuskoinen — arvattavasti!), mutta nyt olen sen jo jättänyt, lähinnä lumen puutteen takia.

— Sitten on vielä tullut toimitetuksi erilaisia julkaisuja, killan ja RUK:n 2:n kurssin, joihin varat on täytynyt hankkia ilmoituksia myymällä. Mm. ensin mainittuun täydennysalueiden kunnat maksoivat 10 penniä asukasta kohden ja se oli meistä hieno juttu.

#### PÄÄTOIMITTAJANA JA MOTTI-MATTINA

Matti Aarnio on toimittanut aikaisemminkin. Hän oli Kylkiraudan ensimmäinen päätoimittaja. Ensin jäsenet ehdottivat, että perustettaisiin samanlainen tiedotuslehti kuin jääkärien Parole oli. Siihen aikaan Parole oli makulatuuriille monistettu jäsenkunnalle tarkoitettu sisäinen tiedote.

— Ei siinä lehden teossa mitään ihmeellistä ollut, Aarnio toteaa. Se oli enemmän sellaista ryhmätyötä. Eikä me ryhdytty mitään monistetta tekemään vaan sanottiin, että tehdään samantien

oikein kunnan lehti. Se oli oikeastaan aika mielenkiintoinen juttu, sillä ei niitä oikeita lehtiä siihen aikaan kovinkaan paljon ollut.

— Toimituksen jäsenet olivat muutenkin tottuneet työskentelemään yhdessä ja se oli meidän voimamme. Lehteä tehtiin milloin kenenkin kotona ja joskus jopa Kasinollakin. Vaikka kirjoituspalkkiot olivat nimellisiä, samaa luokkaa kuin nykyisinkin, niin kyllä me niitä saimme. Varsinaista tarjontaa ei oikeastaan ollut, mutta sopivilta kirjoittajilta pyydettiin juttuja ja ainahan niitä sitten saatiin.

— Rahoitus järjestettiin ilmoituksilla, ja niitäkin tuli, jopa siinä määrin, että lehti tuotti voittoa.

Eversti Aarnio pitää Kadettikunnan tämänhetkistä toimintaa ”aika mukavana”. Hän oli aivan äskettäin ollut Helsingin kadettiopiston järjestämässä tilaisuudessa Hanasaaren kulttuurikeskuksessa, missä seinät olivat pullistelleet väen paljoutta.

— Se tilaisuus oli minusta hyvä ja mielenkiintoinen. Sinnehän tuli mahdollisesti väkeä. Minusta tuntui, että kaikki eivät päässeet edes sisälle. Kyllä ihmisiä tulee, kunhan asiat ovat mielenkiintoisia ja nähdään vähän vaivaa suunnittelussa.

Sodissamme eversti Aarnio oli varsinainen taktillinen nero. Tai ainakin hän osasi käyttää hyväkseen häikäilemättömästi talvisodan aikana kuuluisaksi tullutta mottitaktiikkaa. Laatokan pohjoispuolisten taitelujen mottisodassa Aarnio oli varsinaisena ”juhlamenojen ohjaaja”. Niinpä kun hän sitten myöhemmin sodan päätyttyä kävi päämajassa,

niin ensimmäinen vastaan tullut osastopäällikkö tervehti häntä sanoilla: ”No, sieltähän se Motti-Matti tulee!”

Myöhemmin sitten jatkosodassa koko rykmentin miehiä ryhdyttiin kutsumaan Motti-Mateiksi, mikä onkin tällä hetkellä killan jäsenten kunnianimitys.

#### VANHAN AJAN SOTAHISTORIASTA OPPIA

Taktiikasta Aarnio haluaisi puhua vieläkin. Ja sen hän tekee asiantuntijan varmuudella.

— Sotatieteellisessä Seurassa kauan mukana olleena pelkään, että se on liiaksi tieteellistymässä. Siellä ei oikeastaan ole taktillisia esitelmää lainkaan. Kun siellä viimeksi olin, niin korostettiin tavattomasti sivustahyökkäyksen merkitystä. En usko, että vastustaja seuraavassa sodassa jättää sivustojaan noin vain auki. Saattaa olla hyvinkin vaikea pala meille hyökätä sivustasta. Kesän 1944 viivytysvaiheessa totesin sen aivan omakohtaisesti. Kun minulla olisi ollut tilaisuus iskeä sivustasta oikein kunnolla ja ehkä tuhotakin vastustaja, niin divisiioonan komentaja arveli, ettei siihen ole aikaa. Tämä oli oikea näkemys, sillä vasemmalla ja oikealla naapurit vetäytyivät huomattavasti nopeammin. Iloisin jäänyt pussiin.

— Jollei vihollisen voimaa jollain tavalla heikennetä, niin sivustahyökkäyksen onnistuminen ei ole lainkaan varmaa. Olemmekohan me tarpeeksi valveilla?

Yksi Motti-Matin kuningasajatuksista on, että taistelevilla joukoilla olisi runsaasti kiikarivääreitä, joilla siten varomattomia hyökkäyksiä nypittäisiin yksi kerrallaan. Ja kun aseita olisi runsaasti, niin ”yksi kerrallaan” tarkoittaisikin laajalla alueella ”monta yht’aikaa”. Tässä mielessä JR 56:n kilta onkin lahjoittanut useille joukko-osastoille kiikarivääreitä tai useampia, jotka olisivat ikäänkuin siemen laajempaan hankintaan.

— Kokemuksena sodasta voin sanoa, että ei se mene niin nopeasti kuin sanotaan. — Ja nyt minua pelottaa, kun on näitä näytöksiä — hyviä sinänsä — katsellut ja pojat nüssä juoksevat niin mahdollottomasti, eikä sitten todellisuudessa tarvita kuin vähän tulta, niin kyllä se juoksu loppuu.

— Taktiikasta puheen ollen vielä näen meidän sotahistorian opetuksessamme puutteen sen, että Sotakorkeakoulussa ei enää opeteta vanhan ajan sotahistoriaa. Johan siellä Thermopylaissa puolustajat suojasivat sivustansa maastoesiteiden avulla. Minusta vanhan ajan historia oli kaikkein tehokkainta, koska yksinkertaiset keinot, joita siellä käytettiin

rintamahyökkäyksen eliminoimiseksi sekä selustan ja sivustan suojaamiseksi, oli siellä mukavasti esitetty. Ne opit pätevät vielä tänäkin päivänä.

## SUOMI VOITTI SODAN

Vaikka eversti Matti Aarniolla onkin kädet täynnä töitä – ”tämä omakotitalokin vie niin mahdottomasti aikaa” – niin silti hänellä on edelleen monenlaisia suunnitelmia.

– Haluaisin kyllä vielä kirjoittaa. Minulla on hallussani paljon aineistoa talvi- ja jatkosodan ajoilta. Niissä olisi aihetta aivan riittävästi. Mutta ensin haluaisin kirjoittaa vapaussodasta ja ennen kaikkea punaisten jälkipelusta. Hehän keräsivät itselleen armeijaa valloittaakseen uudelleen Suomen. Kaikki se kirjallisuus, mitä suinkin tiedän, on minulla. Ensin pitäisi vielä kerätä lisää muuta aineistoa. On olemassa paljonkin selaista asiaa, mistä Suomen kansa ei tiedä mitään.

– Mitä noihin meidän sotiimme tulee, kyllä Suomi voitti ne. Ei voittoa tai tappiota määrää sodan seurauksina olevat alueluovutukset eivätkä muutkaan muutoseikat, vaan se millainen kansan uusi lähtökohta on ollut. Tässä me olemme nähneet, millainen se on ollut. Lopuksihan meitä vielä lyötiin päähän sotakorvauksilla ja muillakin meitä koetelleilla



Motti-Matti

asioilla, mutta se on kuitenkin kaikki ollut siunaukseksi.

– Nyt vain kun on varsinainen hyvinvointi tullut, se saattaa koitua suuremmaksi vahingoksi kuin mikään alue-menetykset. Ollaan totuttu sellaiseen hyvinvointiin, ettei sillä ole rajaa.

Tämän Motti-Matti sanoo vain sillä kokemuksella, minkä pitkä elämä on antanut. Sitä paitsi eihän tässä tarvitse muuta kuin vilkaista vanhan ajan historiaa, Ateenaa tai Roomaa, niin ajatus valkenee aivan heti. Nuoret eivät tätä ehkä ymmärrä, ainakaan vielä, mutta tilanne on vakava.

– Tämän päivän nuorille upseereille haluaisin sanoa, että painelkaa pojat vaan! Työskennelkää vain edelleen! Minulla oli sodan aikana rykmentissäni hyviä taistelijoita ja kaikki miehethän meillä ovat hyviä sotilaita. Olen kuitenkin varma, että tulevassa sodassa – jota toivottavasti ei tule – nuorisomme taistelee varmasti paremmin kuin me aikoinamme. Se on aivan varmaa, sillä he tietävät jo siksi paljon enemmän, miten pitää sotilaan menetellä. Ja onhan meillä kehittynyt tuo taktiikkakin aivan valtavasti – huolimatta noista äskeisistä moitteistani. Myös materiaali ja koulutus ovat parantuneet. Onhan teillä nuoret kaiken lisäksi enemmän perinteitäkin kuin meillä vanhoilla! □



# Elämänura?

Tiedätkö mitä on yritysjohtajan konsultointi? Mielenkiintoinen ammatti akateemisen loppututkimuksen suorittaneelle henkilölle. Kerromme mielellämme lisää, jos otat yhteyttä.

## OY MEC-RASTOR AB

Satamakatu 4, 00160 HELSINKI 16



# HANKINNOISTA JA NAISISTAKIN

Vuosisadan suurin suomalainen asekauppa on syntymässä. Harjoitus-suihkuhävittäjien osto Englannista lienee tosiasiaa selvä. Kun Drakenit muutama vuosia sitten ostettiin Ruotsista, jotkut lehdet laskivat yksinkappalein, kuinka monta asuntoa niiden hinnalla olisi saanut tai kuinka monta työtöntä olisi päässyt sillä rahalla sopivaan työpaikkaan. Kukaan ei kuitenkaan miettinyt, miten monta Koskis-pulloa sillä hinnalla olisi pystytty Suomen kansalle hankkimaan — olisi muuten tainnut olla lähelle 10 miljoonaa kappaletta, aikamoinen kansalaiskänni! — eikä varmasti olisi ollut tarpeenkaan.

Eiväthän suihkuhävittäjät, maanpuolustuksen tarpeisiin hankittuina, ja toisaalta taas asunnot ole mitenkään yhteismitallisia. Tietysti viime mainitut ovat tärkeitä, mutta asuntojen vertaaminen lentokoneisiin on kuin puhuisi samaan hengenvetoon liikenteestä ja teatterista. Eivät ne ole toistensa vaihtoehtoja.

☆☆☆

Kutsunnassa astui lääkärin eteen mies, jonka kädet vapisivat aivan uskomattomasti. Lääkäri katseli häntä hetken aikaa, kunnes alkoi vapautuneesti hymyillä. Sitten lääkäri huusi muille kutsuntavirkailijoille:

— Ystävät, nyt olen löytänyt vihdoin-kin etsimäni. Tämä mies kun paistaa pojille räiskäleitä, niin eipäs pala pannuun. Merkitäänpäs korttiin A II!

☆☆☆

Kun kerran puolustusvoimat on pääsyt hankintojen alkuun, niin taotaan saman tien niinkauan kuin rauta on kuumana! Nyt on tulossa englantilaista lentoratatutkaa, neuvostoliittolaista raketti-asetta ja ilmatorjuntaohjusta. Kuitenkin näyttää olevan niin, ettei ole kysymys mistään suurista määristä, vaan ainoastaan koulutukseen juuri ja juuri (?) riittävästä tarpeesta. Hyvä niinkin, mutta kernaasti olisi suonut, että varastostakin niitä vastaisuudessa löytyisi.

☆☆☆

Muuten noiden raketinheitimien sanotaan olevan Stalinin urkujen parannetun painoksen. Tätä asetta neuvostojoukot käyttivät jo viime sodassa, mm Suomen rintamalla sodan loppuvaiheissa. Ja Berliinin valtauksessa aseet näyttelivät jopa ratkaisevaa osaa. Muuten Otavan Iso Tietosanakirja kertoo:

— ”Stalinin urut, ”hehtaari-”pyssy”, rintamamiesten venäläiselle raketinheitimelle antama nimitys. Aseen 36 lähentinkiskoa oli asennettu tavallisen kuorma-auton lavalle. Nimitys johtuu ulkomuodosta ja ammuttaessa syntyvästä humisevasta äänestä.”

☆☆☆

Hieman liikuttunut majuri piti puhetta upseerikerholla naisille:

— Arvoisat ja rakkaat naiset, te luojamme mestariteokset! Minulla kunnia pitää puhe teidän ylistykseksenne. Meillä sotilailla on rinnassamme sydän, jossa on kaksi kamaria. Toisen oveen on kirjoitettu ”Jumalalle ja Isänmaalle” ja toisesta ovesta voidaan lukea ”Naisille”.

☆☆☆

Sattuipa tässä silmään — jos nyt noista hankinnoista vielä näin lopuksi voisi puhua — paristakin aviisista kannanotto lentokonehankintoihin. Siinä nimittäin ihmeteltiin, miksei olisi voitu hankkia joskus myöhemmin. Eikö lentokoneet olisi voineet odottaa muutamaa vuotta.

Tähän kai voidaan todeta, että ei se rahatilanne silloin yhtään parempi tässä valtiossa ole. Se on aivan varma. Vai hattuinko siihen samaan asetelmaan, josta pääministeri Cajander hiukan ennen talvisotaa puolustusvoimien komentajaa onnitteli: ”Hyvä ettei teillä ole vanhaa kalustoa, vaan nyt voitte saada kokonaan uuden! Mutta nyt kun ei olisi edes sitä vanhaakaan! □

☆☆☆

# PUOLUSTUSVOIMAT

## JA

## LEHDISTÖ

Jussi Viljanen

**Monesti kuulee väitettävän, että vain negatiiviset asiat puolustusvoimista pääsevät julkisuuteen. Onko asia näin? Kylkirauta kysyi asiaa muutamilta poliittisilta vaikuttajilta.**

**Pääesikunnan tiedotusosasto seuraa varsin tarkoin puolustusvoimia käsittelevää lehdistökirjoittelua. Seuraavassa myös muutamia poimintoja vuoden 1975 vuosiraportista.**

### **Puolustusvoimien saama julkisuus myönteistä**

Kokoomuksen apulaispuoluesihteeri Vilho Koiranen on perehtynyt puolustusvoimien toimintaan oltuaan mm. Parlamentaarisen puolustuslaitoskomitean jäsen. Tämä komiteahan antoi suosituksia myös puolustusvoimien tiedotustoiminnan hoitamisesta.

Apulaispuoluesihteeri Koirasen mielestä voidaan yleisesti todeta, että puolustusvoimien saama julkisuus on voittopuolisesti positiivista. Monet puolustusvoimia koskettavat asiat pääsevät julkisuuteen jopa varsin näkyvästi. Viitaisin vain Puolustuslaitoskomitean mietintöä käsitelleiden pääkirjoitusten monikymmeniseen määrään.

Vilho Koiranen jatkaa, että ehkä meillä käsitellään lehdistössä vähemmän puolustusvoimia kuin joissakin muissa maissa. Tämä näkyy etenkin kantaaottavan ja perusteita pohdiskelevan kirjoittelun määrässä. Sen sijaan uutisluonteisia puolustusvoimien tapahtumia lehdistö julkaisee kiitettävän runsaasti.

Lehden puoluekanta luo suhtautumisessa puolustusvoimiin selviä eroja. Kokoomuksen lehdet käsittelevät puolustusvoimia enemmän kuin vasemmiston lehdet. Perinnäiset käsitykset, esimerkiksi vapaussodasta, näyttelevät edelleenkin jonkinlaista osaa lehtien suhtautumisessa puolustusvoimiin.

### **Puolustusvoimat herkkä arvostelulle**

Ikka Christian Björklund on SKDL:n kansanedustaja. Puolustusvoimat ovat olleet kuluneena vuonna erityisen lähellä häntä, koska hän suorittakesän ja alkusyksyn aikana loppuu kesken jääneen varusmiespalveluksensa.

Björklund sanoo, ettei hänellä ole selkeästä käsitystä, että puolustusvoimia käsiteltäisiin tiedotusvälineissä negatiivisesti. Hän jatkaa olevansa kyllä situmielistä, että kirjoittelu on usein tarpeettoman tunnepitoista.

Björklundin mielestä se, että puolustusvoimien sisällä julkisuus saatetaan tuntea negatiiviseksi, voi johtua siitä, että puolustusvoimat muihin valtion hallinnon haaroihin verrattuna on arvoa vähemmän arvostettu. Arvosteluun ei ole totuttu.

### **Lehdistön myönteisyys lisääntynyt**

Pauli Burman on entinen kansanedustaja ja SDP:n käytetyimpiä puolustusvoima-asiantuntijoita. Puolustusvoimien asemaa lehdistössä hän arvioi arvioida asiantuntemuksella, sillä hän on toiminut vuosia Suomen Sosialidemokraattien päätoimittajana.

Nykyisen Maanpuolustustiedotuksen Suunnittelukunnan edeltäjän HMS:n lehdistöseurantatiedoista oli selvää nähtävissä, että puolustusvoimia kosket

televa kirjoittelu oli positiivista. Pauli Burman myöntää, että julkinen maanpuolustuskeskustelu on aallottaista. Väillä voi tulla sellainen mielikuva, että puolustusvoimat saa vähän palstatilaa.

Burman jatkaa lehtien suhtautuvan myönteisesti puolustusvoimiin ja viime vuosina tässä suhteessa on tapahtunut kehitystä puolustusvoimien eduksi. Osallataan tähän on vaikuttanut puolustusvoimien aikaisempaa avoimempi tiedotuspolitiikka ja muutosta on vauhdittanut puolustusvoimien huomattavasti aktivoitunut oma tiedotustoiminta.

## Sanomalehdistön omaaloitteisuutta tuettava

Pääesikunnan tiedotusosasto seuraa varsin tarkasti puolustusvoimia käsittelevää lehdistökirjoittelua. Kaikki merkittävät materiaali kerätään talteen ja kehitetyn tietokoneohjelman avulla laaditaan yhteenvetoja puolustusvoimien tiedotustoiminnan tuloksista ja seurataan lehdistökirjoittelussa tapahtuvia muutoksia.

Sanomalehdistössä julkaistaan vuosittain noin 15 000 puolustusvoimia käsittelevää juttua. Koska muut valtionhallinnon haarat eivät käytä vastaavalaista seurantajärjestelmää, ei vertailutietoja ole olemassa. Kuitenkin karkean arvioon mukaan toiseksi eniten käsitellään asuntohallituksen toimialaa. Tältä sekto-

rita julkaistaan noin 5 000 juttua vuodessa. Tämä määrä olisi vain kolmannes puolustusvoima-aiheisten juttujen kokonaismäärästä.

Pääesikunnan tiedotusosaston sanomalehdistölle toimittamien uutisten vuotuinen määrä on noin 250 kappaletta. Seurantatutkimuksen mukaan näiden julkaisemisesta kertyy noin 25-30 % koko puolustusvoimajuttujen määrästä. Vuosien mittaan tämä puolustusvoimien toimittaman materiaalin määrä on koko julkaistuista aineistosta ollut nousemaan päin. Tämän kehityksen voidaan tulkita merkitsevän sitä, että lehtien oma aktiiviteetti puolustusvoimia käsittelevien juttujen etsimiseen on vähentymässä.

## Joka kymmenes pääkirjoitus tukee puolustusvoimia

Suurin osa – noin 90 % – julkaisusta materiaalista on lyhyitä uutisia. Kun uutiset ovat perinnäisesti sanomalehden kantaaottamatonta materiaalia, on luonnollista, että kantaaottavaa materiaalia on varsin vähän. Myönteistä tai kielteistä kantaa puolustusvoimiin ottavan lehdistömateriaalin määrä on laskussa. Tämän vuosikymmenen alussa kantaaottavia juttuja oli vajaat 10 % koko materiaalista. Vastaava luku oli viime vuonna enää noin 2 %.

Lehdistösihteeri Matti Tiaisen vuodelta 1975 laatiman yhteenvedon mukaan kantaa ottavan materiaalin eli pääkirjoitusten, artikkeleiden, pakinoiden ja yleisön kirjoitusten määrä koko materiaalin suhteen on hieman noussut. Kun kuitenkin juttujen myönteisyyskielteisyyssuhteeseen ei ole kasvanut, suhtaudutaan tässä perinteisesti kantaaottavassakin materiaaliassa puolustusvoimiin neutraalisti.

Vuoden 1975 aikana julkaistuissa yhteensä 141 pääkirjoituksessa 10,6 %:ssa suhtauduttiin puolustusvoimiin myönteisesti ja kielteisesti oli 1,4 %, loppujen ollessa neutraaleja. Pakinoissa oli myönteisiä ja kielteisiä kumpiakin vajaat 10 %. Suomalaisen sanomalehtien yleisönosastojen luonne on hyvin arvostettava. Siksi yleisönosastojen tulosta: 80 % neutraaleja, 15 % kielteisiä ja 5 % myönteisiä, voidaan pitää puolustusvoimien kannalta varsin suotuisana.

## Vasemmistolehdistössä 800 maanpuolustusjuttua vuodessa

Suomalaisen sanomalehdistön rakenne on poliittisesti vinoutunut verrattaessa sitä eduskunnan kokoonpanoon. Suurin osa lehdistöstä voidaan luokitella puolueettomaksi tai porvarilliseksi. Tämän taustan tietäen on ymmärrettävää, että vasemmistolehdet julkaisevat koko puolustusvoimia käsittelevästä materiaalista vain 8 %.

Tiaisen laatiman yhteenvedon perusteella on todettavissa, että eri puoluekantoja edustavien lehtien maanpuolustuskirjoittelussa on melkoisia eroja. Porvarillisissa lehdistössä oli puolustusvoimien kannalta 0,2 % jutuista kielteisiä. Puolueettomien lehtien kohdalla tämä kielteisyyssuhteeseen oli 0,6. Vasemmistolehden maanpuolustusjutuista oli 5,5 % kielteisiä.

Vasemmistolehden asenteet maanpuolustukseen ovat olleet muihin ryhmiin verrattuna selvästi kielteisempiä. Katseltaessa tämän vuosikymmenen kehitystä on kielteisten juttujen osuus vasemmistolehdenkin kohdalla selvästi laskenut. Vielä vuonna 1972 kielteisten juttujen osuus oli kaksinkertainen viime vuoteen verrattuna. Oma merkityksensä on myös sillä, että vasemmistolehdet julkaisivat viime vuonna lähes 800 puolustusvoimiin neutraalisti suhtautuvaa juttua.

Niinhan sitä usein sanotaan, että ”paha kello kauas kaikuu”. Voi olla, että jonkun mielestä vuonna 1975 julkaistut 80 puolustusvoimiin kielteisesti suhtautunutta juttua ovat kuuluneet kauemmas kuin 15 000 puolustusvoimien kannalta neutraalia tai myönteistä juttua. Mutta niiden perusteella ei kannata leimata koko sanomalehdistöä. □



Tiedonvälitys on tärkeää kaikissa oloissa

EEVA JAEGER:

# "LUULIN TULEVANI UPSEERIKSI"

Haastattelu  
Erkki Paukkunen



Naiset osallistuvat entistä enemmän. Naiset ovat tulleet mukaan perinteisesti miehiin ammatteihin ja harrastuksiin. Upseereiksi naiset eivät Suomessa vielä pääse. Reserviläiskerhoissa naisia on jo mukana. Eräs heistä on Eeva Jaeger, valtiotieteen ylioppilas ja toimittaja.

Reserviläiskerhojen tiedetään yleises harrastavan ammuntaa, suunnistusta ja partiokilpailuja. Ja näiden päälle miehet menevät saunaan. Tottakai.

Reserviläistoiminta on toki paljo muutakin. Keskustellaan esimerkiksi turvallisuuspolitiikastamme. Tässä opiskelevien reserviläiskerhot ovat olleet varsin aktiivisia. Ja mikä parasta, myö naiset on vedetty mukaan.

Eeva Jaeger on eräs heistä. Aktiivinen ja innokas. Jopa niin innokas, että hän toimii kunnianarvoisan Viipurilaisen Osakunnan reserviläiskerhon puheenjohtajana. Opiskelijoiden kerhot eivät ole reservinupseeri- tai -aliupseerikerhoja vaan reserviläiskerhoja. Ja jäseniksi hyväksytään myös naiset.

— Naisia on opiskelijoiden kerhoissa mukana ehkä noin kymmenes osa jäsenistä. Kiinnostus maanpuolustusasioihin on käsittääkseni kasvamassa, toteaa Eeva.

— Naiset eivät enää tyydy ajattelemaan, että maanpuolustusasiat kuuluisivat vain miehille. Eiväthän ne kuuluukaan, vaan mielestäni niiden on kuuluttava kaikille.

Usein on vaikea sanoa, miten joku harrastus on saanut alkunsa. Niinpä ei Eevakaan pysty nimeämään harrastuksensa aiheuttajaa.

— Olen aivan lapsesta asti ollut kiinnostunut sotaväestä ja kaikesta siihen liittyvästä. Syytä en tiedä. Kuitenkin vielä 11-vuotiaana luulin tulevani isona upseeriksi.

— Kouluaikana lueskelin sotahistoriaa ja asetietoutta. Poikakaverin kanssa pääsin aikanaan ampumaradalle, ja siitä se alkoi. Olin alussa mukana reserviläis-toiminnassa vain ajottain, mutta nyt toiminta on varsin tiivistä.

— Toimintani reserviläiskerhossa tukee omaa maanpuolustusharrastustani. Ryhmän mukana se saa enemmän syvyyttä, ja on tietysti hauskaa kun ei tarvitse harrastaa yksin. Ehkä tällä toiminnalla korvaan sitten sen, etten voinutkaan päästä upseeriksi.

Mitä naiset sitten tekevät reserviläis-kerhoissa?

— Samaa mitä miehetkin. En näe mitään syytä roolijakoon.

— Tietysti lähtökohdat ovat täysin erilaiset. Naisilla ei ole juuri mitään pohjaa, mistä lähteä liikkeelle. Ainoa yhdistävä tekijä on kiinnostus samaan asiaan. Asenteiden maanpuolustukseen ja puolustusvoimiin ei silti tarvitse aina kaikilla olla pelkästään postitiivisiä. Meillä on välillä varsin kiivastakin keskustelua, mutta sitä pitää mielestäni ollakin. Ilman vastakkaisia mielipiteitä ei syntyisi kunnan keskusteluakaan.

— Naisten on usein lähtökohdista johtuen vaikea ottaa kantaa. Siksi myös naisilla pitäisi olla joku pakollinen kurssi, jolla voisi hankkia tarvittavan pohjatietouden. Nyt heillä ei ole mitään "laillista" syytä opiskella maanpuolustusasioita. Pelkkä vapaaehtoisuus ei aina riitä.

— Kuitenkin esimerkiksi väestönsuojelussa opetetaan asioita, jotka kaikkien kansalaisten tulisi tietää. Esimerkiksi onnettomuuksien uhrien auttamisessa esiintyy tietämättömyyttä ja usein suoranaista välinpitämättömyyttä. Tämä johtuu useimmiten siitä, etteivät ihmiset tiedä, mitä pitäisi tehdä.

— Tämä voitaisiin poistaa sopivalla koulutuksella. Kun meillä on valmiita organisaatioita — esimerkiksi juuri väestönsuojelussa — tulisi niitä käyttää te-

hokkaammin hyväksi. On turha lähteä rakentamaan jotakin uutta systeemiä.

— Ainoa, pelkästään naisille tarkoitettu toiminta on suunnitteilla oleva ampumakurssi. Koska suurin osa naisista ei ole aikaisemmin edes pitänyt asetta kädessään on tämä katsottu tarpeelliseksi jo pelkästään turvallisuussyistä. Harrastus ei myöskään tuntuisi mielekkäältä, mikäli taulut alussa jäisivät kokonaan ehjäksi.

## Tietoja puuttuu

Naisten lähtökohdat reserviläistoimintaan ovat varsin heikot. Omakohtaisia kokemuksia ei ole ja tiedotkin ovat usein hyvin vähäisiä. Mistä naiset sitten saavat ne vähäiset tietonsa?

— Eri tavoilla ja varsin sattumanvaraisesti. Suuri osa saa jotakin tietoja poikaystäviltyään. Nämä ovat useimmiten kauhutarinoita vaikeista jotoksista. Todenperäisyyttä on vaikea tarkistaa ja jutut liikkuvat varusmiehen jokapäiväisissä asioissa. Suuret linjat puuttuvat.

— Kirjoista ja lehdistä saa tietoja, mutta niiden saaminen vaatii jo omaaloitteisuutta. Vaikeutena on vielä se etteivät nämä jutut aina "aukea". Kun lukijalla ei ole riittäviä pohjatietoja ei hän aina pysty omaksumaan lukemaansa.

— Käsitykseni on, että naiset ovat useinkin kiinnostuneita maanpuolustusasioista, mutta eivät itse tiedä aina sitä. Heidän tulisi saada jokin impulssi, joka herättäisi tämän pilevän kiinnostuksen. Joka tapauksessa, ilman riittävää omaaloitteisuutta naiset eivät saa riittävästi tietoja maanpuolustuksesta ja puolustusvoimista.

— Kenen tehtävänä sitten olisi antaa tietoja myös naisille?

— Koululaitos olisi tietysti tehokkain, mutten usko, että se on kovin innostunut. Koulu vaikuttaa ihmiseen koko loppuiän. Mielitykset ja vastenmielisyydet eri asioita kohtaan juontavat useimmiten juurensa kouluajoilta. Oma kouluaikani tuki tätä maanpuolustusharrastusta. Historianopettajanani oli eräs evp-upseeri, joka aktivoi oppilaitaan ajattelemaan myös maanpuolustusasioita. Tyrkyttämättä kuitenkaan omia mielipiteitään.

— Kouluissa ei taida olla mitään valmista aineistoa maanpuolustusasioista, joten mahdollinen opetus jää paljolti opettajien aktiivisuuden varaan. Lisäksi opettajista suuri osa on naisia, joilla ei ole itselläänkään riittävästi tietoja.

— Koulun lisäksi voisit tietysti luetella lehdistön, puolustusvoimat jne, joiden tulisi levittää tietoa. Heikkoutena on

vain se, että tämän tiedon omaksumiseen tarvitaan omaa aktiiviteettia. Pohja on heikko, ja siitä koko asia on kiinni.

## Naisille oma kurssi

Naisilla pitäisi siis olla jokin oma kurssi, missä he saisivat riittävät perustiedot ja tarvittavan innostuksen.

— Olen aina ollut sitä mieltä. Olisin itse valmis vieläkin lähtemään sellaiselle kurssille, jos se tulisi pakolliseksi.

Minkälainen tämän kurssin tulisi olla?

— Siinä tulisi olla erilaisia vaihtoehtoja. Jos ajatellaan kriisiaikaa, naisille on suunniteltu hyvinkin paljon eri tehtäviä. Nämä tehtävät riippuvat mm. koulutuksesta ja perhesuhteista. Siten ratkaisut tulisivat olemaan hyvin yksilökeskeisiä. — Ei minulla nyt mitään valmiita kurssi-ohjelmia ole, enkä osaa sanoa edes kuinka pitkiä kurssien tulisi olla. Tärkeintä olisi kuitenkin aloittaa koulutus edes jossakin muodossa. Itse olisin kyllä valmis lähtemään vaikka normaaliin aseelliseen koulutukseen.

Mitä tiedät varusmieskoulutuksesta?

— Kieltämättä varsin vähän.

— Tietoni perustuvat kavereitteni kertomuksiin ja ne ovat tietysti hyvinkin subjekttiivisiä. He ovat kuitenkin olleet varsin tyytyväisiä saamaansa koulutukseen. Olen kyllä pari kertaa käynyt varuskunnassa, mutta tietoni ovat silti vähäisiä.

Reservinupseeri- ja reservin aliupseerikerhoilla on omat naiskerhonsa. Miksi opiskelijat eivät myös perusta omia naiskerhojaan?

— Miksi perustaisivat?

— En näe mitään syytä erillisiin kerhoihin. Jos joku on kiinnostunut jostakin asiasta pitää hänellä olla oikeus kiinnostua siitä sukupuoleen katsomatta. Naisten kerho urauttaisi toiminnan laadun jo pelkän nimensä perusteella. En tosin tiedä, mitä nämä naisten kerhot tekevät. Tuskin kuitenkaan samaa kuin miesten kerhot.

— Jos ajatellaan esimerkiksi keskustelun järjestämistä, jo lähtökohdista naisten kerhossa on huono. Vaikka tilaisuuteen hankittaisiin kuinka pätevä alustaja tahansa ei kunnan keskustelua synny, koska naisilla ei ole riittävästi tietoja. Tällöin keskustelun anti jää vähäiseksi.

— En todellakaan näe yhtään syytä, miksi miehet ja naiset pitäisi maanpuolustusasioissa erottaa eri ryhmiksi. Eihän kysymys ole joko miesten tai naisten asioista, vaan yhteisistä asioista. Maanpuolustus on mielestäni kaikkien, koko kansan asia. □

# PUOLUSTUSVOIMIEN VESITTÄMINEN

Keskustelu puolustusvoimista näyttää viime vuosina vesittyneen katsottuna ammattisotilaan näkökulmasta. Tällainen käsitys pohjautuu erityisesti Puolustuslaitoskomitean mietintöön ja pyrkimyksiin sitoa armeija yhä enemmän politiikan rattaisiin. Tämä tuskin voisi tapahtua, ellei samalla tingitä asevoimien tehokkuudesta ja luotettavuudesta. Komitean perustelut puolustusvoimain kytkemisestä puoluepolitiikkaan vaikuttavat haetuilta ja kestävämmän keinoitekoisilta suomalaisiin olosuhteisiin.



Veikko Pokkinen

## SOTILAALLISEN MAAN- PUOLUSTUKSEN TEHO

Sotilaallisten toimenpiteiden tarkoituksena on luoda puolustuskykyä niin uskottavaksi, että se sellaisenaan muodostaa sotaan joutumista ennallaan ehkäisevän tekijän. Toisaalta puolustuskyvyn on oltava sellainen, että hyökkäyksen kohteeksi jouduttuamme kokenemme torjumaan ne ja tukemaan ulkopoliittikkamme toimintavapautta.

Ennen Talvisotaa ei ensimmäistä kertaa voitetta saavutettu. Olikohan vika siinä, etteivät puoluepolitiikkamme silloinkaan antaneet arvoa upseerien ammattitaidolle ja kuunelleet vakavasti näiden puolustusmäärärahaesityksiä! Erityisesti huutavan panssaritorjunta-aseistuksen puute jouduttiin Talvisodassa maksamaan verellä, turhan suurilla tappioilla torjuntavoiton mahdollistamiseksi.

Miksi sitten Euroopan alhaisimpiin kuulunut puolustusmenojen osuus bruttokansantuotteesta on vuosina 1963-7 laskenut 2,1 prosentista 1,4 prosenttiin? Eikö kokemukset mitään opettaneetkaan? Jäljet näyttäivät johtavan politiikan tehtaille.



## POLIITIKOT YLEISNEROINA

1960-luvulta lähtien on esitetty arvovaltaisia uusia väitteitä yksimielisyydestä ja parlamentarismista. On sanottu, ettei yksimielisyyttä enää tarvita, koska vapaamielinen moniarvoisuus on yhteiskunnan perustaksi sopivin. Poliitikot ovat myös parlamentaarisen erivapauden nojalla laajamittaisesti muodostaneet kaikki-tietäviä komiteoita ja syrjäyttäneet virkamiesten ja muiden ammattimiesten tiedon näiden erikoisaloitakin. Näin syntyneessä tiedon tulvassa tavallisen kansalaisen on ollut vaikeata erottaa asiantuntijan ääni diletanttien eli harrastelijoiden vaalihöpinöistä. Tämä on ehkä ollut tarkoituskin, onhan näin valtataistelun "hajoita ja hallitse periaate" toteutunut.

## PUOLUSTUSLAITOS- KOMITEAN SAAVUTUS

Ensimmäinen parlamentaarinen puolustuskomitea selvitti vuosina 1971-73 mm. puolustusvoimain tehtäviä turvallisuuspoliittisen kokonaisratkaisumme osana sekä sotilaiden poliittisen osallistumisen järjestelyjä.

Edellisen komitean suosituksesta asetettiin v. 1975 syksyllä ns. puolustuslaitoskomitea, jonka 15 jäsenestä vain 26 % oli ammattisotilaita ja muut siviilejä edustaen puoluettaan parlamentaaristen voimien suhteessa. Komitean yksi jaos valmisteli puolustusvoimain ja yhteiskunnan välisiä suhteita koskevia kysymyksiä; kolme muuta jaostoa käsitelivät puolustusvoimain sisäisiä kysymyksiä, henkilöstöpolitiikkaa ja oikeudenhoidon. Komitea teki aikaisempien neljän tutustumismatkan lisäksi seitsemän tutustumiskäyntiä ulkomaita myöten; se on kuullut 33 asiantuntijaa. Komitea on toiminut ripeästi ja laatinut kuudessa kuukaudessa 300-sivuisen mietinnön.

Mietintö vaikuttaa mammuttikompromissiltä, joka antaa tukea mielipidekäsityksille ja lienee hyvänä tukena asiaan syventyvälle kansanedustajalle.

## ARMEIJA PUOLUEPOLIITTISEEN TALUTUSNUORAAN

Tämä vaikuttaa pelkistettynä komiteamietinnön päätarkoitukselta. Poliittinen sidonnaisuus aiotaan toteuttaa vähentämällä sotilaskäsikyvällän omaavien puolustusvoimain komentajan, pääesikunnan ja kaikkien esimiesasemassa olevien

sotilaiden itsenäisyyttä ja toimintavaltuuksia. Käytännössä tämä on "säädökysymys" kuten komitea toteaa ja toteutettaisiin "puolustushallinnon parlamentarisoinnilla", joka lisäisi erityisesti eduskunnan ja puolustusministeriön valtaa ja vastuuta puolustusasioissa. Puolustusministeristä tulisi kai eräänlainen armeijan "pääpolitrunki"?

Puolustusministeriön yhteyteen komitea esittää perustettavaksi erityisen "puolustusvoimain yhteiskunnallisten asioiden neuvottelukunnan", jonka valtioneuvosto asettaisi. Neuvottelukunta toimisi puolustusvoimain ja eri kansalaispiirien sekä henkilöstöjärjestöjen yhdyselimenä. Jäsenenä siinä tulisi olla edustajia puolustusvoimista, henkilöstöjärjestöistä, suurimmista poliittisista mielipideryhmistä sekä edustavimmista kansalaisjärjestöistä.

Pyrkimyksenä on siis vähentää nykyistä käskeytysvaltasuhteisiin perustuva johtamisjärjestelmää ja lisätä komiteatyypistä, kollegiaalista johtamistapaa. Täten lisättäisiin myös kaikkien sotilaiden "osallistumismahdollisuutta" päätöksen teossa.

Puolustuslaitoskomitean ensimmäiseen osamietintöön v. 1973 sisältyi jo ehdotus siitä, miten sotilaiden poliittinen osallistuminen tulisi meillä järjes-



tää. Sotilaiden oikeuksista ja velvollisuuksista ehdottaa komitea säädettäväksi erillisen lain, jossa olisi mm. selvitetty sotilaiden oikeudet puoluepoliittiseen toimintaan.

#### SOTILASORGANISAATION ERITYISPIIRTEET

Komitea toteaa itsekin, että puolustusvoimilta odotetaan tehokkuutta, suoritusvalmiutta ja hyvää sisäistä henkeä. Edelleen se pitää tärkeänä henkilöstön palvelusmotivaatiota.

Komitea pitää tärkeänä korostaa eri yhteiskuntajärjestelmien sotilasorganisaatioiden yhteisiä peruspiirteitä, ennen kaikkea korostunutta johtajavaltaisuutta ja sisäistä kuria, jotka pohjautuvat sodankäynnin yleiseen olemukseen, tehokkaan aseellisen toiminnan välttämättömiin ammatillisiin edellytyksiin. Nämä piirteet ovat omiaan vaikuttamaan asevoimien yhteiskunnalliseen

erityisasemaan.

Oikein. Jos kansalaiset — isät ja äidit — tajuaisivat tavallisesta demokraattisesta siviiliyhteiskunnasta poikkeavan sotilasorganisaation erityisluonteen — korostunut johtajavaltaisuus ja sisäinen kuri —, silloin miehillä olisi jo palvelukseen tullessaan kodista ja koulusta saatu oikea maanpuolustusasenne. Silloin mies tietäisi, että sotilaskoulutus suoritetaan sodan, suuren tulipalon varalta, jossa "palokuntalaisten" ei ole suinkaan aikaa neuvotella neuvostossa tai komiteassa, vaan on toimittava ripeästi koulutuksen ja johtajan komentojen mukaisesti taistelun aikana.

Varusmieskoulutus tulisi paremmin motivoituksi, jos koko palvelusika olisi täyttä harjoittelua kunnollisin välinein. Silloin ei jäisi pitkistyttäviä joutenoloaikoja tai turhauttavia työkomennuksia. Tässä voisi eduskunta auttaa antamalla sopivan "selkänojan" eli materiaallisen riittävyuden, esimerkiksi 2,5 prosenttia

bruttokansantuotteesta puolustusmeihin.

#### YKSIMIELISYYTTÄ TARVITAAN

Viime aikojen esimerkit osoittane selvästi, ettei monimielinen parlamentarismi aina toimi on liikaa riitelyä. kuin olisi neljä miestä puun kaadon puu on melkein poikki, mutta ei kaadeta koska jokainen vetää eri suuntaan. hokkaampi tulos saavutettaisiin "mattimetsureilla", joilla olisi terävät veet ja sahat, mieluummin moottorisalat — Eikö maan puolustaminen ole niin juttava yhteinen asia, että se voisi nousta puoluepyyteiden yläpuolelle? Sillä puolustusvoimatkin olisivat kansakunnan turvana kuin teräspistin, eikä kukaan kien tönäisyyden notkistama kumpikin. Yksimielisyyttä tarvitaan, muuten valta laivamme tuho on vain ajan kysymys.



# Valtra kaivurit ja kaivurikuormaimet. Järeät koneet kovaan käyttöön.

Valtra-linjan kaivurit ja kaivurikuormaimet on suunniteltu raskaaseen työntekoon. Niissä on vahvat teollisuusakselistot. Hyvät kulkuominaisuudet: kaivureissa on kaksivipuohjaus ja oikea tasapainoitus. Runsas valikoima vaihdettavia työvälineitä erilaisiin käyttötarkoituksiin. Suomalaiset Valtrat palvelevat tieurakoissa, metsä-

ojituksissa, rakennustyömailla ja yleensä kaikkialla, missä tarvitaan luotettavia maansiirto- ja kuormainyksiköitä. Erittäin hyvät työolollisuudet lisäävät tehoa. Ergonomisesti suunniteltu ohjaamo. Lisävarusteena Valmet-ilmastointilaitte, joka toimii raitisilmatuulettimena ja suurteholämmittimenä.



**Valtra UM 475**

Sarjan järein kaivuri. Sopii erityisesti rakennus- ja kunnallisteknisiin töihin sekä suurten viemäri- ja metsäojien kaivuun. Voidaan varustaa teloilla. Peruskoneena Valmet-diesel, teho 85 kW (115 hv).



**Valtra UM 355**

Traktorikaivuri raskaisiin urakoihin. Peruskoneena Valmet-diesel, teho 61 kW (83 hv).



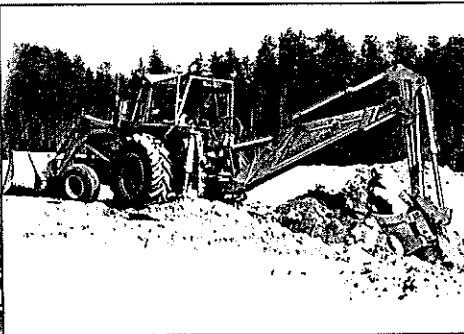
**Valtra UM 353 C**

Kaivurikuormainyksikkö. Ketterä ja monipuolinen. Peruskoneena Valmet-diesel, teho 61 kW (83 hv).



**Valtra J 610**

Tehokas, järeä vastapainokaivuri vaativiin tehtäviin. Voidaan varustaa teloilla. Peruskoneena Valmet-diesel, teho 61 kW (83 hv).



**Valtra J 610 C**

Markkinoiden järein kaivurikuormain. Selviää vaativistakin tehtävistä. Voidaan käyttää kaivutöissä niin kadulla kuin suolla. Peruskoneena Valmet-diesel, teho 61 kW (83 hv), vaihtoehtoisesti 85 kW (115 hv).

Ota yhteys lähimpään piirimyyjään ja kysy lisää Valtroista. Autamme, esittelemme ja neuvomme kernaasti

FORSSA: Forssan Autotarvike ● HAMINA: Kouvolan Auto Oy ● HEINOLA: Lahden Auto Oy ● HELSINKI: Valmet Oy, Traktori- ja trukkikeskus, Vantaa ● HÄMEENLINNA: Auto-Kumipalvelu Oy ● IISALMI: Putkola Oy ● JOENSUU: E. Salomaa Oy ● JYVÄSKYLÄ: Valmet Oy, Keski-Suomen piiri ● KAJAANI: Kone-Ipatti ● KAUHAJOKI: VM-Kone Oy ● KOKKOLA: Oy Labor Ab ● KOUVOLA: Kouvolan Auto Oy ● KUOPIO: Rautasavon Auto ● KUUSAMO: Traktori-Kone Ky ● LAHTI: Lahden Traktori Oy ● LAITILA: Oy Labor Ab ● LAPPEENRANTA: Moottori-Keskus Oy ● LIEKSA: E. Salomaa Oy ● LOHJA: Oy Labor Ab ● LOIMAA: Forssan Autotarvike ● LOVIISA: Osla ● MAARIANHAMINA: Bimo Ab ● MIKKELI: K. Pürsainen Oy ● NURMES: Automaa Ky ● NÄRPIÖ: Oy Labor Ab ● OULU: Traktori-Kone Ky ● PORI: Porin Autotarvike Oy ● PORVOO: Osla ● RIIHIMÄKI: Auto-Kumipalvelu Oy ● ROVANIEMI: Traktori-Kone Ky ● SALO: Salon Seudun Osuuskauppa ● SAVONLINNA: Oy Konelli A. J. Viljakainen ● SEINÄJOKI: VM-Kone Oy ● SÄRKISALMI: Parikkalan Traktori-Auto Oy ● TAMPERE: Tammermaan Traktori Oy ● TURKU: OOKOO-Konekeskus ● VAASA: Oy Labor Ab ● VARKAUS: Rautasavon Auto ● VIITA-SAARI: Viita-Auto ● VIRRRAT: Valmet Oy, Virtain piiri ● YLI-VIESKA: Oy Labor Ab.

**VALMET**

*Raja-Ville:*

# UPSEERIN URA PARASTA JOHTAJA- KOULUTUSTA

Martti Kähkönen



Teollisuusneuvos, everstiluutnar Vilhelm "Ville" Rajakalton kaunista k<sup>u</sup>tia Oulujoen rannalla koristaa var: persoonallinen taideteos. Vieraan silr kiintyy sangen pian olohuoneen seinäl aivan tiilitakan vierelle ripustettuun t<sup>e</sup> luun. Tuo kolmiulotteinen pikku teos Ville Rajakalton oma luomus "Stress Se kuvaa harmaan betonin syleilyssä oikeastaan kai puristuksessa olevaa k lanväristä sydäntä. Puhutteleva työ, si betoni on ollut Ville Rajakalton omir elementtiä jo kolmekymmentä vuotta

## IKKUNOITA FORTUSKALLA JA ILMAN

— Muutamat tuttavani pyysiv minua jatkosodan jälkeen toimitusjoh jaksi Pohjolan Rakentaja-nimiseen y<sup>h</sup> öön. Innostuin asiaan ja töitä riitti, k johdettavana oli sementtivalimon lisä puusepäntehtas ja saha. Sodan runte maa pohjoista Suomea rakennettiin t<sup>e</sup> tistä ehommaksi — yhtenä esimerkki Sallan kirkko — ja riittipä puusepäntu teita sotakorvaustarkoituksiinkin. Tu ja mieleenjäännyt termi kertoi "ikkunoi fortuskalla ja ilman" eli siis tuuletus

*II/JR 32:n komentaja maj Rajakal pataljoonassa urheilukilpailujen k<sup>ä</sup> kranaatinheitossa kesällä 1942.*



*Rajaville Oy:n ensimmäinen tehdasrakennus ja konttori vv. 1950-1966.*

kunalla varustettuna tai sitten ilman sitä.

Evp majurin hyvin alkanut siviiliura "sammui" yrityksen tulipaloon ja Ville Rajakaltio siirtyi puutavaran myyntitehtäviin. Mutta oma elementti oli jo löytynyt ja ottanut miehen omakseen. Kun suotuisa hetki koitti, oli Rajakaltio valmis yritykseen ja perusti Rajaville Oy:n.

#### **BETONI – KESTÄVÄÄ TYÖTÄ RAUHAN HYVÄKSI**

Rajaville Oy:n toiminta alkoi virallisesti kesäkuun 2. päivänä 1950. Kymmenen työntekijän voimin ryhdyttiin valmistamaan ja markkinoimaan betonituotteita kuten kaivonrenkaita, putkia ja betonitiilejä. Ville Rajakaltion oli selvitettävä perinpohjaisesti rakennustoiminnan eri muodot ja omat mahdollisuudet. Tuotevalikoima monipuolistui merkittävästi, kun teräsbetoniset rakennuselementit otettiin tuotantoon 60-luvun alussa. Samoihin aikoihin alettiin valmistaa katalyyttiä, jota käytetään rikin erottamiseen prosessikaasuista. Pitkän työn jälkeen onnistuttiin tälle uustuot-

*... ja nykyinen konttori vuodesta 1966*

teelle avaamaan myös vientimarkkinat.

Rajaville Oy kasvoi 1960-luvun puolivälistä lähtien Pohjois-Suomen johtavaksi alallaan. Tällöin alkoi teollisen valmisbetonin tuotanto. Tänäpäin on yhtiöllä kolme nykyaikaista betonimassatehdasta.

Kuluvalle vuosikymmenellä on toimintaa edelleen lisätty ja monipuolistettu. Rajaville Oy valmistii mm. Oulun yliopiston elementit. Nykyaikaisuutensa, teknisten ominaisuuksiensa ja taloudellisuutensa ansiosta Oulun yliopisto valittiin vuoden 1974 betonirakenteeksi. Yhtiön suuruutta kuvaa hyvin se, että viime vuosien asuntoelementtituotanto käsittää noin 1000 asunnon elementit vuodessa. Yhtenä kohteena on ollut 19 asuinkeuhkotalon seinäelementtien valmistaminen Pääjärven metsätyökeskukseen Neuvostoliittoon.

Kun tarkastelee tuota valtaisa kehitystä, huomaa, miten rakentaminen on muuttunut käsityöstä teolliseksi tuotannoksi. Sen huomaa myös yhtiön henkilöstömäärän voimakkaasta kasvusta. Alun perin 10 henkilön pikkuyrityksistä

on kasvanut yli 250 henkilöä työllistävä yritys. Syystäkin teollisuusneuvos Rajakaltiolle luovutettiin ensimmäinen Pohjois-Suomessa yrittäjälle myönnetty "Teollisuusvene" -tunnus.

#### **IRTI BETONIN PURISTUKSESTA**

Yrittäjänä toimiminen Suomessa on raskasta. Kademieli jäytää kaikkialla ja vaikeuttaa toimintaa. Jatkuvana painolastina – huonompina aikoina – on se yksityisyrittäjän raaka totuus: ellei yritys toimi positiivisella tuloksella, ei se toimi ollenkaan...

Ville Rajakaltio on ajoissa huomannut tuon stressin vaarat ja löytänyt sille tepsivät vastalääkkeet. Leveän kaapiston hyllyillä komeilee tästä osoituksena mitaleita mitalin vieressä. On Sotaveteraaniliiton kunniakilpi ja Sotainvalidien Veljesliiton kultainen ansiomerkki. On ansiomitalit Suomen Ajokoirajärjestöltä, Suomen Kennelliitolta sekä Partioaikain ja -tyttöjen järjestöiltä. On partiosäätiön kultaista levykettä, Yleisen Autoliiton ansiolevykettä ja Hämeenlinnan





*Rajaville Oy:n valmistamien elementtikorjujen pystytystä*

Pallokerhon ja Oulun Palloseuran ansiomerkit. Kun tähän lisätään kadettiipiiriä, Erä- ja kennekerhoa, betoniteollisuuden keskusjärjestöä ja sen kunniajäsenyyttä sekä rotaryklubia, alkaa jo pelkkä harastusten luetteleminen hengästyttää. Värikästä ja rikasta on elämä ollut. Mukana on ollut vasta- jos myötätuultakin.

#### SOTILASURALLE 10-VUOTIAANA

Ville Rajakaltion sotilasura alkoi oikeastaan jo 10-vuotiaana, kun hän toimi vapaussodan aikana jääkärimajuri Armas Ståhlbergin lähettinä Savonlinnassa. Varsinaisesti tuo innostus alalle syventyi Hämeenlinnan Suojeluskunnassa ja niinpä nuorukaisen mieli paloiinkin päästä Kadettikouluun heti asevelvollisuuden suorittamisen jälkeen. Vanhemmat olivat kuitenkin toista mieltä ja pitivät kaksikymmenkesäistä liian nuorena. Lopullisen sysäyksen pari vuotta pankkivirkailijana toimineelle nuorukaiselle antoi sitten serkku ja kadetti Reino Arimo, myöhemmin pääesikunnan päällikkönä eronnut kenraaliluutnantti.

Ville Rajakaltion kadettinumero on 876. 14. kadettikursilta jäivät erityisesti mieleen esimerkillisenä upseerina silloinen kadettikomppanian päällikkö, majuri Ruben Lagus ja realistinen taktiikan opettaja, everstiluutnantti Blick. Tietysti ”Pappa” – Laatikaisen joviaali olemus on myös muistikuvissa mukana.

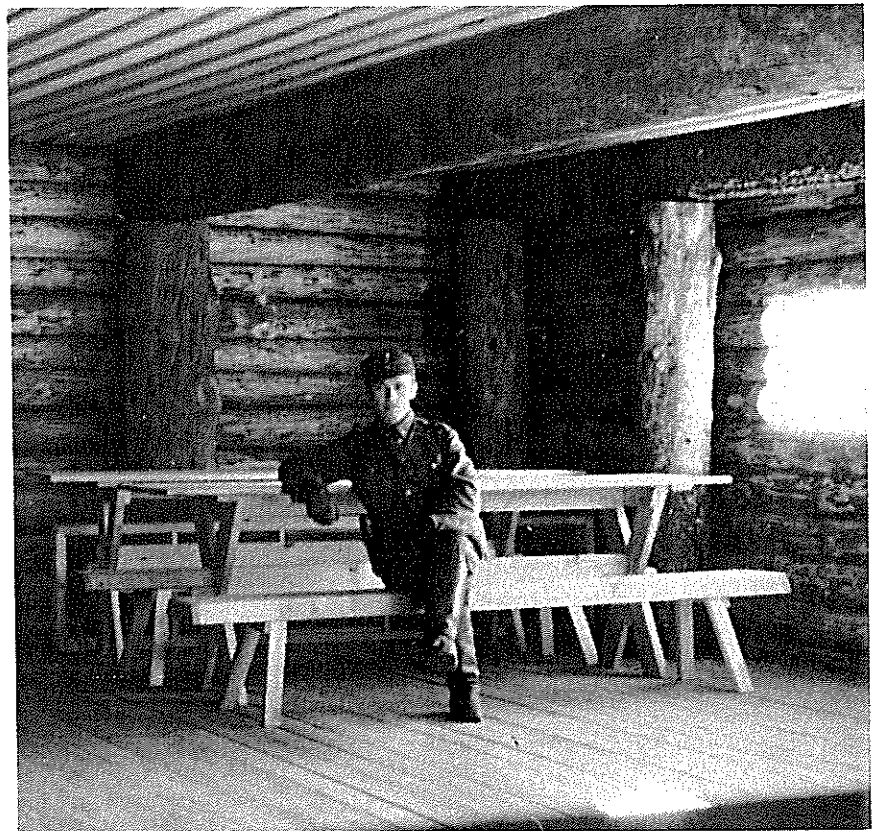
– Kadettikoulutus oli siihen aikaan reipasta puuhaa, kuten jokainen Kylkiraudan vanhempi lukija tietää. Se antoi hyvän pohjakoulutuksen, jota tarvittiin toden teolla ensimmäisessä palveluspai-

kassani, Kajaanin Sissipataljoonassa. Sehän oli minulle tuttu joukko-osasto varusmiesajaltani.

– Seuraava ja erityisen mielenkiintoinen palveluspaikka olikin Jääkäriprikaatin Aliupseerikoulu tutussa kotikaupungissani Hämeenlinnassa, josta siirryin erillisen Hyökkäysvaunukomppanian kouluttajaksi. Veri veti kuitenkin

ennen pitkää metsästyksen, kalatuksen ja reippaan eräelämän pariin, niinpä siirryinkin vuonna 1934 Joensuu Rajavartiostoon. Vertailin tässä erään päivänä palkkoja ja huomaan nykyisen luutnantin palkan olevan markalle yhtä suuren kuin yli 40 vuotta sitten

– Kutsumanimeni tai pitäisiköhä sanoa lempinimeni ”Rajaville” on p

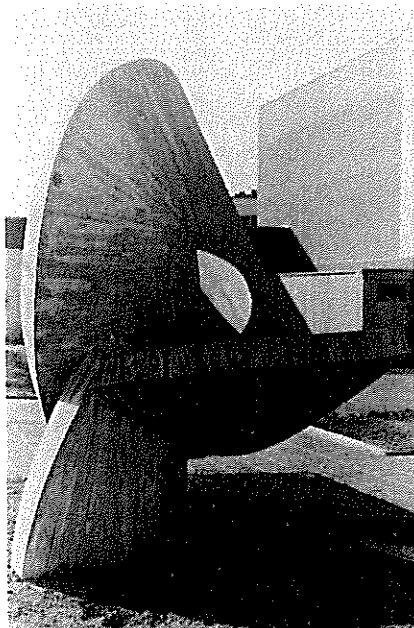


*Komentaja vastavalmistuneessa sotapesässä.*

*Kenraaliluutnantti Olli Korhonen ja eversti Erkki Koivisto luovuttamassa Rajavillelle pv:n hopeista ansiomitalia tämän 60-vuotispäivänä.*



räisin juuri näiltä ajoilta. Meitä oli samassa palveluspaikassa kolme Villeä ja erotukseksi minua alettiin kutsua Rajavilleksi, josta tulikin sitten ihan kuin luonnostaan yrityksenikin nimi. Muutoinkin on mieluista muistella tuota aikaa rajavartiossa jopa näin vuosikymmenienkin jälkeen.



*Luleässä oleva Eeli Aallon suunnittelema ja Rajaville Oy:n valmistama pat-sas.*

## LUMI PALAA

Talvisodassa Rajakaltio toimi huolto-päällikkönä Ilomantsin suunnalla.

— On kai helppo kuvitella silloinen tilanne, kun nykyisen Uudenmaan läänin kokoista rintaman osaa puolusti yksi pataljoona. Oletetun kahden vihollispataljoonan sijasta vastassa olikin divisioona panssarivaunuineen! Toimintaamme vaikeuttivat tietysti osaltaan hirmuiset pakkaset ja pitkät etäisyydet. Näistä taisteluistahan on Jukka Mäkelä kirjoittanut kirjassaan "Lumi palaa".

Itsenäisyyspäivänä 1966 ylennettiin Ville Rajakaltio everstiluutnantiksi. Samana päivän hän puhui sodanaikaisten aseveljiensä kutsumana Paavolan sankarihaudalla. Näin kiteytti Uhtuan suunnan pataljoonaaan komentaja mielipiteekseen sodasta:

— Meille, jotka jouduimme parhaista miehuusvuosistamme olemaan useita vuosia sodassa, on sen kauheus kaikessa laajuudessa tuttu. Emme ihannoï sotaa, vaan haluamme kaiken kykymme mukaan toimia rauhan hyväksi.

## "SOTILAAT KADONNEET KATUKUVASTA"

— Merkillinen havainto on se, että vaikka suurin osa suomalaisista — enemmän kai kuin koskaan aikaisemmin — suhtautuu positiivisesti maanpuolustukseen ja maanpuolustajiin, niin nämä ovat

kadonneet lähes kokonaan katukuvasta. Vaikka en olekaan mikään "preussilaisen kurin" kannattaja, niin tietysti nykyisen sotilaan sitten nähdessään kaipaa enemmän ryhdikkyyttä.

— Tietysti ajat ovat muuttuneet valtavasti. Ei sitä ennen urheiltu pururadoilla eikä valaistuilla laduilla, mutta talkoohenkeä oli sitten sitäkin enemmän. Jollakin tavoin on haikeata todeta, että nykyisin pitää kaiken olla niin valmiiksi järjestettyä. Oma-aloitteisuuttahan ei juuri suosita.

— Eräs suurimmista muutoksista on politiikan tunkeutuminen kaikkialle. Vaikka sillä ehkä on hyviäkin puolia, on se usein estämässä asioiden joustavan hoidon.

## UPSEERIN URA — PARASTA JOHTAJAKOULUTUSTA

— Sotilaskoulutus on antanut minulle erinomaisen hyvän pohjakoulutuksen. Sehän keskittyy oman ja "yleisen markkinatilanteen" oikean arvioinnin, päätöksenteon, suunnittelun ja toteuttamisen ympärille.

— Samalla tavoin kuin hyvän sotilasjohdon on hyvän yritysjohtajankin selviydyttävä yllättävistäkin tilanteen vaihteluista ja esimerkiksi kehitysaluelainsäädännön muutoksista huolimatta pystyttävä pitkä- eli "betonijänteiseen" toimintaan. Upseeri- ja sotilaskoulutukseni on ollut minulle parasta johtajakoulutusta.

# Jaatko ilman tietoa?



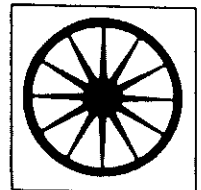
Maksoitko vai etkö maksanut? Karhutaanko sinua toistamiseen, vaikka jo maksoit? **Kauanko kestää ennen kuin saat kuitit?**

Tiedätkö aina kuinka paljon rahaa on tililläsi? Ja lähettääkö pankki sinulle heti tiedon myös rahan tulosta?

**Postipankki lähettää.** Saat tiedon, kuitin tai tositteen joka tilitapahtumasta. Heti. Postitse. Suljetussa kuoressa.

**Tule Postipankkiin. Käytä postisiirtoa. Et jää ilman tietoa.**

# POSTIPANKKI

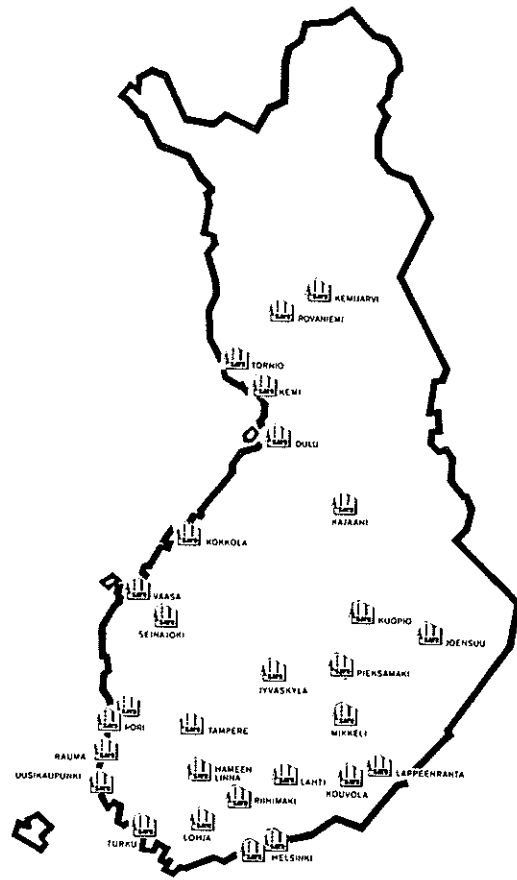




**35-VUOTTA SATOTOIMINTAA  
YLI 50.000 SATOASUNTOA**



**SATO-YHTIÖT  
KESKUS-SATO**



**Muista  
veripalvelua**

**Peugeot 104**



**Neljä ovea, tilat viidelle  
ja pikkuauton hinta.**

Maahantuojana

**oy Maan Auto ab**

Myynti ja leasing jälleenmyyjät kautta maan.

# KYLKIRAUTA —

## Aatetta vaiko historiaa?

JYRI PAULAHARJU



Ulkona satoi talven ensilumia ja oli muutenkin tuollainen luppoajan tuntu. Kylkirauta, sen viimeisin numero oli tullut edellisenä päivänä ja se houkutteli olosuhteiden vuoksi hieman tarkempaan luentaan. Koska olen luonteeltani hieman kirjallisuuteen taipuvainen ja on tullut vuosien kuluessa pönttöä talteen Kylkiraudat sekä hankittua sen alkuaikojen numerotkin, alkoi ajatus poukkoilla teeman ”millaista oli ennen” kimpussa. Toki olin jo koulupoikana lukenut Kylkiraudan artikkeleita ja mieltynyt moniin, mutta nyt vaivasi se, että ollaanko menossa johonkin suuntaan ja mihin. Toisaalta on tunnustettava suoraan, että nykyinen Kylkirauta on luettava, selkeä ja monipuolinen.

Oheinen pika-analyysi ei kestä tarkkaa tieteellistä tutkiskelua, tarkkoja kriteerioita eri artikkelien luonteesta tehty eikä myöskään niiden painokertoainta laskettu. Matriisit yms tilastolliset tarkastelun välttämättömät tehokkein jäivät käyttämättä. Menetelmä oli yksinkertainen, koska tavoitteena oli saada selville hieman Kylkiraudan vuorokausista numeerisessa muodossa. Numerosta 1 alkaen kävin läpi 717 artikkelin otannan, luokittelin ne niin hyvin kuin osasin eri luokkiin ja laskin kunkin lajisuhteellisen osuuden kokonaismäärästä. Tässä on tietenkin ensimmäinen virhelähde, luokittelun rajat, mikä artikkelin sotahistoriallinen, mikä taas kadettihistoriallinen, kuuluuko tuo juttu kantaa...

taviin tarinoinhin jne. Siis jaottelu on minun itseni tekemä ja näin ollen se kuvaa vain erästä koetilannetta. Lukijat tutkivat vastaako syntynyt lopputulos päätelmiseen heidän käsitystään.

Tutkimuksen ulkopuolelle jätin kokonaan ns rutiinipalstat kuten kadettipiirien kuulumiset elleivät ne sitten sisältäneet jotain pääryhmiin kuuluvaa merkittävää aineistoa. Samoin käsittelemättä jäivät kadettikurssien vuosijuhlat, erot, ylennykset eli ns "itse asiaan" kuuluneet seikat. Samoin eräät muutkin jatkuvasti toistuvat ilmoitusluonteiset palstat jätettiin syrjään.

Tulokset kirjattuina muodostuivat seuraaviksi:

	%
1. Kadettiaate ja maanpuolustus	16,9
2. Sotahistoria	24,3
3. Elämäkerrat	6,3
4. Kadettihistoria	15,3
5. Kurssitarinoita ja viihdettä	4,2
6. Aselajiesittelyjä, varuskuntaesittelyjä	6,7
7. Matkakertomuksia	1,3
8. Ulkomaisia sotalaitoksia, kouluja jne	4,5
9. Kantaa ottavia- väittelyitä tms	7,3
10. Urheilua	0,8
11. Nuoriso, jälkikasvun pulmat	0,3
12. Upseerin ammatti yleensä	5,0

13. Yhteiskunta ympäristöineen, talous	6,1
14. YK-palvelus muodossa tai toisessa	0,5
15. Sotilaspoliittiset, kansainvälinen polit.	0,5
Yhteensä	100,0 % (717 artikkelia)

Luetteloa yleisesti tarkasteltaessa voidaan päätellä, että Kykikirautamme on päätaavoitteensa saavuttanut ja puolensa pitänyt eli aatteellisuutta on yhteensä 38,5 %, jos tähän lasketaan kohdat 1, 3 ja 4. Joku toinen tarkastelija saattaa ynnätä luvut toisinkin mutta huomauttaakoon, että otsikon mukaan kyseessä on vain pika-analyysi.

Laskemalla lukuja hieman toisin yhteen saadaan tulokseksi 45,9 %, joka kuvaa historiallista osuutta kaikista artikkeleista. Tällöin luvussa olivat mukana kohdat 2, 3 ja 4. Herää ajatus, onko Sotahistoriallinen Aikakauskirja saanut hyvän kilpailijan.

Ulkomaisten sotalaitosten esittely on myös päässyt lukuun 4,5 % ja kun siihen lisätään matkakertomukset 1,3 % päästään lopulta summaan 5,8 %, joka ylittää upseerin ammattia koskevat kirjoitukset hyvin. Tässä lienee epäsuhte. Jälkikasvuun ja sen lisäämiseen tähtäävät toimenpiteet ovat jääneet vaatimattomille sijoille ja luvuille, vain 0,3 %:iin.

Tosin ensimmäiset viitteet alan kasvavasta merkityksestä on kirjattu jo 1956.

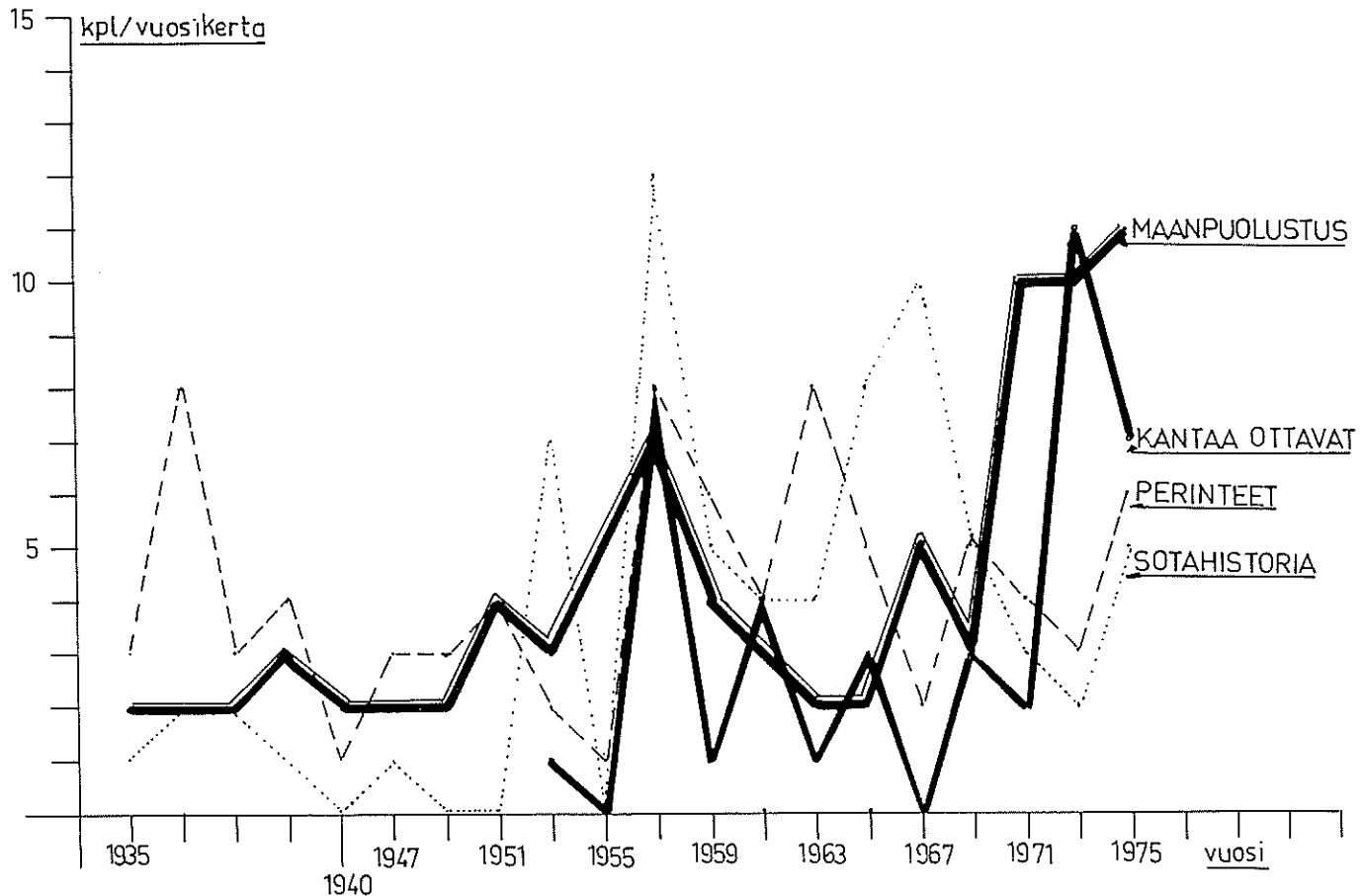
Emme liene niitä parhaita urheilijoita, ei ainakaan Kykikiraudan palstoilla, sitä korostaa luku 0,8 %. Huomattakoon kuitenkin, että tutkielmassa on kyseessä täydet artikkelit eivätkä ilmoitukset palkitsemisista.

Aivan toisen ulottuvuuden tilasto saa kun sitä tarkastellaan aika-akseliin kytkettynä. Eli milloin mikin aihe on ollut tulossa, nousussa tai laskussa. Koska täydellisen graafisen esityksen teko 15 eri pääaiheen mukaan ei ole mielekästä lukijan kannalta, on laadittu vain mielestäni olennaisista pääryhmistä piirroksellinen aika-akseliesitys. Sitä selvittäessä on havaittavissa mm seuraavia mielenkiintoisia yksityiskohtia:

— Kadettiperinteiden kohdalla aikanaan aloitettiin voimakkaasti, seurasi laskukausia kunnes nyt näyttää vuoden 1955 laakson jälkeen olevan tasaisen tahdin vaihe menossa.

— Sotahistorialla on paikattu sivuja erityisesti vuoden 1951 jälkeen, tämä aihepiiri on menettänyt merkitystään ns kantaaottavien ja maanpuolustusaiheiden yleistyessä.

— Kadettiaate ja maanpuolustus ovat hitaasti mutta varmasti lisänneet osuuttaan lehdeemme vuodesta 1950 alkaen, voimakkain nousu alkoi 1970 ja se jatkuu yhä.



Graafinen esitys Kykikiraudan olennaisimmista artikkeleista vv. 1935-1975 ajan suhteen tarkasteltuna.

— Väitetyt ja kantaottavat artikkelit eivät suinkaan ole tämän vuosikymmenen tuotetta, ensimmäinen tämän kaltaisen artikkeli julkaistiin 1948, sitten suuntaus jatkui varovasti aina hieman kasvaen vuosikertaa kohden. Reippain nousu alkoi 1973, jolloin lehti muodostui monipuoliseksi ajatuksenvaihdon forumiksi. Vuonna 1975 tapahtui lievää laskea tällä alalla, samalla artikkelien luonne tasaantui. Toimiko Kylkirauta tuolloin varaventtiilinä? Ilmeisesti oikein ja tehokkaasti. Mikäli käyriin on uskosta.

Ulkopuolelta graafisen esityksen voi poimia muutamia sekapaloja eri ajoilta. Kadettiveli Martti Santavuoren poiminty lehti menetti paljon, korkeatasoiset runot sekä viihteelliseksi katsottavat kirjoitukset. Eräänlaisen tyyllisen loppusilauksen antanut kadettiveli teki tosiaan Kylkiraudasta merkittävän julkaisun ankarastikin arvostellen. Haapaniemien kadettikoulun vaiheita on kenties eniten käsitelty kadettihistorian merkeissä, keskimäärin kerran viidessä vuodessa on aina artikkeli Haapaniemestä. Haminan kadettikoulu on jäänyt paljon vähemmälle, puhumattakaan itsenäisen Suomen Kadettikoulun Arkadian vaiheista ja jopa Munkkiniemestä.

Alkuvuosina oli paljon elämäkertoja, esiteltiin vanhat "parrat" ja sitä sitten jatkettiin sotien jälkeen Mannerheimin ritarien esittelyllä, mikä sinänsä on aivan paikallaan. Molemmat menettelyt.

Selvästi Sotilasaikakauslehden rinnakkaispainokseksi Kylkirauta muuttui välillä esitellessään "uutispaloja" osastossaan eri maiden aseita ja taistelujärjestelmiä sekä lukuisia erilaisia organisaatioita. Tätä korostaa luku 4,5 % riittävän selkeästi. Yhteiskunnalliset kysymykset astuivat areenalle 1958 ja hyvin nopeassa tahdissa saavuttivat selvän sillanpääaseman, parhaimmillaan niitä oli 6..7 artikkelia vuosikertaa kohden vv 1974—1975.

Yhdistyneiden kansakuntien palvelusta on muistettu 5 artikkelin voimalla ollen kokonaisprosentti noin 0,5. Samaan seuraan pääsee sotilaspoliittiset ja kansainvälistä politiikkaa koskevat jutut.

Tällaistapa löytyi pika-analyysissä, sitä sisälsi oma lehtemme Kylkirauta keskimäärin 43 sivun vahvuisena painotuotteena. Kävisiköhän tämä pika-analyysi eräänlaisena harrasteena julkaistavaksi, sillä aiemmin ei harrasteen nimellä ole julkaistu kuin yksi ainoa artikkeli vuonna 1956. — Korostettakoon lopuksi, että artikkelien väliset raja-aidat ovat väljät ja tässä on noudatettu vain erästä vaihtoehtoa monista. □

#### Lähteet

Kylkiraudan vuosikerrat 1935—1975.

# Näköalapaikalla

Tämä on Kylkiraudan uusi palsta jossa pikahaastatteluna esitetään kysymyksiä niille, jotka tietävät.



Kadettikunnan toiminnanjohtaja komentaja Reino Waris

## MIKÄ ON SUURIN EPÄKOHTA JÄRJESTÖN TOIMINNASSA?

Jaa-a. Eiköhän se liene piiriorganisaation epätasainen teho. Monet piirit toimivat erittäin hyvin ja moitteettomasti, mutta eräiden piirien toiminta on lähes kokonaan lamassa. Näinhän ei tietenkään saisi olla.

Ei tässä ole niinkään kysymys rahasta — se on tietysti aina tärkeä ja merkittävä asia — vaan ilmeisesti tämän organisaatiomallin liian suuresta ja tarpeettomastakin väljyydestä. Tällä tarkoitan pääosaa alueellisia piirejä, jotka eivät pysy vetäjiensä käsissä kaikkialla, ja toisaalta myös sitä, että virallisia, sääntömääräisiä tilaisuuksia voidaan pitää mihin aikaan vuodesta hyvänsä, esimerkiksi vuosikokous on tällainen. Lisäksi tili- ja toimintavuosi voi päättyä koska tahansa. Tämä voi houkuttaa jollain tavalla leväperäisyyteen toiminnassa.

## ONKO TOIMIHENKILÖIDEN IÄLLÄVAIKUTUSTA ÄSKEISEEN?

Kyllä toimihenkilöiden iällä voi hyvinkin olla vaikutusta tuohon toiminnan epätasaiseen tehoon. Monta kertaa tuntuu siltä, että lähes väkisin on määrätty erittäin nuori upseeri yhteysupseeriksi. Hän saattaa asennoitua koko tehtävään tästä syystä vastahakoisesti. Hänellä ei voi olla kovin suuria toimintaedellytyksiäkään sen takia, että hän on yleensä

aina joukon mukana palveluksessa. Hän ei saa kenestäkään tukivoimaa nuorimpana upseerina. "Tee itse" -mentaliteetti hoitaa kyllä tämän puolen. Täten hän ei voi saada mistään piirtämiskirjoittamis-, monistus- ja postitusapua. Sitä paitsi hän ei tunne hyvään aikaan piirin jäsenkuntaa, etenkin sen evijäseniä.

## ONKO KADETTIKUNTA SAANUT MITÄÄN AIKAAN?

No katsotaanpa nyt vaikka viim vuoden toimintakertomusta! Edelliset "valitusvirrestä" huolimatta tai juuri sen huomioon ottaen on saavutuksia pidettävä merkittävänä. Katsotaanpa esimerkiksi sitä henkilömäärää, mikä on käynyt Kadettikunnan ja sen piirien järjestämässä tilaisuuksissa: yli 35 000 osanottajaa. Ja ne ovat juuri niitä ulkopuolisia, joille yritämme tätä maanpuolustustietoutta jakaa.

## MITÄ MAHDOLLISUUKSIA OLISI TEHOSTAA KADETTIPIIRIEN TOIMINTAA?

Kyllähän tehostamisen mahdollisuusia aina olisi. Yhtenä tällaisena keino näkisin, että riittävän korkeassa esimies asemassa olevat komentajat esimerkiksi lään vetäisivät mukaansa nuorempajoukkoa ja tulisivat itsekin mukaan toimintaan. En tarkoita, että heidän pitäisi

olla sinällään työtätekeviä rivijäseniä, mutta ainakin kannustamassa. Monessa varuskunnassa ja joukko-osastossa on havaittu, että se juuri vie parhaisiin tuloksiin.

### MITÄ SUURIA KOITOKSIA KADETTIKUNNALLA ON NÄKÖPIIRISSÄ?

Mitään varsinaisesti uutta ei tällä erää ole tapahtumassa. Tuskinpa mitään uutta on varsinaisesti keksittävässäkään, kun otetaan huomioon nämä järjestömme toimintaedellytykset, siis jäsenistön toiminta-aktiivisuuden sekä taloudelliset voimavarat. Olen sitä mieltä, että meidän tulisi ainakin toistaiseksi pysytellä tällä maanpuolustusaatteellisella linjalla. Kadettikunnan tulee hakea tukea nuorisosta ja tehtävä työtä tätä kautta. Siten me pääsemme eteenpäin.

### MITEN ULKOPUOLISET SUHTAUTUVAT TYÖHÖMME?

Oikeastaan hämmästyttävän mukavasti. Kiittäviä lausuntoja kuuluu huomattavan usein ja nimenomaan siitä työstä, jota tehdään tuolla koulumaailmassa. Ns. "viralliset tahot" eivät varmaankaan ole ottaneet mitään kantaa Kadettikuntaan, mutta uskoisin kyllä,

että meillä on Pääesikunnan tuki takanamme. Näin on täysi syy olettaa, koska Kadettikunta toimii yksinomaan samoilla periaatteilla kuin puolustusvoimatkin. Ei meillä voi olla mitään omaa maanpuolustuspolitiikkaa. Kyllä kaikkien maanpuolustuksen alueella toimivien on puhallettava samaan hiileen.

### MITEN KOULUMAAILMA KOKONAISUUDESSAAN SUHTAUTUU?

Kouluhallitukseen meillä ei ole ollut mitään virallista kosketusta, koska Kadettikunta ei halua pyrkiä miksiäkään viralliseksi vaikuttajaksi. Tämähän on täysin vapaaehtoista työtä. Sen sijaan yksityiset opettajat ovat eri tilaisuuksissa suhtautuneet hyvin myönteisesti toimintaamme. Tietysti joku saattaa kysyä, miksi tätä maanpuolustusaatteellista työtä ei tee joku virallinen taho.

### MIKSI SITÄ EI SITTEN TEE JOKU "VIRALLINEN TAHO"?

Kadettikunnan näkemyksen mukaan tätä maanpuolustustietoutta jaetaan aivan liian vähän kasvavalle nuorisolle. Koulumaailmassa saattaa olla nyt kaikenlaisia vaikeuksia, kun siellä ollaan siirtymässä peruskouluun, siis järjestel-

mästä toiseen. Ja jos ajatellaan naisopettajia, niin heillä ei ole niin kovin suuret edellytyksetkään tällä alueella.

### MILTÄ TOIMINNANJOHTAJAN TEHTÄVÄT TUNTUVAT?

Kyllä tämä minulle on ollut ikäänkuin pehmeä lasku siviiliin. Itse asiassa tunnen tekeväni sitä samaa työtä kuin palveluksessa ollessanikin, ehkä vain hiukan toiselta sektorilta asioita tarkastellen.

### MILLAISET TERVEISET HALUAT LÄHETTÄÄ JÄSENISTÖLLE?

Jaksakaa nyt vain olla mukana toiminnassamme. Jos kuka ei jostain syystä pysty olemaan työskentelevänä rivijäsenenä niin ainakin sitten kannattavana jäsenenä. Mutta nimenomaan olisi hyvä, jos jokainen voisi tuoda vaikkapa vain pienenkin työpanoksen yhteiseen toimintaamme. Me tarvitsimme mahdollisimman monta kättä niin sisäiseen veljestötoimintaan kuin myös ulospäin suuntautuvaan työskentelyynkin.

(Haastateltavan huomautus: Vastaukset on annettu välittömästi yllättäen tehtyihin kysymyksiin.) □

## KYLKIRAUDAN LUKIJA

### Mitä toivot lehdeltäsi?

Niin on monta mieltä kuin on miestäkin. Näin sanotaan ja se pitänee monessa asiassa paikkansa. Mitä Sinä haluaisit Kylkiraudan sisältävän? Nyt on kaikilla lukijoilla — tosin näinhän on ollut ennenkin — mahdollisuus esittää sisällöstä omat toivomuksensa. Lehti pyrkii toteuttamaan ne parhaan kykynsä ja tietysti myös mahdollisuuksiensa mukaan.

### Kerro meille:

- Millaisen jutun haluaisit lehteen?
- Kenen haluaisit esiintyvän kirjoittajana?
- Ketä Kylkiraudan tulisi haastatella?
- Millaista vakituista palstaa lehti on vaille?

Vastauksissa luonnollisesti toivotaan pitäydyttävän maan pinnalla. Emme pysty matkustamaan Kuuhun sen maaperää tutkimaan, tuskinpa Jimmy Carterin tai Leonid Brezhnevinkin haastattelukaan näillä resursseilla onnistuu. Maanpuolustus ja sotilaspolitiikka sekä sotahistoria lienevät niitä aiheita, joista toivomme tarkennuksia. Mutta ei tämä sulje muitakaan aiheita pois.

Tartu kynään tai puhelimeen! Odotamme vastauksia.

Kylkiraudan toimitus

# TIEDONVÄLITYS JA SOTAPROPAGANDA

PENTTI PALMU

Mitä sotapropaganda oikein on?

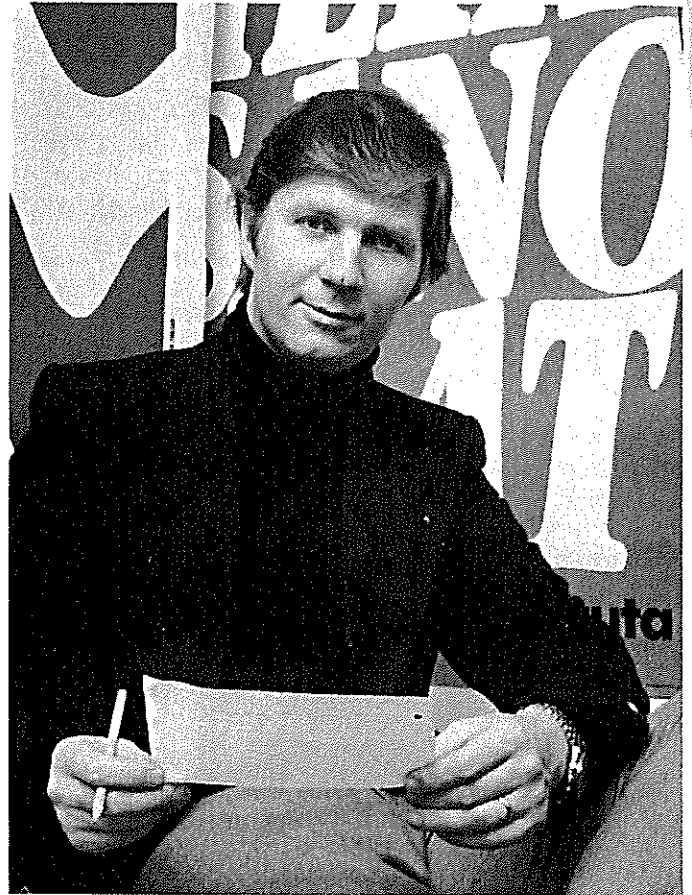
Millaisia ovat sen ilmene-  
mismuodot?

Kuka siitä kärsii ja kuka  
hyöttyy?

Onko se tarpeellista vai  
tarpeetonta?

Mihin sen käytöllä pyri-  
tään ja voidaan vaikut-  
taa?

Tällaisiin kysymyksiin on etsittävä vastauksia, kun tarkoituksena on selvittää ja määrittää sotapropagandaa. Tässä artikkelissa keskitytään tarkastelemaan sotapropagandaa olosuhteissa, joissa kansainväliset sopimukset ja kansainvälisen oikeuden yleisesti hyväksymät periaatteet sitä säätelevät.



Kuva: Pentti Nissinen

Professori Bengt Bromsin johtamassa kansainvälisen oikeuden seminaarissa viime huhtikuussa piti Ilta-Sanomien apulaistoimituspäällikkö, valtiotieteen maisteri LEEVI KORKKULA esitelmän aiheesta sotapropaganda kansainvälisessä oikeudessa. Loppupäätelmässään hän mm. toteaa, että sotapropagandan sääntöihin sitominen on varmempaa, jos se tapahtuu kahdella tasolla: kansainvälisesti ja valtioiden sisällä.

Ennen varsinaista käsittelyä katkelma Väinö Linnan Tuntemattomista:

*"Suomen pojat. Tappakaa lapualaiset upseerinne ja tulkaa tänne." Ääni tuli Pirunkukulalta kovaäänisen särkemänä.*

*— Lapualaiset on aikoja sitten tapettu. Nyt on laihialaiset menossa, kuuluu haudan toisestapästä Vanhalan ääni. "Suomen pojat! Tulkaa hakemaan leipää!" — Tu sinä hakemaan leipäs päälle voita! khhhihi. — Tuota hää hitto tekköö yleäikaa.*

Rokka oli puoliksi vihoissaan, kirjoittaa Linna, vaikka häntä huvittikin Vanhalan iankaikkinen härnäily.

Samaa mieltä voimme olla kaikki tämän laatusesta sotapropagandasta, jolle naurettiin perin herkästi linjojen molemmilla puolilla. Se oli parin sanavalmiin vuoropuhelua, ajanvietettä jopa viihdeohjelmaa, jota terästivät konepistoolin sarjat.

Mutta tällaista se ei ole suunniteltuna. Sellaisena siitä on leikki kaukana: Propagandana laittoman väkivallan puolesta.

## KÄSITTEIDEN MÄÄRITTELY

— Käsiteltäessä sotapropagandaa ollaan välittömästi tekemisissä tiedonvälityksen kanssa ja ennen kaikkea sen vapauden tai rajoitusten kanssa, sanoo Leevi Korkkula. Pelko tiedottamisen kahlehtimisesta onkin osoittautunut sotapropagandan sääntöihin sitomisen vaikeimmaksi esteeksi. Helsingin yliopiston kansainvälisen oikeuden professori Bengt Broms oli keskeisenä tekijänä laatimassa hyökkäykäskäsitteen kansainvälisesti hyväksyttyä määritelmää. Tämän jälkeen on käynyt helpommaksi määrittää sotapropaganda hyökkäystoimia ja niillä uhkaamista puoltavana propagandana.

— Toisen suomalaisen tunnetun kansainvälisen oikeuden tutkijan, professori Erik Castrénin mukaan, jatkaa Korkkula, propagandaksi on katsottava vain sellaisten tietojen levittäminen, joilla pyritään vaikuttamaan vastustajan henkiseen kuntoisuuteen.

Näin ollen Linnan Vanhalan kehoitus tulla hakemaan voita leivälle, ei sitä vielä ole. Oikeusministeriökin on todennut, että propagandan tulee olla laadultaan ihannoivaa, suositteluvaa, kannustavaa tai puoltavaa, torjuvaa tai vastustavaa. Sen tulee myös kohdistua suhteellisen laajaan ihmisryhmään, jopa kokonaisuun kansoihin.

## SOTAPROPAGANDA YK:N ROOLISSA

— Yhdistyneitten Kansakuntien tulisi ryhtyä auktoriteetiksi, esittää Korkkula. Hänen mukaansa juuri sen tulisi pyrkiä määrittämään säännöt eli rajata asia. Sen tulisi määritellä mitkä teot ja millainen propaganda on laitonta ajateltavissa olevien mahdollisuuksien koko laajuudessa. Näinhän YK teki hyväksyessään yleiskokouksessaan Nürnbergin tuomiot, joissa 'kansainväliseen rikokseen yllyttäjät' katsottiin syyllisiksi sen vuoksi, että he ohjasivat kokonaisten sukupolvien mielipiteet ihmisvastaisiksi ja sotaa ihannoiviksi. Vuonna 1947 YK:n yleiskokous hyväksyi, Korkkulan esitystä lainatakseeni, yksimielisesti päätöslauselman, jossa tuomitaan kaikki propaganda, joka vaarantaa rauhan ja rohkaisee hyökkäykseen. Geneven aseistariisuntakomitean yksimielinen päätöslauselma syntyi vuonna 1962. Siinä todetaan sotapropaganda YK:n peruskirjan vastaiseksi. Edistysaskeleena pitää Korkkula myös kahta laajaa ihmisoikeuksien yleissopimusta, jonka

kansalais- ja poliittisia oikeuksia koskevissa artikloissa sovitaan, että kaikki propaganda sodan puolesta on kielletävä lailla. Tämä yleissopimus on astunut voimaan 23.3.1976. YK:ssa on parhaillaan valmistella tiedonvälityksen vapautta käsittelevä sopimus. Pyrkimyksenä on päästä yhteisymmärrykseen tiedonvälityksestä ainakin niin, että sen vapautta voitaisiin rajoittaa lailla mm. sotapropagandan osalta. Nimenomaan UNESCO on ottanut tämän erittäin visaisen ongelman ratkaisemisen huolekseen ja siirsi Nairobien kokouksessa asian käsittelyä kahdella vuodella.

## SUOMI JA SOTAPROPAGANDA

Me suomalaiset jouduimme sananmukaisesti tekemisiin sotapropagandan kanssa toisen maailmansodan yhteydessä. En tarkoita tässä taaskaan enkä yksinomaan Vanhalan huulenheittoa, vaan sitä olosuhteille olennaista ja rohkenen sanoa välttämätöntä sanallista asetta, jota käytettiin sekä kansainvälisessä päätöksenteossa että rintamalla ja kotitoimialueilla.

— Eikä niin ollen ole ihme, toteaa Korkkula, että rauhansopimuksiin sisällytettiin propagandan kieltoa koskevia säännöksiä. Pariisin rauhansopimuksen mukaan Suomi sitoutui olemaan sallimatta mm fasistista ja sotilaallisuuslaittoisia järjestöjä, jotka harjoittavat Neuvostoliitolle tai muille Yhdistyneille Kansakunnille vihamielistä propagandaa.

— Maantieteellisten ja historiallisten syiden perusteella, jatkaa Korkkula, muodostaa Suomen pääntressin propagandakysymyksessä suhteet Neuvostoliittoon. Ystävyys-, yhteistyö- ja keskinäisen avunannon sopimus sitoo korkeat sopimuspuolet myös propagandan osalta. Sopimuspuolet kun lupaavat viidennessä artiklassa toimia yhteistyön ja ystävyyden hengessä keskinäisissä suhteissaan.

— YK:ssa hyväksytty ihmisoikeuksien yleissopimus, jossa Suomi muiden pohjoismaiden tavoin äänesti sotapropaganda-artikkelia vastaan turvataksenaan sananvapauden loukkaamattomuuden, käynnisti kuitenkin virallisesti Suomen viranomaiset todella harkitsemaan sotapropagandaa laillisuuden näkökulmasta.

Valmistelutyön teki oikeusministeriö, joka lausunnossaan totesi, että laittomana sotana pidetään kaikenlaisia hyökkäystoimia ja sotapropagandana näitä puoltavaa propagandaa.

Oikeusministeriön lausunnossa ei sotapropagandan kieltämistä katsottu sananvapauden rajoittamiseksi. Suomen hallitus oli kuitenkin toista mieltä, ja

eduskunta hyväksyi luvun rikoksista ihmisyyttä vastaan ilman sotapropagandapykälää.

## PROPAGANDA ETYK:ISSÄ

Helsingissä saatettiin päätökseen 1. päivänä elokuuta 1976 Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökonferenssi. Päätösasiakirjassa osanottajavaltiot julistavat päättäneensä edistää kaikin tavoin luottamuksen ja kunnioituksen ilmapiiriä kansojen välillä ja velvollisuutensa mukaisesti pidettyä teoista osanottajavaltioita vastaan suunnatusta propagandasta, joka kannattaa hyökkäysso- taan tai voimakeinojen käyttöä tai niillä uhkaamista ja on siten vastoin YK:n tarkoituksia ja osanottajamaiden välisiä suhteita ohjaavien periaatteiden julistusta.

## KRIMINALISOINNIN KEHITTÄMINEN

— Oikeusoppineiden keskuudessa valitsee, Korkkulan mukaan, lähes täydellinen yksimielisyys siitä, että valtioiden ja yksityisten henkilöiden harjoittama sotapropaganda on kiellettyä. Erityinen huomion arvo on annettu nimenomaan hyökkäyspropagandalle ja sen kieltämiselle. — Yk:n hyväksymä ystävällisiä suhteita koskeva julistus ja hyökkäykäskäsitteen määrittely kuuluvat yleiskokouksen tärkeimpiin kansainvälisoikeudellisiin päätöslauselmiin.

— Lähivuosien merkittävä työ tulee valtiosotalla olemaan sotapropagandan kriminalisoimisen kehittäminen. Sitä ennen on valtioiden kuitenkin pystyttävä poistamaan vaikea este, joka on muodostunut tiedonvälityksen rajoittamispyrkimyksistä.

— Sotapropagandaa käytetään usein merkityksessä propaganda laittoman väkivallan puolesta. Käsitteiden selventämiseksi ja sopimusten laatimiseksi saataisi olla paikallaan tehdä kolmivaiheinen jako: rauhanajan, kriisinajan ja sodanajan propaganda. Tiedonvälityksen rajaaminen voisi tapahtua vastaavien vaiheiden, päättelee Leevi Korkkula.

## VÄINÖ LINNAN SOTURIT

*"Hitlerin mustat rosvot ovat menettäneet suunnattomasti miehiä ja erilaituista tekniikkaa. Suomen työläisssotilaat! Te saatte vuodattaa verenne sillä aikaa kun saksalaiset raiskaavat vaimon ja sisarene."*

— Niin ja nuorempien äiditkin saa suureen tarpeeseensa,, khhihhi. Papapapapapapapapapap.

Tämä ei enää naurattanut ketään. □

# Suomen Kadettikoulun unohtumaton vierailu Eestin Upseerikoulussa. 50-vuotismuisto

8. Kadettikurssi ja 3. Me-Kurssi tekivät 29.5.-2.6.1926 välisenä aikana vierailun Eestin Upseerikoululle. Matka oli ensimmäinen laatuaan ja jätti osanottajille mieluisat muistot. Koska siitä on nyt kulunut 50-vuotta on paikallaan julkaista senaikaisten lehti uutisten perusteella laadittu 50-vuotismuistelu. Sen laatija on itse Upseerikoulun käynyt eestiläinen el.lääk. kapt. Jaak Kukk ja suomentaja varatuomari yliluutn. Pentti Aulavuo.

16.5.1977 tulee kuluneeksi 50-vuotta 8. Kadettikurssin ja 6.12.1977 3. Me-Kurssin koulun päättymisestä.

V.T.

Lauantaina toukokuun 29 päivänä 1926 kello 10.00 seiso Eestin Upseerikoulun kasvattien kunniakomppania Tallinnan satamalaiturilla. Komppanian edessä kävelivät Sotaväen Yhdistettyjen Oppilaitosten johtaja ye-eversti Rink, Upseerikoulun johtaja eversti Rüütel ja jälkimmäisen apulainen koulutusasioissa ye-eversti Salf. Kunniakomppanian molemmilla puolilla tungeksi merelle tarkkaileva ihmismuuri. Kuului huutoja: he tulevat, tulevat! Nyt näkivät kaikki satamalaiturilla odottajat, kuinka toisten alusten takaa ilmestyi näkyville suomalainen tummanvirheä sotalaiva "Turunmaa". Kansanjoukosta kuului huudahduksia: Eläköön Suomi! Eläköön Suomi! Huiskuteltiin vaatteita ja hattuja. "Turunmaa" lipui hitaasti satamaltaaseen orkesterin soittaessa peräkanalla "Porilaisten marssia". Meidän me-



Vastaanotto Tallinnassa



rivoimiemme orkesterin johtaja Kull heilautti hetken kättään ja orkesteri aloitti vastatervehdyksen samalla marssilla. "Turunmaa" kiinnittyi laiturin ja neljänestuntia myöhemmin sen luo toinen tummanvihreä suomalainen sotalaiva "Karjala"; molempien laivojen kannella kadettien viivasuorat rivit. Laivojen luo kiirehti nyt myös Suomen konsuli herra Niskanen.

Molemmat suomalaislaivat olivat keveitä rannikkoristeilijöitä, syväys 400 tonnia, aseistuksena kaksi tykkiä. "Turunmaa" oli silloin Suomen sotalaivaston lippulaiva.

"Turunmaan" portaalla seisoivat Suomen Kadettikoulun kasvattien kunniamppania; koulun johto oli kokoonnutunut komentosillalle. Sieltä astui alas ja tuli maihin Suomen Kadettikoulun johtaja jääkärimajuri Heikki Nurmio mukanaan koulun adjutantti kapteeni Saastamoinen ja "Turunmaan" päällikkö jääkärikapteeniluutnantti Ikonen.

Vieraita vastaan lähti eversti Rink. Lyhyen esittelyseremonian jälkeen majuri Nurmio tarkasti eestiläisten kadettien komppanian ja otti vastaan tervehdyksen. Sitten eversti Rink astui "Turunmaan" kannelle ja marssi ohi suomalaisen kadettikomppanian tervehtien sitä suomeksi, mihin kadetit vastasivat voimalla "Terveh". Sen jälkeen järjestäytyivät suomalaiset kadetit Eestin kadettien kunniamppaniaa vastapäätä satamalaiturille. Selvisi, että meidän Upseerikoulullemme oli tullut vieraisille heimokansan 17 upseeria, 84 maavoimien ja 34 merivoimien kadettia. Neljällä suomalaiskadetilla oli rinnassaan Eestin Vapaussodan nauhat; heille ei Eestin maaperä ollut vieras. Eversti Rink lausui nyt lyhyen tervehdyksen: "Suomen Kadettikoulu on ensimmäisen kerran saapunut Eestin maaperälle. Jääköön tämä hetki huomionarvoiseksi muistopäiväksi. Voimistakoon tämä vierailu molempien kansojen sukulaisuuden, sytävyiden ja veljeyden siteitä".

Siihen vastasi jääkärimajuri Nurmio: "Hyvät herrat". Suomen Kadettikoulun toiminnassa ja historiassa on suurimerkityksellinen tämä hetki, jolloin ensimmäistä kertaa käymme Eestin kamarilla. Tähän saakka olemme vain tienneet, että omistamme Suomenlahden etelärannalla tarmokkaan veljeskansan, joka monin tavoin, ennenkaikkea yleissuomalaisen hengenkulttuurin alalla, on antanut korkealle arvostettavan lisän meidänkin kansalliselle sivistyksellemme. Vuosisatojen kuluessa Eestin ja Suomen historia on liittynyt yhteen lukeuttomoin sitein ja monet kunnioitusta herättävät eestiläiset nimet ovat painuneet meidänkin kansamme aikakirjoihin.



Eestin vapaussodan muistokivi. Jääkärimajuri Heikki Nurmio ja kapteeni Saastamoinen.

Ja viimeksi meitä yhdistää aseveljeyden kallis muisto niistä taisteluista, joissa luotiin pohja kansojemme vapaudelle ja itsenäisyydelle.

Lausuessani oikeutettua kiitosta tästä äärettömän ystävällisestä vastaanotosta ja ystävällistä tervehdyksistä uskon, että tämä meidän opintomatkamme Eestiin vahvistaa molemmipuolista toinen toisemme ymmärtämistä ja heimotunnetta meidän kahden läheistä sukua olevan kansamme ja puolustusvoimien välillä".

Sen jälkeen marssivat kadettien rivit orkesterin saattamana tullihuoneen luo, josta lähdettiin junalla Baltian rautatieasemalle edelleen Järvelle lähtevään sähköjunaan siirtymistä varten. Upseerit ajoivat autoilla suoraan Upseerikouluun Tondille.

Järvellä otti suomalaisvieraat vastaan toinen eestiläinen kadettien kunniamppania orkesterin kera. Sieltä lähdettiin marssimaan eestiläisten kadettien muodostamaa kunniakujuun pitkin koululle. Perille saavuttaessa vieraat majoitettiin koulun voimistelusaliiin muutamaan pienempään huoneeseen, joihin heitä varten oli sijoitettu vuoteet ja yöpöydät. Vieraita jäivät Upseerikoululle yöksi vain maavoimien kadetit ja heidän nuoremmat upseerinsa, kun taas merikadetit upseereineen yöpyivät "Turunmaalla". "Karjala", jonka päällikkönä oli kapteeniluutnantti Kopio, lähti Suomeen takaisin tullakseen kesäkuun 2. päiväksi jälleen Tallinnaan viedäkseen kylään tuodut kadetit takaisin kotiin.

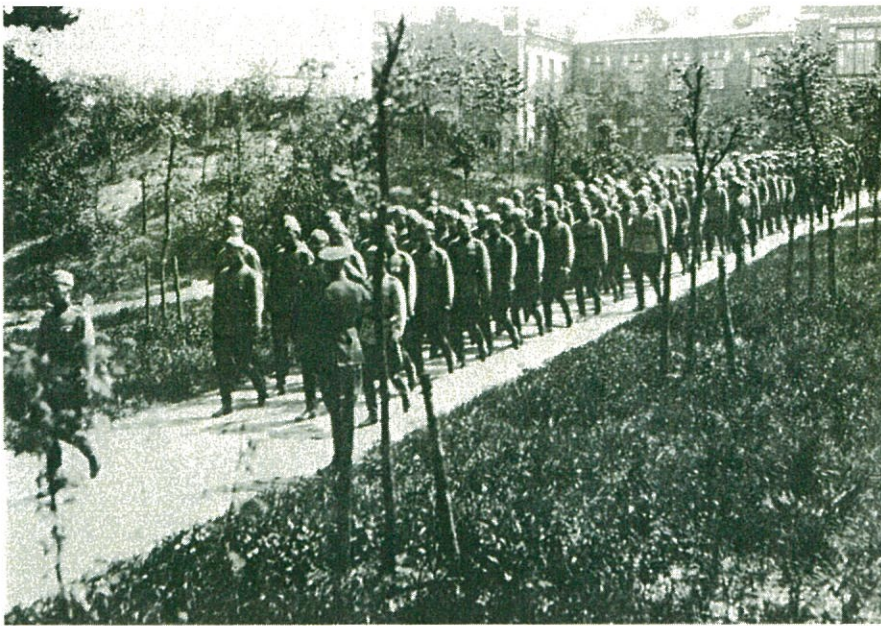
Kaikissa Upseerikoulun huoneissa olivat Eestin ja Suomen liput. Samoin oli kaikissa huoneissa runsaasti koristeina vihreitä oksia ja molempien heimokansojen pienoislippuja.

Yhteysupseeriksi suomalaisille vieraille oli määrätty luutnantti Baum pansarilaiva "Vambolalta".

Kello 12.30 alkoi Upseerikoulun ruokasalissa yhteinen lounas. Kunniamppaniaan, jossa istuivat Suomen Kadettikoulun johtaja jääkärimajuri Nurmio ja Eesti Sotaväen muut upseerit, seinälle oli sijoitettu Suomen ja Eestin vaakuna; kaikkialla oli runsaasti kukkia, vihreää ja molempien heimokansojen kansallisivärejä. Soittokunnat soittivat vuorotellen ja kadettien laulukouros esitti muutamia kansanlauluja, jotka ansaitsivat innostuneen kiitoksen.

Lounaan aikana puhui eversti Rink. Hän otti puheenvuorossaan esille suomalaisten avun Eestille Vapaussodassa ja puheensa lopuksi toivotti heimolaiset sydämellisesti tervetulleiksi. Hänelle vastasi kapteeniluutnantti Ikonen tuoden terveiset Eestille ja mainiten, että Suomi tuntee aina suurta myötätuntoa Eestiä kohtaan ja uskoo, että se kehittyi laajalle ulottuvaksi yhteistyöksi kahden kansan välillä. Tervehdyksen Eestin Kadettikunnan nimissä esitti kadettialupseeri Zopp, jolle vastasi suomalainen kadetti Jahnukainen. Jokaisen puheensa lopussa kaikuivat kadettien innostuneet "Elagn" — "Eläköön" -huudot.

Lounaan jälkeen siirryttiin kaupunkiin esittelemään vieraille vanhaa Tallin-



Suomalainen kadettikomppania marssilla Tondiin upseerikoululle. Edessä kapteeni Valo Nihtilä.

naa. Käytiin sotamuseossa, Kadriorgin linnassa, Toompealla, raatihuoneessa jne. Suomalaisia vieraita hämmästyttivät ja ihastuttivat erityisesti vanhan kaupungin rakennukset ja linnoituksen tornit.

Samanaikaisesti suomalaiset upseerit suorittivat vierailun kenraalimajuri Torvandin luo.

Sunnuntaina aamiaisen jälkeen meidän upseerimme ja kadettimme esittelivät vieraille Sotaväen Yhdistettyjä Oppilaitoksia ja Upseerikoulua, miehistön majoitus- ja luokkahuoneita, opetus- ja urheilukenttiä, ampumarataa, opetustointia jne. Kello 10.30 saapuivat suomalaiset kadetit upseereineen hippodromille, jossa tapahtui Yhdistettyjen Oppilaitosten suorittama urheiluesitys ja taistelunäytös. Kello 12.00 alkaen antoi Suomen merivoimien orkesteri – kapellimestari Hellmanin johdolla konsertin Kaarlen puistotiellä. Kello 15.00 syötiin Tondilla Upseerikoulun ruokasalissa yhteinen lounas, jonka päätyttyä siirryttiin kaupunkiin laskemaan seppele Vapaussodassa kaatuneiden sankarihautalle. Tätä varten kokoontuivat ja järjestäytyivät suomalaiset maa- ja merivoimien kadetit kello 16.30:ksi Baltian rautatieaseman edustalle. Kansaa, jota oli kertynyt tungokseen asti, miellyttivät erityisesti Suomen merikadetit lyhyine miekkoineen.

Univormustaan he muistuttivat meidän meriväen kadetteja, heillä vaan ei ollut kultaisia olkaimia. Sen sijaan heillä oli kaksivärinen pillinauhaa muistuttava punos kaulassa. Suomen maavoimien kadeteilla oli vedenharmaa puku ja meidän armeijan talvipäähinettä tai ilmavoimien suikkaa muistuttava päähine. Sit-

ten saapui majuri Nurmio. Kuuluivat jämerät käskyt ja kadettien rivistö paljastetuin miekoin alkoi liikkua, kaikkien edessä Suomen Laivaston kapellimestari Hellman ja tämän orkesteri. Marssitie kulki Virukatua pitkin Venäjän torille, sieltä Juhkentalin eli sotaväen hautausmaalle Tarton maantien varrella.

Hautasmaalla oli eestiläisistä kadeteista muodostettu kunniakuja portilta aina Vapaussodan kaatuneiden muistokivelle saakka. Siellä odottivat suomalaisvieraita everstit Rink ja Rüütel sekä everstit Raudvere ja Simon, edellinen oli Tallinnan Vartiopataljoonan komentaja ja kaupungin komendantti, jälkimmäinen Upseerikerhon ensimmäinen johtaja ja vierailun aikaan sotaministeriön erikoistehtävässä (suom.huom). Suomalaiset kadetit järjestäytyivät sankarihautojen eteen meidän orkesterimme soittaessa surumarssia. Sitten alkoi soittaa suomalainen orkesteri Ateenalaisten laulua, jonka soidessa majuri Nurmio kapteeni Saastamoisen saattamana astui muistokiven luo ja pää paljastettuna lausui suomeksi ja eestiksi: ”Seisomme tässä kunnioittamassa Eesti veljeskansan vapauden puolesta kaatuneiden sankarien muistoa. Vapaus ja itsenäisyys ovat niin kallis omaisuus, ettei yksikään kansa ole niitä voinut omistaa tai niitä saavuttaa ilman raskaita uhreja, ilman että kansan parhaat pojat eivät olisi vuodattaneet vertaan niiden puolesta. Meidän polvemme, jonka ankarien taistelujen hinnalla saavutti vapauden niin Suomessa kuin Eestissäkin, tuntee hyvin tämän totuuden. Niin Suomessa kuin Eestissäkin voi kulkija lähes jokaiselta hautausmaalta löytää sankarihautauden tuo-

massa mieliin sen kalliin uhrin, joka kansan on vapautensa puolesta pitänyt antaa. Mutta sankarihautoilla on vielä toinen merkitys niin nykyiselle kuin tulevillekin polville: Ne asettavat elonjääneille ankan ja ehdottoman velvollisuuden – samoin uhrata kaikki vapauden ja itsenäisyyden puolustamiseksi. Suomen Kadettikoulu tahtoo tällä vaatimattomalla seppeleellä kunnioittaa Eestin kaatuneiden sankarien muistoa.”

Puheen loppuessa, seppeleenlaskun aikana, soitti meidän orkesterimme virttä ”Lähemmäs Sinua, Jumala”. Kunnianosoitus kaatuneille loppui suomalaisen orkesterin soittamalla hymnillä. Sen jälkeen eversti Raudvere kiitti vieraita seppeleen laskemisesta ja esitteli heille sankarihautaa ja sen historiaa.

Hautausmaalta vieraat siirtyivät meidän Upseerikerhomme upseereiden ja kadettien kera Kadriorgin urheilukentälle, jossa kello 18.00 alkoi Tallinnan ja Riian varuskuntien välinen jalkapallo-ottelu.

Illalla kello 22.00 alkoi suomalaisten ja eestiläisten upseerien ja kadettien yhteiset tanssiaiset Seurapiirien Talossa. Kuten tanssiaisissa selvisi, Suomen Kadettikoulun kasvateilla oli tumman-sininen valkealla vyöllä ja hopeanvärillä saumoilla varustettu juhlapuku; eestiläisillä ei sellaista ollut. Upseerikunnalla asia oli päinvastoin; suomalaisilla upseereilla sellaista ei ollut, meidän upseereillamme sen sijaan oli tumman-sininen juhlapuku.

Iahduttaakseen suomalaisten kadettien mieltä tanssiaisissa, jokainen meidän kadettimme oli pyytänyt omaa daa-

miaan tuomaan mukaan ystävättären. Keskusteleminen ei tuottanut vaikeuksia; jokainen puhui omaa kieltään, hitaasti ja selvästi ääntäen; jos toinen ei ymmärtänyt, sen näytti neuvoton ilme, minkä seurauksena ajatus tuli esittää uudelleen toisin sanoen; vain harvoin käyttiin keskustelujen täsmentämiseksi saksankieltä. Tanssiaisit kestivät iloisessa pyörimisessä kello 03.00:een.

Maanantaina toukokuun 31 päivänä Suomen konsuli Niskanen esitteli suomalaisille upseereille Toompean vanhoja arkkitehtoonisia nähtävyyksiä ja raatihuonetta. Noin kello 12.00:ksi suomalaisvieraat kokoontuivat redille ankkuroiduille sotalaivoillemme "Vambolalle" ja "Lembitulle", joihin tutustuminen kesti kello 15.00:een. Kello 16.00 alkoi yhteinen lounas, jota seurasi vapaa-aika yöllä tapahtuneeseen Narvaan lähtöön saakka.

Kello oli yli puolenyön, kun suomalaiset kadetit kahdeksan upseerin johdolla astuivat Baltian rautatieasemalla heille varattuihin makuuvaunuihin käydäkseen vierailmassa Narvassa ja sen ympäristössä. Narvaan saavuttiin kello 8.30 paikkeilla. Rautatieasemalla oli vieraita vastassa 1. divisioonan komentaja kenraalimajuri Heinze, hänen apulaisensa eversti Marder, esikuntapäällikkö eversti Triik ynnä muita upseereita sekä orkesteri. Saapumisajaksi asemalle oli kokoontunut kansanjoukko, joka tahtoi nähdä ja tervehtiä heimokansan sotilaita. JR 1:n upseerikerholla syödyn aamiaisen jälkeen vieraat tutustuivat kaupunkiin, museoihin, linnoituksiin, raatihuoneeseen, koskeen, tehtaisiin jne.

Keskipäivän paikkilla ajettiin kuorma-autoilla kaupungista noin 7 km länteen sijaitsevalle Hermannin mäelle. Kadettialikersantti Wichman esitti siellä pitkähkön luennon Ruotsin kuninkaan Kaarle XII:n ja Venäjän tsaarin Pietari Suuren joukkojen välillä Pohjoissodan aikana vuonna 1900 käydystä taistelusta, jossa ruotsalaisten puolella taistelivat myös muutamat suomalaiset rykmentit. Alustaja selvitti miksi venäläiset, joita oli kolme kertaa enemmän, hävisivät tämän taistelun. Toisena puhui kadettialikersantti Aarnio Eestin Vapaus sodan aikana Narvan lähellä käydyistä taisteluista ja Narvan valloittamisesta.

Hermannin mäeltä siirryttiin sotaväen hautausmaalle, jossa majuri Nurmio laski seppeleen kaatuneiden sankareiden yhteishaudalle mainiten puheessaan yhteenvetona: Narvan nimi on niin syvästi painunut historiaan, että se esiintyy meidän puolustusvoimiemme kunniamarsseissa. Eestiläiset ja suomalaiset ovat taistelleet yhteistä vihollista vastaan, ja kun Narva viimeksi valloitettiin venäläisiltä, Eestin ja Suomen joukot olivat jälleen rintarinnan. Toivottavasti Narva jää nyt ikuisesti vapaan Eestin kaupungiksi.

Kello 15.00 alkoi lounas Upseerikerholla ja kello 16.00 lähdettiin laivalla Narva-Joensuuun, josta palattiin kello 18.00. Illallinen oli jälleen kerholla kello 20.00, ja kello 21.30 lähtivät suomalaiset junalle palatakseen Tallinnaan. Aikaisemmin suunniteltu matka Tarttoon, jonka piti alkaa Narvasta, jäi ajan puutteen vuoksi toteuttamatta.

Narvassa oli kesäkuun ensimmäisenä hyvin kaunis aurinkoinen kevätää, joka

myös auttoi vieraita ylevähenkiselle mielelle koko päiväksi.

Kesäkuun 2 päivänä kello 06.00 paikkeilla suomalaisvieraat ehtivät Tallinaan takaisin. Matkaväsymyksestä lepäämisen jälkeen alettiin valmistautua kotiinlähtöä varten. Ennen lähtöä kello 13.00 oli Ravintola "Lindenissä" Suomen Kadettikoulun johtajan majuri Nurmion tarjoama lounas eversti Rinkin kunniaksi. Tämän juhlallisen lounaan aikana pidettiin joukko henkeviä ja sydämellisiä puheita puolin ja toisin.

Kello 16.00 aloittivat "Turunmaa" ja "Karjala" paluumatkan Suomeen, sillä vierailulle varattu aika oli loppumassa. — Kadettikoulun piti jo kesäkuun 4 päivänä joutua Savonlinnaan kesäleirilleen. Lähtöhetkellä seisoivat Eestin kadettien kunniakomppania satamalaiturilla. Molempien valtakuntien kadettien rivien edessä Suomen kadettikoululle annettiin lahjana mukaan albumi Eestin Upseerikoulun laitoksista ja opetustoiminnasta. Hyvästijätö oli sydämellinen.

"Porilaisten marssin" saattamana laivat alkoivat kotimatkan.

Illalla saapui "Karjalalta" kaksi näin kuuluvaa radiosanomaa:

"Ye-ev Rink'ille

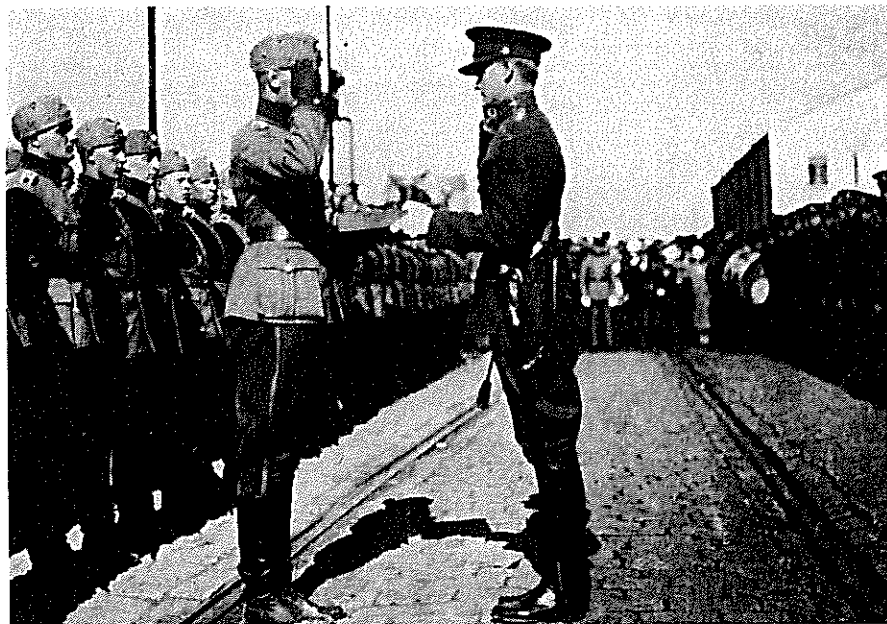
Lähetessämme kotimaan rantaa kiihtämme vielä kerran sydämellisesti osaksemme tulleesta ystävyyydestä. Eläköön Eesti!

Suomen Kadettikoulu"

"Ye-ev Rink'ille,

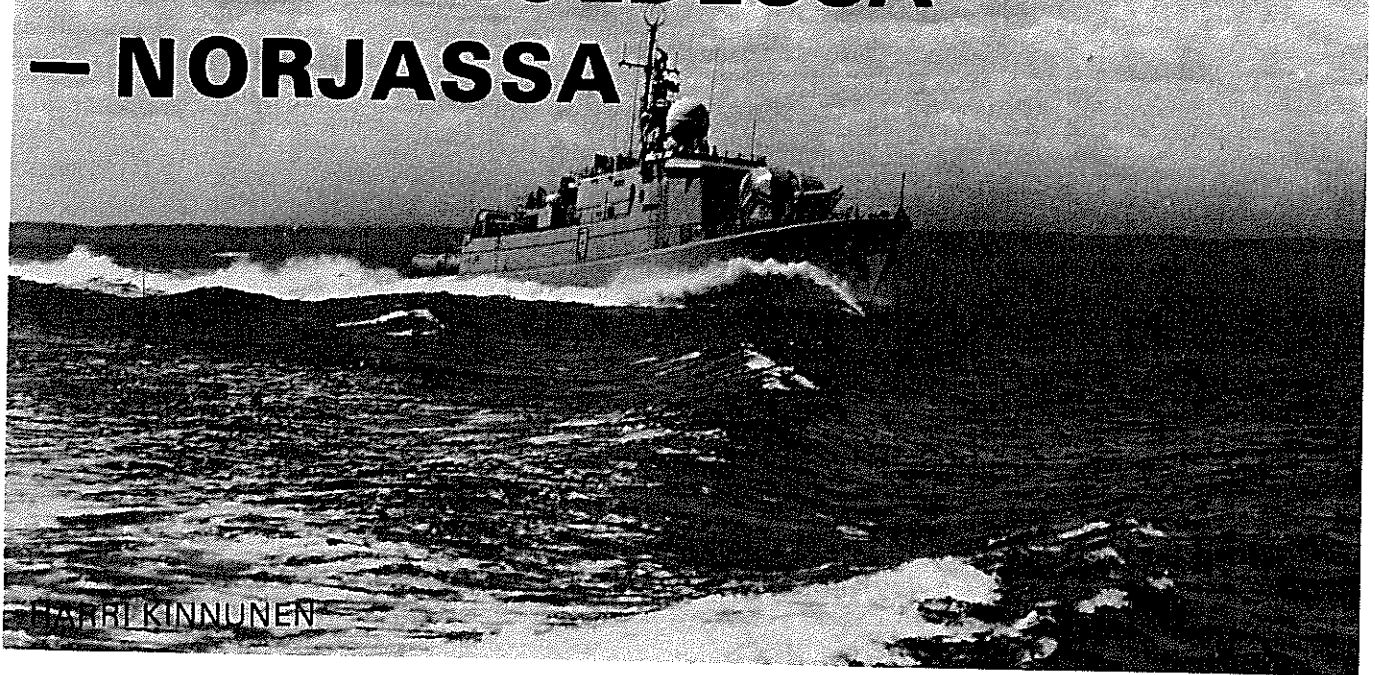
Mitä kadetit ovat tänään, sitä kansa on huomenna.

Suomalaiset kadetit"



Lähtö Tallinnasta.

# POHJOISMAISET MERIKADETTI- PÄIVÄT MOLDESSA — NORJASSA



KESÄLLÄ 1976

Kaunis, leuto heinäkuun aamu Palacen rannassa, Tykkivene Karjala ja ulkovartiolaiva Valpas kelluvat lokkien kanssa samoilla aalloilla, tosin laivat vielä köysien vankeina kaijassa. Pian ne ovat yhtä vapaat kuin lokit aalloilla — tosin öljyisellä. Kohti Atlanttia, kohti Norjan vuonoja, neitsytmatka molemmille aluksille — kumpikaan ei ole käynyt Itämeren ulkopuolella. Amiraali tulee — pillit, karkea ja pursimiehen pilli viheltävät perinteiseen tapaan — hän tarkastaa henkilöstöt. Hyvää matkaa.

Tykkiveneen karkea hälytyssummeri karjahtaa irroitushälytyksen. Valppaan kellon ääni on sen rinnalla kuin kiinalainen herätyskello amerikkalaisessa si-

kainfluussassa. Valpas manöveeraa kaikilla potkureillaan eli yhdellä ja päästää Karjalan muodostelman johtoon. Merivahti alkaa, kolme vahtineljännestä eli kuusi tuntia lepoa neljä vahtia, inhimillisenä me sitä pidämme. Katseemme luovat jäähyväissilmäykset Zanduin muurille, Kustaanmiekan rannoille. Moottorit ottavat lisää kierroksia, alkaa unettava, turruttava ajo kohti Tanskan salmia.

Olemme jo kuukautta aiemmin purjehtineet samaa reittiä DDR:ään, josta enää muistuttavat vain sieltä tulevat kirjeet. Osaamme jo varautua meren totisuuteen, sen junnaaviin maininkeihin. Ristisuuntima Jussarö, Längden ja Han-

gon vesitorni, tulipa eksymäkolmio, kuka puhui Längdenistä. Korjataan vähän eikä kerrota muille, onhan tuossa Karjalan vanavesi. Herra kapteeniluutnantti, olemme viivalla — hyvä, luotan paikanmääritystarkkuuteenne. Vielä viikko niin hän todella voi luottaa meihin.

Aloituksesta tulee helposti siihen käsitykseen, että olimme tilanneet lomamatkan, jota nyt olimme toteuttamassa. Ei, tämä oli kova koulutuspurjehdus. Meille nuoremmille opetettiin rannikkomerenkulkua ja vanhemmilla kadeteilla oli käytettävissä koko pohjoinen tähtitaivas himmeässä, ihmisen mitätöivässä hehkuksaan, jonka luoma romantiikka haih-

tui ja suotui sekstantin okulaariin yön kylmyydessä. Totista työtä keinuvalla kannella, ilman sitä suojaa, jonka Valppaan katettu komentosilta meille tarjosi. Vanhuksille tämä oli viimeinen koulutuspurjehdus avomerelle, jossa heillä oli tähtitaivas omaisuutenaan. Siksi he joutuivatkin ottamaan matkan vakavammin kuin me; meille tämä oli kertausta suuremmissa puitteissa. Eihän rannikko ja rannikko paikanmäärityskohteineen juuri ole erilaisuudestaan huolimatta kovin poikkeavaa. Ei pidä sekoittaa käsitteitä rannikko ja saaristo, sillä saaristossa tapahtuva navigointi on suomalaisen merikadettien erikoiskoulutusta.

## HOBURGIN UKKO

Hoburg, Gotlannin eteläkärki ja samalla myös Itämeren haltijan Hoburgin Ukon meriraja. Ukolla on kuuleman mukaan myös kaunis tytär katsottuna merihorisontista. Itse Ukko nousi laivaan suorittamaan Itämeren kasteen ja luovuttamaan Itämeren passit urheille, maanhajuisille maakravuille omassa pikantissa persoonassaan. Tosin 5 kadettia avusti Ukkoa eri tehtävissä todella intoin. Mm kadettiosaston johtaja, lääkäri ja pari huumorintajuista merivartijaa käsiteltiin nuoruuden antamalla luovalla antaumuksella ja suoritus oli perusteellinen. Varmasti ikimuistoinen kuva jäi herkäksi muistoksi heidän mieleensä.

Bornholmin sivuutus — merkintä laivapäiväkirjaan. Siinä oli Naton itäisin saaritutkikohta tanskalaisine sotilaineen, jonkinlainen tulppa Tanskan salmille. Ajoimme edelleen muodostelmassa,

jossa Karjala tähtitieteilijöineen oli ulkona ja me rannikkoa tähyilevät Valppaalla n 6 meripeninkulman päässä rannikosta. Saimme optisia havaintoja ja samalla käytimme hyväksi radiosuuntimia ja tutkaa.

Tanskan salmet, tanskalaiset rannikkomaisemat olivat toki hienoja, idyllisiä ja hauraita, aivan sellaisia kuin lapsena luimme Andersenin saduista. Mutta me odotimme todellista satua Köpiksestä. Odotimme hetkeä, jolloin pääsisimme ryntäämään kajalle, kaupunkiin, vaikka vain 2 tunniksi. Pari markkaa vaihdetaan kruunuiksi huonolla ruotsilla. Kortteja kotiin riiseittäin. Moi — ollaan Köpiksessä. Jospa vaimo, tyttöystävä, ystävä, äiti, sisko ei pitkästyisi vaan jaksaisi odottaa. Irroitushälytys. Kohti lopullista määränpäättä.

Kattegat — Skagerrak — Pohjanmeri — Stavanger — Bergen — Molde. Myrskyvaroitus. Securite — Securite, wind warning, chanel 16. No sepä nähdään, kyllä me vanhat merikarhut pienet kuopat ja töyssyt kestämmme. Ohi Hamletin linnan, kaksi valtakuntaa puristaa meitä väliinsä ja salmien henkireikä Helsingborgin ja Helsingörin kapeikko imee meitä kohti raivoavaa ja todella aavaa merta.

Paikanmääritystä — radiosuuntimia, optinen suuntima, tutkasuuntima joka 15 minuutin välein. Tutustuminen uudennlaisiin merimerkkeihin täyttivät vahtimme.

## POHJANMERI

Ontto tunne vatsassa, kylmä hiki otsalla, harhaileva katse. Laiva keinuu,

jyskää, rullaa. Itämerelle tehty laiva on koetuksella, suomalainen merimiestaito on koetuksella ja se kestää jälleen taiston merta vastaan. Jysäys — isku — jysäys. Joku väittää, että vettä on sekä pehmeää että kovaa, mutta häneltä lienee jäänyt Pohjanmeri tutkimatta, sillä vesi siellä oli jyskennästä päätellen kovempaa. Merisairaus ei katso ikää — ei arvoa, todellista tasa-arvoa. Suunta avomerelle, näemme suomalaisen purjehdusveneen hyppelehtivän aalloilla. Otimme kuvia — ehkä tunnistamme sen ja voimme lähettää kuvat myöhemmin. Yö — sama heilunta. Synkkä, musta yö on enemmän kuin yö, se on tummuudessaan kylmänkalsea kalvo ympärillämme.

Käännös kohti Stavangeria, ajan voittamiseksi on päästävä vuonoihin. Vihdoinkin helpotus, Stavanger — Bergen, josta saamme luotsin. Nuo jylhät tuntuurit — varjostiminaan pilvien hunnut — ympäröivät suomalaisia sotalaivoja. Meri on turkoosin sininen, syvä, upotava — ainakin väkivaltaiselle tunkeutujalle. Vanhat saksalaiset sukellusvenesuojat toimivat muistomerkkeinä siitä, kuinka tunkeutujalle voi käydä. Koskahan Molde tulee näkyviin. Laivoja kohdannut lama näkyy suurien säiliölaivojen ruostuneista kyljistä, kun laivat lepäävät hiiskumatta vuonojen suojuissa.

## MOLDE

Molde — missä on laituripaikkamme? Tietysti vaikein ja sokkeloisin sopukka — oikea "poattipoukama" on annettu suomalaisille. Tykkivene soluttautuu tyylikkäästi laiturin rakoseen kreikkalaisen matkustajalaivan vierustaan, tosin eri puolille laituria ja Valpas lipuu yhtä hienosti Karjalan sivuun. — Muistakaa nousu- ja laskuvesi trimmatessanne köysiä kaijaan — sanotaan. Kohteliaan kireästi hymyillen päälliköt ottavat tiedon vastaan, luulevat oppipojiksi.

Mitä teemme. Osa eli puolet on jatkuvasti vahtissa laivalla. Osaamme todella vahtia, ja jos vahtipalvelus olisi kestänyt viikon enemmän olisi joku vahteista purrut jotakin koipeen.

Emme ole saaneet vielä ohjelmaa — minuuttiohjelmaa. Vapaa vahti rynnistää kaupungille — tuntia myöhemmin puhumme alentuvasti kylästä. Pääkatu — Storgata kesti kävellä päästä päähän n 10 min. No urheilu- ja vierailupaikat ovat lähellä.

Kadettipäiväthän ovat pohjoismaiset Kadettiolympialaiset. Lajeina kisoissa oli ja on yleisurheilu, ammunta, purjehdus ja perinteinen kansallisuus- ja viestilippujen kähveltäminen, joka on tosin taantunut vartioinnin tehostuessa puolin ja toisin. Onpa aikoinaan käynyt niin, että Tanskan sotalaivoista eräs menetti



Hoburgin Ukko seurueineen

kaikki lippunsa, niin että se ei kansallisuuslipun puuttuessa voinut lähteä ulos merelle.

Urheilu oli kuitenkin päätarkoitus ja samoin voitto, jalosta kilpailusta puhumattakaan. Samoin tutustumiset, kutsut ja illanvietot lohkaisivat suuren osan ajastamme.

Sotaisista lajeista ohjelmistoon kuuluu pistooliampunta, johon paikka oli järjestetty suolle, jota ei oltu juuri kuivatettu tähän tarkoitukseen. Ampujan varusteisiin kuului siksi pistoolin lisäksi kumikengät ja alituisen sateen vuoksi sadetakki, pukuhuoneena toimi sotilasteltilta kaikkine mukavuuksineen. Suomalaisten menestys kariutui aseisiin. Parabellumit eivät jaksaneet ampua kuin yhden patruunan ja sen jälkeen tuli mielenosoituksellinen poikittaislataus. Häiriö – kilpailutuomari ei suvainnut tuntea asetta, eikä myöskään osannut poistaa jumiintunutta patruunaa aseesta. Muilla oli Segejä, Mabeja, joita oli meilläkin, mutta trimmaamattomia ja tarkkuuttamattomia. Tuloksia laskettaessa saattoi suomalaisilta puuttua jopa neljäkin laukausta – aseet eivät toimineet.

Lentopallon voitimme ylivoimaisesti, samoin kuulantyönnön ja keihäänheiton. Lentopallojoukkue sotilaallisuudellaan teki ilmeisen vaikutuksen norjalaiseen amiraaliin ja yleisesti ottaen suomalainen kadetti antoi itsestään isännilleen reippaan ja toimivan kuvan.

Huvittelupaikkana Moldea voisi hyvin verrata johonkin suomalaisen kirkonkylään, matkailusesonki oli ilmeisesti jo mennyt.

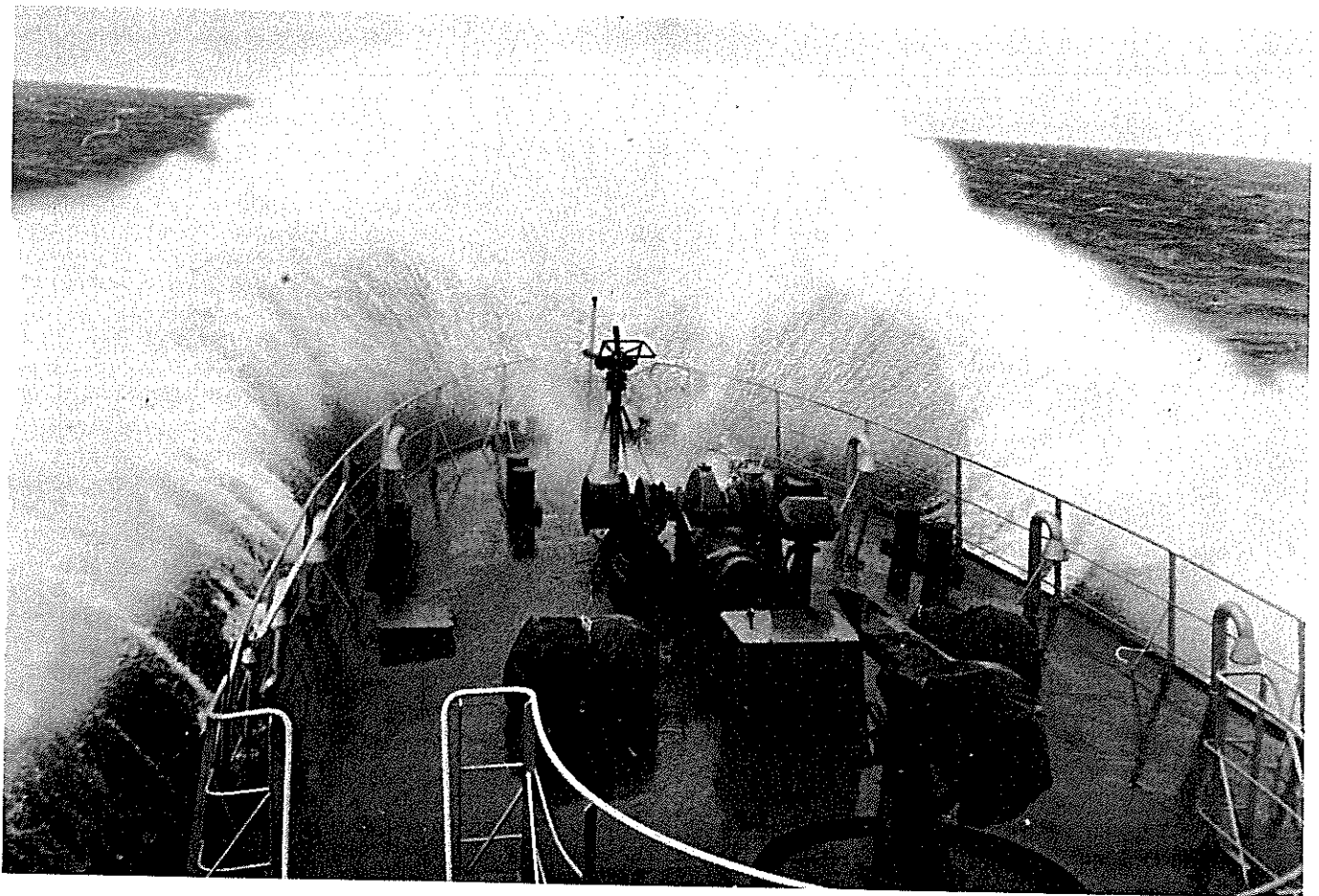
## KOTIIN

Lähdön hetki – jäähyväiset Norjalle. Tapaamme vuoden kuluttua Oulussa samoissa merkeissä. Olemme silloin vanhuksia ja päivistä tulee varmasti antoisimmat vahtipalvelun kustannuksella. Irrotushälytys, käydet irti, paluumatka alkaa, ei odotuksen jännitystä. Olemme nähneet mitä halusimme. Kohti Atlanttia ja kotimaata. Kööpenhaminaan.

Kaksi Phantomia käy katsomassa käytäydymmekö kunnolla – näkymä tyydyttää niitä ja ne kääntävät epäkohteliaasti peränsä meille. Tykkivene lipuu hitaasti edellämme. Seuraamme rannikon tuntumassa sitä. Öinen taivas arvattavasti kiinnostaa herroja vanhuksia. Köpis – äkkiä maihin ja vielä nopeammin takaisin. Lähtö. Tykkivene morsettaa, ja lähtee kohti Karlskronaa viettämään ruotsalaisen torpedoaseen 100-vuotisjuhlaa. Olemme yksin muitten laivojen kanssa. Ruotsalaiset käyvät toki katsomassa vartioveneellään. Bornholm.

Venäläisiä kauppalaivoja koko Itämeri täynnä. Eräs nostaa raakaansa viestin: pyydän kommunikoida kansanne. Oho, pääsee tähystäjältä. Mutta yhtäkkiä rahtialus ottaa ympäri ja häipyä, pelästyiköhän se rohkeuttaan. Eipä kai. Bogskär.

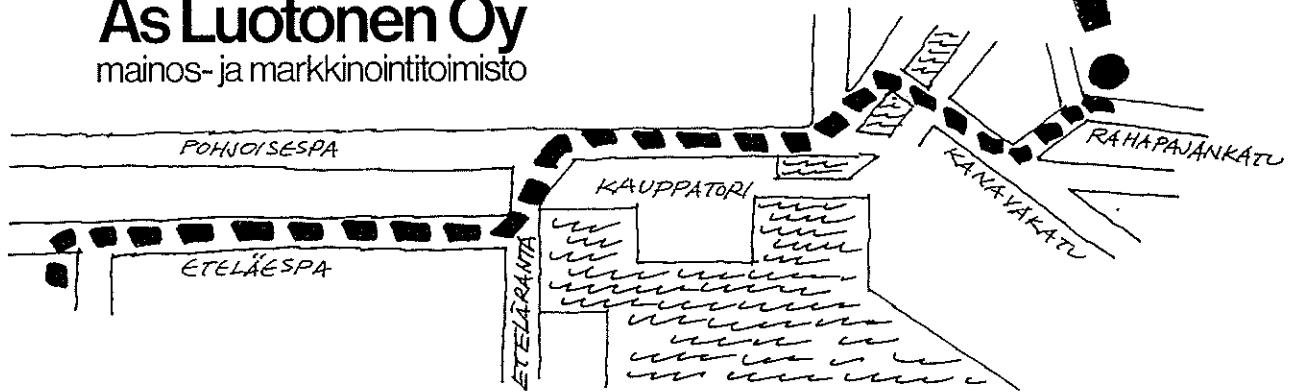
Porkkala näkyy jo, Kasuuni, Harmaja, Kustaanmiekkä ja Santahamina. Olemme kotona, lippu laskee. Vierailumme tuloksena Valppaan vieraskirjaan jää nimemme ja piirros, jossa lukee Valpas merivoimien koululaivana ja päiväys. Näkemiin Valpas, voi hyvin. □



# As Luotonen muuttaa Katajanokalle

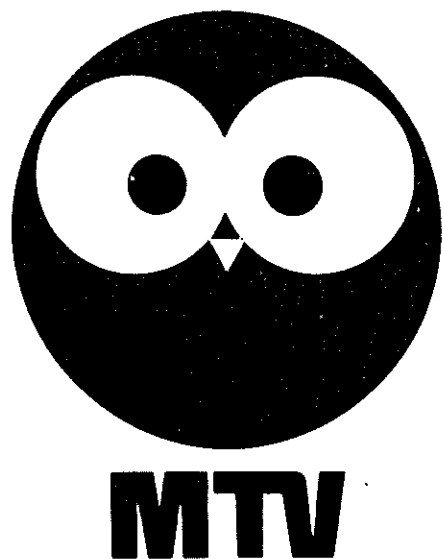
Uusi osoitteemme on 1.1.1977 alkaen:  
Rahapajankatu 1 A 2, 00160 Helsinki 16  
Vaihde 651 266

**As Luotonen Oy**  
mainos- ja markkinointitoimisto



Suosittujen tv-ohjelmien  
alussa ja lopussa on yllättävän  
usein pöllötunnus.

(ykköskanavalla joka ilta,  
kakkoskanavalla tiistaisin,  
torstaisin ja joka toinen  
lauantai)



# FARMOSYHTIÖT



Paavo Talvela  
Sotilaan elämä  
Muistelmat, I. osa  
Kirjayhtymä

Suuresti odotettu ja runsaasti ennakkomainontaa saanut jalkaväenkenraali Talvelan muistelmateos on sotilaan kannalta eräs tämän syksyn merkikirjoja.

Talvelan muistelmista ei tullut odotettua kohuteosta. Todennäköisesti voimakas etukäteiskeskustelu, joka tyydytti suuren yleisön sensaationhalua, sekä teoksen osien julkaisu etukäteen vastakommentteineen olivat jo tuoneet sen odotetuimmat piirteet esiin. Kieltämättä teoksessa on runsaasti ulkopoliittisten tapahtumien tutkijalle mielenkiintoista pohjatietoutta, mutta sen suurimmat ansiot löytynevät kuitenkin ”sotilaan elämän” kuvauksessa.

Näihin muistelmiin syventyessään toteaa pitävänsä kädessään kaksijakoista kirjaa; toisaalta sitä suosittelee läpimästi komentajien käsikirjaksi ja toisaalta on pienen upseerikuntamme jäsenenä valittu todettava, että teos on ilmestynyt tällaisena. Korkealuokkaisen johtajakoulutuksen ja operaatiotaidon oppaan rinnalla teos on päästänyt esille syytösyöpyyn Talvelan entisistä alaisista ja esimiehistä.

Paavo Talvela oli isänmaalleen elävä kansallisromanttisen aikakauden ihminen. Hän koki syvästi Karjalan kohtalot ja tarkasteli Karjalan heimoa avoimin silmin: ”Kolatselässä näimme sitten siviiliasutusta, enimmäkseen naisia, lapsia ja joitakin ukkoja. En ennättänyt keskestelemaan heidän kanssan, mutta oli hauska nähdä vanhoja tuttuja ihmistyyppisiä.” Toisena tuolle aikakaudelle tyypillisenä piirteenä nousee Talvelassa esiin leinomainen yli-ihminen. Virkauksella menestyksellisesti etenevä Talvela toteaa osaavansa kaikki ne asiat, jotka sotilaselämästä tulee tietää, hän on valmis, kyllästyy ja lähtee luomaan uutta uraa suurliikemiehenä ja puolueorganisaattorina. Hänessä paljastuu uusi mies, mies, joka haluaa oppia, kuuntelee ja opiskelee sekä luo uutta uraa.

Talvisodan alkaessa on eversti Talvela sotavarustusneuvoston jäsen, mutta Suojärven — Korpiselän suunnan puolustuksen ajauduttua kriisiin hänet lähetetään vakauttamaan tilanne tässä suunnassa. Muistelmissaan Talvela kertoo lukeneensa joulukuun viidentenä ennen lähtöään rintamalle sotilaallista raamatuaan von Schlieffenin ”Cannae”-teosta. Liekö hänen edessään ollut tuolin suuren sotateoreetikon sanonta sotapäälliköitä vaadittavista kyvyistä:

”Sotapäällikön tehtävänä on tuhota tai täydellisesti löydä vastustajansa, myös lukumääräisesti ylivoimaisen vastustajan, josta hän ei tiedä, missä se on, mihin se on siirtymässä ja mihin tavoitteisiin se pyrkii. Tietä, jonka hän valitsee saavuttaakseen päämaalinsa, tulee hänen seurata vääjäämättömästi, voittaen vastukset tahdonvoimallaan, löytämällä avun eteen nouseviin ongelmiin, pyrkimällä menestyksen äärimmäisen tehokkaaseen hyväksikäyttöön sekä kestämällä järkähtämättä kohtalon iskut.”

Tilanteen vakauttaminen onnistui, Tolvajärvelle edennyt neuvostodivisioon lyötiin ja valonsäde välähti taistelemaan kansakunnan sydämessä. Kuten Toivo Pekkanen on kirjoittanut: ”Tolvajärvi — tähän maahan ei tule enää koskaan niin pimeää joulukuuta, jota tuo nimi ei kykenisi valaisemaan.” Talvela oli voittaja, hänet oli nostettu kansakunnan sankarien joukkoon. Itsenäinen tehtävä Ryhmä Talvelan komentajana sopi hänelle, mutta ura vei ylöspäin, Kannakselle armeijakunnan komentajaksi. Nyt paljastuu muistelmateosta lukevalle Talvelassa uusi luonteenpiirre. Hän haluaisi johtaa sotatoimia suoraan sotamarsalkan alaisena ilman välissä olevia johtoportaita. Kannaksen Armeijan ja seuraavassa sodassa Karjalan Armeijan komentajana toimiva kenraaliluutnantti Heinrichs, joka luonteeltaan eroaa suuresti Talvelasta, joutuu nyt jatkuvan syytelyn kohteeksi. Jälkipolveen kuuluva, tämän teoksen perusteella Heinrichsin luonteenkuvaa piirtävä lukija alkaa todella ihmetellä, miten näin ”päättämätön” kenraali, jolle ”maaston kierteleminen on nyt siis tärkeämpää kuin armeijan johtaminen”, löydettiin johtamaan armeijoita ja sodan viimeisinä aikoina koko puolustusvoimia. Mutta, jos Heinrichs on epäonnistunut niin samaa voidaan sanoa Talvelan alaisistakin: ”Palasin takaisin Grönnin komentopaikkaan, jossa haukuin, huusin ja raivosin siitä, että komentopaikka oli niin kaukana ja käskin Grönnin siirtymään heti eteen. Sanoin hänelle, että olen jo vapauttanut Nahin rykmentinkomentajan tehtävästä. Saman vian takia tulen nähtävästi vapauttamaan Tuompon ja jos vielä kerran huomaa Grönnissä tämän vian, hän ei ole enää silmänräpäystäkään komentajana.” henkilöasioiden käsittelyssä ollaan teoksen valitettavimassa puolessa. Oliko koko tämä valitusvirsi pakko tuoda teoksessa esille? Onhan muuallakin teoksessa epäolennaisia kohtia jätetty pois. Vain mikäli jääkäriupseeristomme halutaan nähdä niin epätasaisena kuin sen Talvela esittää, on tällainen virheiden luettelointi paikallaan.

Yli-ihmisten ja myös melkein kaikkien

henkilökohtaisten muistelmien luonteenkuvaan kuuluu virheettömyys omia toimenpiteitä arvioitaessa. Teoksesta löytyy vain harvoissa kohdin merkintöjä Talvelan virheistä tai tekemättä jättämisistä. Tolvajärven voitto suurin tappioidin vaivasi vanhenevaa kenraalia myöhempinä vuosina. Tässä murheessa häntä olisi voinut lohduttaa vanhan saksalaisen kenraaliversti von Seecktin viisaat sanat ”menestys on saavutettavissa vain uhrauksin”. Tolvajärven voiton merkitys koko taistelevalle armeijalle oli niin suuri, ettei tällaiseen itsetutkisteluun ollut aihetta, mutta mitä on sanottavaa Viitavaaran lähes merkityksettömistä taisteluista tammikuussa 1940. Vastaavasti voidaan kysyä, mikä oli Talvelan osuus Päämajassa talvisodan kolmantena iltana syntyneeseen hätköityyn päätökseen vallat Suojärvi takaisin. Sen perusteella antoi Päämaja illalla käskyn, jonka mukaan vetäytyvän armeijakunnan, joka oli siirtymässä toisen operatiivisen suunnitelman toteuttamiseen, tuli seuraavana aamuna hyökätä Suojärven suuntaan. Hyökkäys epäonnistui hädin tuskin alettuaan.

Komentajan ja johtajan käsikirjaksi suositeltavassa teoksessa Talvela tuo esiin teräksiset johtamisperiaatteensa, jotka hän vuosien varrella puhdisti kaikesta epäolennaisesta.

Kun hän pitää puhuttelun komentajilleen heinäkuun 4. päivänä ennen Korpiselän läpimurtoa, tuo hän nuo ajatuksensa keskitetysti julki: ”Pääasia on riipeys ja tarmokkuus toiminnassa. On pyrittävä häikäilemättä ja syvälle eteenpäin kohti kaukana olevia tavoitteita sivustoista välittämättä. — Komentajien ainakin rykmentinkomentajia myöten on pyyteltävä mahdollisimman edessä. Yhteydet eivät toimi taistelun aikana. Lähettyyhteys on useimmiten ainoa yhteys. — komentajan on oltava lähellä. Tällä en tarkoita luonnollisestikaan sitä, että korkean komentajan tulee olla aivan etulinjassa, mutta hänen ei pidä olla siitä kilometrien, vaan satojen metrien päässä.”

Talvela oli voimakas komentaja, mutta ihmisen käsittelijänä hän ei kai koskaan noussut ihanteittensa tuntumaan. Nöyryys oli sotapäällikkö Talvelalle vierasta. Hän ei ollut niitä komentajia, joka olisi ymmärtänyt tehtäväkseen ”johtaa kanssaihmistään taistelussa”.

Kirjaa voi todella lämpimästi suositella lukijan käteen, mutta älkäämme pitäkö sitä esimiesten ja alaisten arvostelun oppikirjana, vaan ammentakaamme sen riveiltä johtamistaidon kultaista oppia. Talvelaan sopinevat hänen oppisänsä von Schlieffenin sanat: ”Denn zum Feldherrn wird man nicht ernannt, sondern geboren und vorausbestimmt.”

Antti Juutilainen

# KADETTIKUNTA

## Suomen Marsalkka Mannerheimin Kadettisäätiön avustustoiminta on muuttunut

Suomen Marsalkka Mannerheimin Kadettisäätiön sääntömuutosta on selostettu Kadettikunnan vuosikokoustiedotteessa, joka jaettiin jäsenistölle Kylkiraudan n:o 2/1976 yhteydessä viime kesäkuussa. Uusien sääntöjen mukaisen avustusmenettelyn saadessa nyt vakiintuneet muotonsa on paikallaan palauttaa mieliin syyt, jotka ovat johtaneet näihin muutoksiin.

Aikaisemmin säätiö on maksanut jokaisessa Kadettikunnan jäsenen kuolemantapauksessa hänen lähimmille omaisilleen avustuksen, joka on sen perustamisesta vuodesta 1952 ollut samansuuruinen eli 500 markkaa. Avustustausten lisääntyessä säätiön taloudellinen tila ei ole mahdollistanut rahanarvon heikkenemisen mukaista avustusten korottamista. Näin ovat avustukset olennaisesti menettäneet merkitystään käytännön veljesapuna ja erityisesti niissä tapauksissa, joissa taloudellista tukea olisi todella tarvittu. Näihin alkuperäisen merkityksensä menettäneisiin avustuksiinkin säätiön on kyennyt vain kuluttamalla pääomaansa ja turvautumalla Kadettikunnan raha-avustuksiin. Pääoman jatkuva käyttö avustustoimintaan ei ole mahdollista eikä Kadettikunta voi nykyisin tukea pysyvästi säätiötä, koska se vaatisi yhdistyksen toiminnan olennaista supistamista tai jäsenmaksujen tuntuva korottamista. Edellä selostetut taloudelliset tekijät osoittavat, että mikäli säätiön toimintaa olisi jatkettu aikaisempien sääntöjen mukaisesti olisi se edellyttänyt avustusten markkamääräistä alentamista täysin nimelliselle tasolle. Muutettussa muodossa säännöt mahdollistavat ja velvoittavat siirtymään harkinnanvaraiseen avustusmenettelyyn, jolloin on mahdollista toimia säätiön tuottojen puitteissa ja osoittaa avustukset niitä todella tarvitseville.

Alussa mainitussa tiedotteessa kysyttiin Kadettikunnan jäseniltä mielipidettä siitä, että haluaisiko asianomainen säilyä säätiön avustusedun piirissä taloudellisista olosuhteistaan riippumatta vai tulisiko säätiön tuki osoittaa taloudellisesti vaikeaan asemaan jääneille. Ensimmäisen vaihtoehdon puolesta annetut vastaukset edustavat vain vähän yli kahta prosenttia jäsenkunnasta, joten tiedustelu osoittaa Kadettikunnan jäsenistön ylivoimaisen enemmistön olevan suoritetun sääntömuutoksen ja jäljempänä selostetun avustusmenettelyn kannalla.

Uusien sääntöjen mukaiseen avustusmenettelyyn on siirrytty 1.7.76. Alla oleva "Suomen Marsalkka Mannerheimin Kadettisäätiön avustustoimintaohje" on vahvistettu käyttöön otettavaksi 20.10.76. Ohjeeseen perustuen jaetaan tämän Kulkiraudan (N:o 4/1976) mukana kaikille Kadettikunnan jäsenille "Avustushakemuslomake" mahdollista käyttötarvetta varten.

Avustustoimintaohje on kokonaisuudessaan seuraava:

### Suomen Marsalkka Mannerheimin Kadettisäätiön avustustoimintaohje A. Sääntömääräiset toimintaperusteet

Säätiön avustustoiminta perustuu Oikeusministeriön 6.1.1976 vahvistamien sääntöjen 2. §:ään:

"Säätiön tarkoituksena on avustaa taloudellisesti vaikeaan asemaan jääneen Kadettikunta r.y:n kuolleen jäsenen lähimpiä omaisia raha-avustuksella mahdollisimman pian kuolemantapauksen sattuessa.

Säätiö voi avustaa myös taloudellisiin vaikeuksiin joutuneita maan vakinaisen väen upseerikoulujen kadettiosaston käyneitä upscereita sekä näiden omaisia."

Hautausavustus on siis säätiön ensisijainen avustusmuoto. Sääntöjen 2.§:n 2. momentin mukainen avustus, josta tässä ohjeessa käytetään nimitystä perheavustus, on säätiön toissijainen avustusmuoto.

### B. Hautausavustukset

#### 1. Perusteita

Hautausavustus koskee vain Kadettikunnan jäseniä heidän vaikeissa taloudellisissa olosuhteissa sattuneissa kuolemantapauksissaan. Avustushakemuksen voivat tehdä omaiset tai heidän suostumuksellaan joku muukin, esim. kadetti-piiri.

Avustuksen myöntämisestä päättää säätiön hallitus mahdollisimman pian hakemuksen saatuaan.

Hautausavustuksen määrään vaikuttavat lähinnä hakemuksesta ilmenevä ja kadetti-piiriin lausunnonla vahvistettu vainajan jälkeen jäänyt vaikea taloudellinen asema sekä kyseisessä tapauksessa kohtuulliset hautauskulut ja säätiön taloudelliset avustusmahdollisuudet.

#### 2. Avustusmenettely

- 1) Kadettikunnan jäsenille jaetaan tämän ohjeen tultua vahvistetuksi säätiön avustushakemuslomake (liite 1), jossa on myös ohjeita hakemuksen jättämisestä. Uusille jäsenille lomake annetaan jäseneksi liittymisen yhteydessä.
- 2) Kadettikunnan jäsenen kuolemantapauksen tultua tietoon säätiön toimisto lähettää lähimmälle omaiselle surunvalitteluaadressin (liite 2) ja sen yhteydessä ohjeet mahdollisen avustushakemuksen tekemistä varten (liite 3).
- 3) Avustuksen hakija lähettää hakemuksen ao kadetti-piirille.

4) Kadettiipiiri varustaa hakemuksen lausunnollaan ja lähettää sen säätiön toimistoon.

5) Säätiön hallitus ratkaisee hakemuksen.

#### C. Perheavustukset

##### 1. Perusteita

Perheavustus koskee kaikkia kadettiupseereita Kadettikunnan jäsenyydestä riippumatta.

Avustushakemuksen voi tehdä ao upseeri tai hänen suostumuksellaan joku muukin, esim kadettiipiiri.

Perheavustuksen myöntämiseen ja määrään vaikuttavat lähinnä hakemuk-

sesta ilmenevät ja kadettiipiirin lausunnollaan vahvistamat taloudelliset syyt (erityisperusteena huomioon otettuna asianomaisesta itsestään riippumattomat tekijät kuten onnettomuudet ja sairaudet) ja säätiön taloudelliset avustusmahdollisuudet.

##### 2. Avustusmenettely

1) Hakemus tehdään säätiön avustushakemuslomakkeelle ja lähetetään ao kadettiipiirille.

2) Kadettiipiiri varustaa hakemuksen lausunnollaan ja lähettää sen säätiön toimistoon.

3) Säätiön hallitus ratkaisee hakemuksen.

#### D. Ohjeen hyväksyminen

Tämä ohje liitteineen on hyväksytty säätiön hallituksen kokouksessa 1.10.1976 ja vahvistettu käyttöön otettavaksi valtuuskunnan kokouksessa 20.10.1976.

3 liitettä

- avustushakemuslomake
- surunvalitteluaadressi
- avustushakemusohje

Säätiön hallitus

**Kadettikunta kiittää ilmoituksin, tukimaksuin ja muulla tavoin työtämme tukeneita ja toivottaa Teille Onnellista Vuotta 1977.**

**Hallitus**

Vuonna 1976 Maanpuolustustyötämme taloudellisesti tukeneita

Jenny ja Antti Wihurin Rahasto  
Maanpuolustuksen Kannatussäätiö  
Maanpuolustuksen Tuki r.y.  
Uuden Päivän Rahasto

Onnea vuodelle 1977

Kiittäen

Kadettikunta r.y.

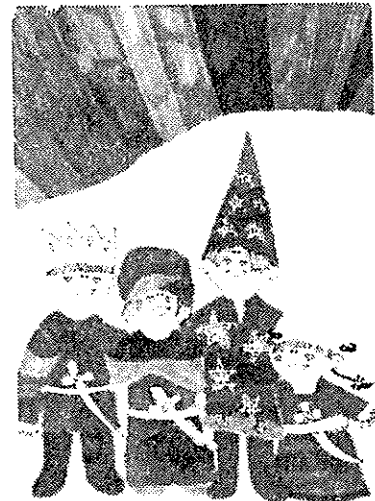
#### Suurlahjoitus Kadettikunnalle

Everstiluutnantti, teollisuusneuvos Ville Rajakaltio on 15.9.1976 antanut Kadettikunnalle 50.000 markan lahjoituksen, jolla hänen suostumuksellaan on perustettu lahjoittajan nimeä kantava maanpuolustusrahasto. Sen sääntöjen 2. §:n mukaan: "Rahaston tarkoituksena on Kadettikunta r.y:n maanpuolustusaatteellisen työn tukeminen ensisijaisesti nuorison keskuudessa."

Taloudellisesti ahtaissa olosuhteissa toimivana Kadettikunnalla on erityisesti aihetta arvostaa tätä suurlahjoitusta ja samalla uskoa sen koituvan merkittäväksi tueksi Kadettikunnan maanpuolustustyölle nyt ja tulevaisuudessa.

Kunnioittavat kiitokset lahjoittajalle!

Kadettikunta r.y.



**KÄYTÄ INVALIDIEN  
JOULUKORTTEJA**

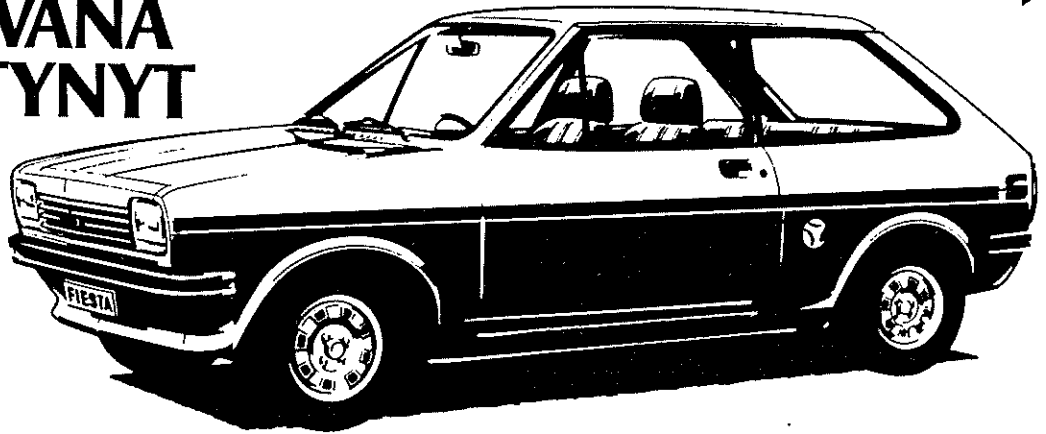
Haminan kadetti  
Karl Håkan Stjerncreutz SCHULMAN  
syntynyt 13.10.1885 Helsingissä  
on kuollut 30.10.1976 Gotlannissa.  
Muistolle kunniaa tehden  
Kadettikunta r.y.

**LAATUVAUNU KY**

Itälahdenk. 25

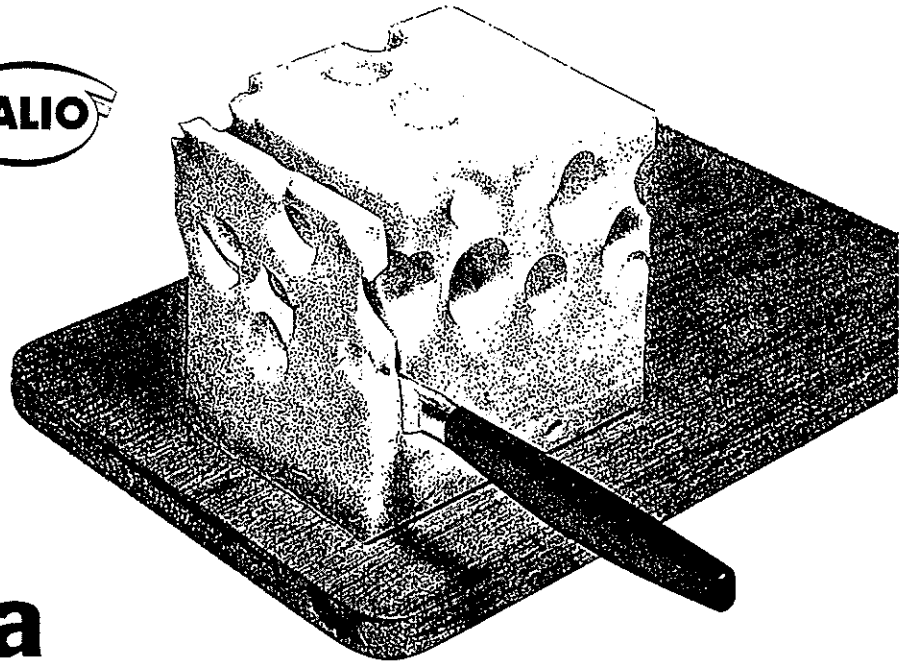
**HELSINKI**

# FORD FIESTA VAHVANA SYNTYNYT



## STOCKMANN AUTO

KEHRÄÄMÖNTIE 2-4 00380 HELSINKI 38



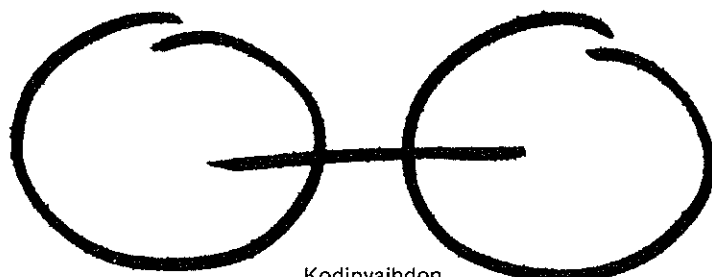
**energia- ja  
suojaravintoaineita  
herkullisimmassa muodossa  
VALIOJUUSTOSTA**



# Kymi Kymmene

## Vaihdetaan kotia!

Me muistamme koko ajan, että Sinun pulmasi ei ole vain myynti tai ostaminen vaan kodinvaihdon kokonaisuus.



Nykyinen kotisi

Kodinvaihdon kokonais-ohjelma

Uusi kotisi

Me puolestamme toivomme Sinun muistavan, että jokainen meistä Huoneistokeskuksessa myy kodin keskimäärin 200 kertaa niin usein kuin Sinä. Ja että Sinun alueesi myyjä tuntee siis alueesi perinpohjin. Myös kaikki hänen ostajaehdokkaansa ovat etsimässä uutta kotiaan nimenomaan Sinun alueeltasi, ja hänen koko "kotivalikoimansa" osoitteet ovat Sinua kiinnostavissa paikoissa.

**Huoneistokeskus** LKV

# KADETTIPIIRIEN TOIMINTAA

## Yhteistyöryhmä Päijät-Hämeen Maanpuolustus- järjestöille

Lahden Kadettiipiirin järjestäessä turvallisuustoiminnan seminaaria Lahdessa keväällä 1976 esitettiin eri maanpuolustusjärjestöjen taholta yhteistyöryhmän perustamista Lahteen jonka tehtävänä olisi lähinnä informointi maanpuolustustapahtumista Päijät-Hämeen alueella sekä toimia kokoonkutsujana maanpuolustusjärjestöjen vuosittaiseen yhteiseen neuvottelutilaisuuteen, toimia tarvittaessa toiminnan aloittajana suurimmissa maanpuolustustilaisuuksissa ja jakaa maanpuolustusjärjestöjen osoiteluetteiloita.

Käytyään neuvotteluja muutamien järjestöjen puheenjohtajien kanssa ko yhteistyöryhmän perustamisen tarpeellisuudesta kutsui Lahden Kadettiipiiri 25.10. Päijät-Hämeen alueelta 36 eri järjestön puheenjohtajat tai edustajat yhteiseen neuvottelutilaisuuteen. Kutsuttavien joukossa oli mm. kaikki reservin upseeri- ja aliupseerijärjestöt, sotaveteraani- ja rintamamiesjärjestöjä, sotainvalidit, vapaussoturit, Lahden Sotilaskotiyhdistys sekä Upseeriliiton Lahden osaston ja Toimiupseeriliiton Lah-

den osaston edustajat. Tilaisuuteen liittyi Lahden Kadettiipiirin järjestämä kadetti-päivällinen sekä majuri J Hägglundin pitämä esitelmä aiheesta "Toinen parlamentaarinen puolustuskomitea".

Kokouksessa käsiteltiin yhteistyöryhmän perustamisen tarvetta Lahden Kadettiipiirin laatiman kirjallisen ehdotuksen pohjalta eri vaihtoehtoinen. Kokouksessa perustettiin kuusi jäseninen yhteistyöryhmä Päijät-Hämeen alueelle tehtävänään informoida maanpuolustusjärjestöjä eri järjestöjen järjestämistä maanpuolustustilaisuuksista ja mahdollisesti niiden ajankohdasta sopiminen, järjestöjen sijaintipaikkojen ja toimihenkilöiden luetteloiminen sekä kutsua kokoon kerran vuodessa Päijät-Hämeen kaikkien maanpuolustusjärjestöjen edustajat yhteiseen neuvottelutilaisuuteen. Yhteistyöryhmän kuudesta jäsenestä kolme on Lahden kaupungista, joista yksi on pysyvä Lahden Kadettiipiirin edustaja muiden vaihtuessa vuosittain. Kolme jäsentä edustavat eri järjestöjä Päijät-Hämeen alueelta ja heidät valitaan myös vuosittain järjestöjen yhteisessä neuvottelussa marraskuun loppu. Lahden Kadettiipiiri valittiin pysyväisesti kokoonkutsujaksi kokouspaikaksi Hennalan Upseerikerho. Kuten edeltä ilmenee yhteistyöryhmä on lähinnä informoiva ja neuvoa antava elin, jonka kokoonpanoa ja tehtäviä voidaan

vuosittain muuttaa. Yhteistyöryhmää ei rekisteröidä.

## LAHDEN TEOLLISUUSSEURA KADETTIPIIRIN VIERAANA

Jo perinteiseksi tavaksi on muodostunut, että Lahden Kadettiipiiri yhdessä Upseeriliiton Lahden osaston kanssa kutsuu kerran vuodessa Lahden Teollisuusseuran jäsenet vieraikseen, joka käsittää ampumakilpailun upseerien ja teollisuusseuran vieraiden välillä, aseiden esittelyä, esitelmän ja kenttäpäivällisen. Tänä vuonna vierailu tapahtui pääasiassa Hälvälän leirialueella, jossa isännät saivat voiton ampumakilpailussa. Tilaisuudessa Suomen ulkomaankauppaliiton edustaja esitti tämän hetken markkinoinnin edistämiskeinoja.

## ESITELMÄAPUA KOULUIHIN 3.12.

Ennakkotiedustelujen perusteella vaikuttaa siltä, että Kadettiipiirin nuoremmat upseerit tänäkin vuonna saavat kutsun runsaslukuisasti pitämään esitelmiä Lahden talousalueen kouluissa joulukuun 3 päivänä itsenäisyyspäivän juhlatilaisuuksiin liittyen. Tähän mennessä on tullut jo useita pyyntöjä.

VKS

# KADETTIKURSSIEN KUULUMISIA

## 18. Kadettikurssi 40 vuotias

Toukokuun 16:na AD 1976 oli ennätännyt kulua neljä vuosikymmentä siitä, kun 18. Kadettikurssi puolustusvoimien vanhana lippupäivänä oli päättännyt opintonsa Kadettikoulussa Munkkiniemessä. Kurssin 88 kadettia vannoi em. päivänä

upseerivalansa perinteellisesti Linnan valtiosalissa. Isänmaan vapauden puolesta 28 heistä kohtasi sankarikuoleman, kadettiveli Pekka Alaranta ensimmäisenä talvisodan alussa Metsäpirtissä.

Kurssin kadeteista Joppe Karhunen

on palkittu Mannerheim-ristillä ja jälleen saavutetun rauhan tehtävissä tästä kadettijoukosta näkyvimpään asemaan nousi tykistöluokan kadetti Kalle Leinonen, joka 1974 jäi eläkkeelle puolustusvoimain komentajan virasta ja

jalkaväkiluokan kadettikersantti Jorma Järventaus, joka erosi kenraaliluutnantin virasta. Kurssin kuopus, tykistöluokan kadetti Erkki Sävy siirtyi siviiliin viimeisenä pääkaupungin varuskunnan ja Helsingin sotilaspiirin päällikön paikalta. Kaikkihan tiedämme Sävyä nykyansiot "sairaala sotavammaisille" -keräyksen vetäjänä.

Kurssin kadettiväpeli Antero Aakula ja jalkaväkiluokan kadetti Paavo Kairinen saavuttivat everstin arvossa eläkeiän "Rapakon" takana.

18. Kadettikurssin 40-vuotispäivä, 16.5. AD 1976 oli toukokuun 3. sunnuntai – valtakunnallinen kaatuneitten muistopäivä. Yleisen seppeleenlaskun jälkeen kurssi yhdessä 7:nen, 13:sta ja 24:nen kadettikurssien kanssa suoritti klo 12.30 kunniakäynnin Hietaniemen sankarihaudoilla ja Marsalkan haudalla. Kunnianosoitukseen järjestäytyttyä Vapaussodan veteraanien tervehdyksen kurssille esitti kenraaliluutnantti Olavi Huhtala.

Sankarihaudoilta 18. Kadettikurssi

rouvineen siirtyi Kadettikoululle Santahaminaan, missä isäntänä ja taitavana opastajana oli Kadettikoulun johtajan apulainen, everstiluutnantti H. Ahlqvist. Mielenkiintoisella ja havainnollisella tavalla esitettiin nykypäivän kadettin opintie, Kadettimuseossa tutustuttiin historiaan ja eversti Ahlqvistilta lisäksi kuultiin ajatuksia kummikurssitoiminnasta sekä Kadettikoulun 200-vuotispäivään AD 1979 liittyvistä kysymyksistä.

Kunnianosoitus Kadettikoulun sankaritauluilla muodosti vierailun kohokohdan. Hannes Karttunen puheessaan hiljensi mielet muistamaan uhreja, jotka oli annettu 1939–1945 taistelussa kansan ja maan vapauden puolesta.

Herkällä tavalla Hanski kuvaili viime tapaamisiaan taistossa taipaleelle jääneiden kadettiveljien kanssa tai kertoi muuten tiedossa olevia vaiheita heidän rintamatoimistaan.

Kurssin kukat sankaritauluille laski Aito Soinio.

Yhdessäolon Santahaminassa päätti yhteinen lounas; voimakassävyyisen kiitospuheen esitti Erkki Sävy.

40-vuotisjuhlatilaisuuden juhlaillallinen oli järjestetty edellisenä iltana kadettiajalta tuttuun paikkaan Kalastajatorpalle. Pertti Rautiainen toivotti ilanviettoon saapuneet tervetulleiksi sekä sisältörikkaassa puheessaan Jorma Järventaus muisteli kadettiajan vaiheita ja kansamme koettelmusten vuosia korostaen lopuksi jokaisen suomalaisen isänmaallista tehtävää tänä päivänä ikään katsomatta.

Illan aikana musiikin suvereeni maestro ja kurssin hanurivirtuoosi Teemu Linnala soittosesityksissään kertaili tuttuja säveliä vuosikymmenien varrelta valaen nuorekasta mieltä pöytäkuuntiin.

"Torpan" hyvien antimien virkistämänä ja kasettinauhurin suodessa "jalotelurytmejä" ilta yhteislaulun sekä kasujen merkeissä kului myöhäiseen välitömyyden ynnä yhteenkuuluvaisuuden tunteen vallitessa.



# Merikurssi kuusi

*Koimme kumman tuulahduksen  
ajatuksen huhuomaisen:  
"Laivalla on kaikki toisin  
merenäällä äreän  
Suomenlahtea seilataessa  
maireessa meren sinisen  
tuulosen tuudittaessa  
unehen uuvuttaessa."*

☆☆☆

*Saihan mielet virkeiksi  
keltanokat lloisiksi  
löytää lepoa sieltä  
mainingeilta mahtavilta  
luona Ahdin armahaisen  
kaukana kivikasarmmin.*

☆☆☆

*Tuop' on taloksi saatu  
päästy laivan lavereille  
Riippumatot ripustettu  
sotalaivaan sovitettu  
sullostut puolisivilit  
ahteritin kovaosaiset.*

☆☆☆

*Näin sai alkuunsa aika,  
aika kova ja kihara  
joka mieltä kasvatteli  
sekä kasvatteli jotta karvasteli  
Noet sai naamat mustumahan  
hillestyksyet hiertymähän  
mammenpojissa monissa  
naperoisissa noloissa.  
Aamuvarhain pyykkärinä  
myötä kehnon mäntysoopan  
limalaatikon keralla  
massan pihkaisen parissa  
meriveden velloessa  
rantakallion kolossa.  
Mielet mustutti mokoma  
luulot leppoiset lahotti.  
Kilpasoudut suolaveessä  
aamutoimien ohessa  
vielä kestä se katala  
mokomakin merimönni.*

☆☆☆

*Saapui syksy ajallansa  
päätyi suvi piinallinen.  
Monella huoli huomisesta  
tuumailut toimeentulosta.  
Parempi muualla mennä  
lakanoilla lekotella  
jättää sotaiset tuumat  
kylkiraudan kalistelut.  
Lempo seiskoon satehessa  
pärskeessä perätykillä.*

☆☆☆

*Nuurukaiset kouluun astui  
usko uusi rinnassansa.  
Mielessä monet unelmat  
menneen kesän kokemat.  
Kuink' oli kasvettu yhdessä  
koettu samat kommellukset  
koulittu kivikoviiksi  
matalaksi murjottuna*

☆☆☆

*Merikurssi siitä kasvoi  
Katajanokan kamaralla.  
Vanhassa tiilitalossa  
sovussa saunapahasen.  
Seurassa sotaisten miesten  
myötä herrain mahtavien.  
Simppe saastainen osasi  
varjokuva kasvannainen  
arvoton maanmatonen  
vähäinen vesipisara.*

☆☆☆

*Voi emoni armahainen  
taatonni taivahinen  
Täällä tavat toisenlaiset  
opittavaksi oudot meille  
mielipuolien käsissä  
sotahullujen seassa.  
Ankeat on ajatella  
vielä kovemmat kokea.*

☆☆☆

*Voi... saavu huomen joutuisasti  
tuo simput tullessasi.  
Meillä konstit monenmoiset  
periaatteet perittyinä  
tunteet hellät tukimatta  
kyselyillä kyllästetyt.*

☆☆☆

*Saapui lauma löysänlainen  
asteli avosyliimme  
tottisena tallusteli  
seuraan herrain saapasteli.  
Niinkuin lammas teurahaksi  
tuotiin piinaan pantavaksi.  
Siltapalkit paukahteli  
rakoihi rapatut seinät  
rytisi portaat sotatalossa  
mellastaessa meikäkäisten.*

☆☆☆

*Ah... aika nuoren elämäni  
minkä toitkan tullessasi  
kaikkeni sinulle annoin  
vielä valanikin vannoin.*

N:o 116

— 6.6.1928 astui 24 nuorukaista vapaaehtoisena Rannikkolaivaston palvelukseen Helsingissä Katajanokan merikasarmilla. Tiesimme, että kolmen- ja puolen vuoden kuluttua saamma upseerin arvon ynnä pysyvän viran valtion leivissä. Vuosien mittaan karsiutui meistä suurin osa muille elämänoille.

— 18.9.1931 Presidentin linnassa toiveemme toteutui. Meistä neljätoista ylennettiin aliluutnantiksi nimettynä upseerivirkoihin Merivoimissa. Tästä joukosta on elossa seitsemän esiupeeria.

— Meitä oli vielä toistakymmentä muutama vuosikymmen sitten jolloin kurssijuhlaamme kirjoitin näinkuuluvan memorandumini:

☆☆☆

*Kurssijuhlaan kutsuttuna  
raatiin rauhanomaiseen  
nuoret entisaikojen  
ystävät iänikäiset  
laulamahan vanhain lailla  
muistelemaan menneitä  
vuosilta vanhentuneilta  
kahdenkymmenen luvulta.*

☆☆☆

*Ankarat ajat alussa  
karvaat karskissa kodissa  
Katajanokan kasarmissa  
luona lemmon leposijan  
Siellä saimme tehdäksenne  
oppia alettavaksemme  
seisoa soppajonossa  
vailla tukkaa töllistellä  
peltimukit hyppysissä  
peltipurnukat povessa.*

☆☆☆



# Vuonna 1977 merkkipäiväänsä viettävät jäsenet

## Kadettikunta yhtyy onnitteluihin

80 vuotta				TUOMPO, Sulo Eino Alvar ev evp 3.k 4.8.77			
Von HAARTMAN, Carl M G E	evl evp	1.k	6.7.77	VUORELA, Ilmari	maj evp	10.k	30.9.77
HANÉN, Lauri Nikolai	maj evp	1.k	20.8.77	VÄÄNÄNEN, Veikko Edvard	evl evp	13.k	8.8.77
HIISI, Lauri	evl evp	1.k	20.8.77	70 vuotta			
HJELT, Bror Sixten	maj evp	2.k	17.11.77	ARTOLA, Reino Evert	kenrle vp	10.k	10.10.77
RAURAMO, Kaarlo Gustaf	ev evp	3.k	26.4.77	AUVINEN, Tanu Eino	maj evp	2.rtk	10.7.77
75 vuotta				BYHOLM, Herman Einar	maj evp	17.k	9.9.77
AIRILA, Lauri Aarno	kenrm evp	8.k	10.11.77	HALLA-SEPPÄLÄ, Niilo Aukusti	maj evp	13.k	16.11.77
APPELROTH, Torvald	maj evp	11.k	28.7.77	HEINILÄ, Erkki Ilmari	evl evp	11.k	16.7.77
AVELLAN, Henrik	maj evp	1.k	15.5.77	HELMINEN, Aarne Anselm	evl evp	3.rtk	28.3.77
BECKER, Karl Hardy	komkapt evp	4.mek	21.9.77	HOLMBERG, Axel Edvin	maj evp	17.k	18.8.77
CATANI, Pedro	evl evp	6.k	2.3.77	HUUSKONEN, Eino Emil	ylil evp	2.rtk	17.4.77
EKBERG, Toivo Evert	evl evp	6.k	25.11.77	HYNNINEN, Jouko Untamo	kenrm evp	16.k	21.8.77
EKMAN, Karl Gunnar Ferdinand	kapt evp	6.k	10.6.77	JYRÄNKI, Viljo Einar	maj evp	11.k	16.8.77
HARTIKAINEN, Aarne Ilmari	kapt evp	20.k	10.4.77	JÄRVINEN, Yrjö Päiviö	maj evp	12.k	1.7.77
HAUTALA, Yrjö Sakari	ev evp	6.k	3.5.77	KARVINEN, Väinö Ilmari M	kenrm evp	1.rtk	27.11.77
HEINÄNEN, Heikki Vesa	maj evp	8.k	15.11.77	KASKI, Ilmari	maj evp	13.k	21.4.77
HIRVELÄ, Paavo Joel	ev evp	8.k	27.11.77	KIVINEN, Mauri Ensio	maj evp	16.k	14.9.77
HORNAMO, Hugo Bernhard	evl evp	8.k	6.8.77	KOMULAINEN, Viljo Juuso	maj evp	12.k	28.8.77
HÄLVÄ, Leo Reino	evl evp	9.k	22.11.77	KORJULA, Keijo Kalervo	maj evp	13.k	28.10.77
HÄMEEN-ANTTILA, Simo Juhani	evl evp	4.k	22.11.77	KOTIAHO, Antti Johan	evl evp	12.k	4.6.77
HÄRKÖNEN, Kalle	maj evp	13.k	27.11.77	KÄÄR, Pekka Sakari	maj evp	14.k	17.9.77
KAREJÄRVI, Einar	maj evp	2.rtk	20.2.77	LASSILA, Eino Ensio	maj evp	12.k	24.5.77
KIVIKKO, Viljo Frans Ilmari	ev evp	8.k	26.10.77	LINDHOLM, Veli Kaarlo Aulis O	maj evp	12.k	17.4.77
KNUUTILA, Aksel Bartholomeus	evl evp	6.k	23.3.77	LUMIALA, Otto Olavi	maj evp	12.k	29.3.77
von KONOW, Holger Adolf Berndt	evl evp	4.k	8.10.77	MANSALA, Thedor Olavi	maj evp	15.k	25.8.77
KUOVI, Einar Ferdinand	kapt evp	19.k	20.7.77	MUROMA, Olavi Johannes	kapt evp	16.k	3.4.77
LILIUS, Carl Otto	evl evp	3.k	2.7.77	NIEMI, Eino Hugo	evl evp	13.k	5.2.77
LINDEMAN, Kurt-Erik	evl evp	5.k	25.8.77	NUOLIMAA, Eero Ilmari Ossian	kenrm evp	10.k	22.9.77
LOUNASMAA, Aarno Viktor Rafael	evl evp	4.k	25.11.77	NUORTIMO, Paavo	maj evp	15.k	19.12.77
MAGNUSSON, Gustaf Erik	ev evp	6.k	8.12.77	PAASO, Lauri Akseli	maj evp	4.rtk	21.12.77
MARNILA, Birger Bertil Torsten	evl evp	4.k	14.3.77	PEURANHEIMO, Orvo	kom evp	6.mek	15.8.77
MATILAINEN, Toivo	maj evp	9.k	17.5.77	RAINIO, Osmo Akseli	kapt evp	11.k	19.3.77
PARSIO, Kaarlo Rikhard	maj evp	5.k	25.5.77	RAVILA, John Emil	maj evp	16.k	16.10.77
PEITSARA, Tapio Nyyrikki	ev evp	6.k	24.8.77	REUNANEN, Kaarlo August Ensio	maj evp	19.k	9.6.77
PERTAMO, Eero Albert	maj evp	6.k	1.7.77	ROSTE, Helmer Johannes	evl evp	10.k	1.5.77
SAINIO, Eino Kullervo	kapt evp	8.k	25.9.77	SALMI, Leo Aron Ilmari	kapt evp	12.k	21.8.77
SANDSTRÖM, Erik Arnold A	evl evp	4.k	31.10.77	SEPPÄLÄ, Kaarlo Varma	evl evp	10.k	20.3.77
SAWELA, Herman Mikael	maj evp	4.k	17.12.77	SOTARAUTA, Erkki Einari	evl evp	17.k	25.3.77
SCHILDT, Rolf Wilhelm Christoffer	evl evp	5.k	27.9.77	SOUKKIO, Evert Armas	evl evp	11.k	11.3.77
SEPPÄLÄ, Yrjö Bernhard	evl evp	6.k	19.4.77	TARVAINEN, Erkki Olavi Edvard	evl evp	12.k	9.2.77
STANDERTSKJÖLD, Herman A	ylil evp	5.k	5.3.77	TOPPOLA, Aimo Harras Kustaa	evl evp	14.k	8.9.77
SUVANTOLA, Bror Axel	evl evp	7.k	5.11.77	TUORI, Into Aukusti	evl evp	14.k	18.6.77
SWENDELIN, Torsten Johan Gustaf	evl evp	3.k	2.4.77	VAHLA, Esko Martti Armas	kenrm evp	14.k	31.12.77
THOMASSON, Karl Rudolf	maj evp	8.k	7.3.77	ÅKERBLOM, Leopold Wilhelm	kapt evp	14.k	6.10.77
				ÅKERMAN, Nils Eric Johan	ev evp	12.k	25.10.77

AHOKAS, Yrjö Veikko	evl evp	22.k	3.5.77
AIRAKORPI, Sulo Arnold	evl evp	25.k	12.11.77
AITOLA, Ville-Paavo	maj evp	21.k	4.10.77
ASUMUS, Oiva Yrjö Olavi	evl evp	26.k	16.2.77
EURAMO, Aimo Veli Päiviö	maj evp	23.k	30.6.77
GRANBOHM, Bror Torsten Viking	evl evp	23.mek	26.3.77
GYLLING, Arttur Valdemar	maj evp	24.k	12.2.77
HALLILA, Allan Tuomas	kenrl	22.k	16.10.77
HEIMONEN, Lauri Johannes	maj evp	25.k	27.1.77
HEISKANEN, Lauri Veikko	maj evp	26.k	2.8.77
HELENIUS, Lauri Veikko	maj evp	26.k	2.8.77
HELENIUS, Johan Erik Torsten	komdri	14.mek	2.11.77
HIETA, Väinö Valdemar	maj evp	21.k	30.5.77
HIRN, Karl Gunnar	maj evp	27.k	7.7.77
HUUSKONEN, Uuno Ensio	evl evp	26.k	22.8.77
HYTTINEN, Teppo	maj evp	23.k	18.10.77
HÄIKIÖ, Juuso	evl evp	21.k	2.3.77
HÄMÄLÄ, Mikael Johannes	ev evp	23.k	29.9.77
HÄMÄLÄINEN, Paavo Juhani	ev evp	26.k	1.12.77
JAAKKOLA, Heikki Eero	evl evp	26.k	26.2.77
JUNTUNEN, Esko Akseli	ev evp	20.k	1.6.77
KAARNAKARI, Urpo Bernhard	kapt evp	23.k	9.2.77
KANGAS, Lauri Usko Unto	maj evp	24.k	30.1.77
KARMELA, Per-Erik Mathias	kaptl evp	13.mek	24.2.77
KEVA, Ola Oiva Aarre	kapt evp	26.k	23.11.77
KINNUNEN, Juho Kalervo	ev evp	24.k	23.10.77
KOSKENRANTA, Unto Kalervo	maj evp	24.k	25.9.77
KOURI, Jouni Aito Matias	maj evp	24.k	25.2.77
KUMPULA, Martti	evl evp	26.k	15.11.77
KUUSAMO, Matti-Weikko	ltn evp	26.k	9.8.77
KÄRKI, Tauno Johannes	maj evp	23.k	23.12.77
LEHTINEN, Lasse Verner	maj evp	26.k	10.6.77
LEHTO, Alpo Leo	evl evp	22.k	11.2.77
LEPPÄLÄ, Wilhelm Kustaa Alfred	ev	22.k	31.5.77
LINDROOS, Karl Runar Mathias	kapt evp	26.k	8.5.77
LINTULAHTI, Martti Ilmari	maj evp	26.k	25.8.77
LUOMA, Väinö	maj evp	12.mek	21.7.77
MAIJALA, Helge Juhani	maj evp	24.k	10.4.77
MARKKULA, Tauno Uolevi	maj evp	23.k	4.3.77
METSOLA, Jorma	maj evp	25.k	16.3.77
MOBERG, Arthur Ernst Robert	kapt evp	24.k	11.2.77
MUONA, Aarno Ensio	maj evp	25.k	22.4.77
MÄKI, Veli Niilo	maj evp	24.k	6.12.77
MÄNTYVAARA, Erkki Johannes	evl evp	24.k	15.6.77
NIKKOLA, Pentti Iisakki	maj evp	24.k	26.7.77
NOUSIAINEN, Martti Tapio	maj evp	25.k	4.11.77
OJALA, Erkki Kustaa	evl evp	23.k	18.12.77
PAASI, Kauko	kapt evp	13.mek	14.3.77
PALLASVIRTA, Esko Daniel Fjalar	ev	25.k	24.10.77
PAUHAKARI, Lasse Väinö	komdri	12.mek	10.11.77
PITKÄKOSKI, Eino Johannes	evl evp	28.k	14.12.77
POHJANVIRTA, Yrjö Erik	ev	13.mek	21.5.77
RAILONKOSKI, Martti Yrjö	maj evp	23.k	16.5.77
RAINIO, Pauli Rafael	evl evp	23.k	16.2.77
RAMSTRÖM, Sven Arvid Valdemar	maj evp	11.mek	16.4.77
RANUA, Veikko Olavi	kapt evp	26.k	7.10.77
RAUNIO, Esko Erkki	ev	24.k	30.3.77
RAUNTO, Mauri Albert	kapt evp	21.k	3.6.77
REUNALA, Lauri Olavi	evl evp	23.k	25.10.77
ROSELIUS, Oskar	maj evp	23.k	23.1.77
RÖMPÖTTI, Kalevi	evl	17.mek	30.4.77
SAARI, Aarno Vilhelm	maj evp	25.k	3.8.77
SAARVE, Erkki Birger	maj evp	26.k	2.9.77
SALASUO, Esko Vilhelm	maj evp	25.k	29.5.77
SAVUNEN, Aatos Päiviö	evl evp	25.k	14.5.77

SETÄLÄ, Erkki Vilhelm	kenrl	22.k	4.4.77
SILTALA, Antero Kalervo	maj evp	40.k	10.3.77
SIMILÄ, Antton Veli	maj evp	11.mek	30.3.77
SINISALO, Aulis Tapio	maj evp	26.k	2.12.77
SKYTTÄ, Kaarlo Fjalar	evl evp	26.k	8.9.77
SUNDQVIST, Claës Pehr Alexander	maj evp	27.k	8.12.77
SÄÄKSJÄRVI, Lauri	maj evp	25.k	10.8.77
TARKKI, Uuno Oskari	evl evp	25.k	10.3.77
TIRONEN, Reino Ilmari	evl evp	24.k	15.1.77
TOKKOLA, Yrjö Kullervo	evl evp	23.k	18.10.77
TOLVANEN, Eero Antti Sakari	evl evp	25.k	1.11.77
TORSTILA, Bertil Fredrik	evl evp	26.k	27.8.77
UGGELDAHL, Birger Alvar	maj evp	24.k	30.7.77
VARALA, Veikko	kapt evp	26.k	3.12.77
VARJORANTA, Mauri Ilmari	maj evp	26.k	19.11.77
VARTIAINEN, Lauri Ilmari	evl evp	22.k	23.3.77
VEHMANEN, Aimo Uljas	kapt evp	25.k	19.10.77
VENNALA, Tapani	maj evp	23.k	16.2.77
WESTERLUND, Aarne Albert	maj evp	25.k	15.4.77
VIERTO, Pekka Päiviö	maj evp	25.k	28.6.77
VIHMA, Osmo Juhani	maj evp	22.k	21.10.77
WIKBERG, Stig Olof Aksel	kontra-amir	14.mek	16.10.77
VILANKO, Leo Paavali	maj evp	26.k	29.3.77
VILJAMAA, Jurkka Pentti	evl evp	26.k	21.3.77
VILLANEN, Auvo Voitto Kalervo	evl evp	24.k	31.3.77
WISAKANTO, Reino Johannes	evl evp	24.k	7.8.77
VÄISÄNEN, Gunnar August	evl evp	25.k	18.11.77
VÄISÄNEN, Väinö Aukusti	evl evp	14.mek	30.9.77

## 50 vuotta

AITERO, Pekka Akseli	evl	31.k	16.3.77
ANTTINEN, Jussi	kom evp	22.mek	9.8.77
HALONEN, Kauko Kalervo	evl evp	35.k	23.12.77
HEINARO, Aimo Leo Edvard	ev	30.k	22.4.77
KAHELIN, Ernst Henrik Gabriel	maj evp	31.k	1.12.77
KEMPPAINEN, Aulis Matias	evl evp	33.k	25.5.77
KUKKONEN, Kyösti Sakari	evl evp	35.k	20.6.77
LAPPALAINEN, Niilo Johannes	ev	29.k	22.11.77
LEHTONEN, Kalervo Johannes	kom evp	22.mek	24.6.77
LOHI, Eero Olavi	evl	33.k	14.8.77
METSO, Aimo Ensio	evl	32.k	9.4.77
MIKKOLA, Alpo Edvard	insmaj	43.k	26.3.77
MUINONEN, Matti Jaakko Johannes	maj	40.k	8.12.77
NIEMI, Arvo Valdemar	maj evp	32.k	12.3.77
PALMUJOKI, Erkki Johannes	evl	33.k	5.6.77
POUTANEN, Esko Ensio	maj evp	31.k	15.4.77
POUTANEN, Kyösti Seppo Juhani	evl evp	32.k	1.9.77
PUSA, Pentti Heikki	kapt evp	29.k	27.5.77
RAATIKAINEN, Rauno Kalevi	evl evp	30.k	18.7.77
RAITASAARI, Reino Kalevi	ev evp	31.k	27.5.77
RAUTONEN, Maunu Veikko	evl	29.k	1.6.77
ROSENQVIST, Rainer Valdemar	maj	39.k	31.1.77
SAIKKU, Raimo Valio	ylil evp	32.k	27.11.77
SAVOLAHTI, Raimo Antti Mies	ev	29.k	22.4.77
SIIKKI, Matti Olavi	maj evp	32.k	24.2.77
SIPPONEN, Kauko	maj evp	37.k	6.11.77
SJÖGREN, Nils Börje	kapt evp	36.k	26.4.77
STEWEN, Rolf Wilhelm	ev	29.k	15.9.77
SUVINIEMI, Jukka Ilmari	ev	31.k	4.8.77
TIKKANEN, Pentti Henrik Juhani	kapt evp	42.k	9.3.77
VAINIO, Simo Heikki	evl evp	31.k	23.3.77
WARIS, Reino Matti	kom evp	22.mek	11.3.77
VARKILA, Toivo Armas	maj evp	31.k	2.5.77
VASAMA, Seppo Kaarlo	evl evp	34.k	11.9.77
VILKKO, Kauko Andreas	maj evp	34.k	14.4.77
VÄÄNÄNEN, Jouko Kaarlo Olavi	maj	37.k	8.7.77

# ITSE ASIASTA

## Myönnetty ero

Ev Moilanen Jaakko Antti	39.k.	1.12.1976
Ev Rintanen Martti Olavi	22.k.	1.1.1977
Ev Uotila Väinö Albert	27.k.	1.1.1977

## Ylennetty everstiluutnantiksi

Aarnio Urho Viljo	38.k.	8.10.1976
Kuivalainen Juhani	41.k.	8.10.1976
Vächter Lasse Erik	45.k.	8.10.1976
Sivula Asko Olavi	44.k.	1.11.1976

## Ylennetty majuriksi

Nyman Timo	47.k.	5.11.1976
Puolakkainen Eero Tapio	47.k.	5.11.1976
Rantakari Risto Kalevi	51.k.	5.11.1976

## Ylennetty kapteeniksi

Hellman Veikko Johannes	52.k.	1.10.1976
Rantanen Kari Reino Juhani	52.k.	1.10.1976
Mauno Erkki Esko Juhani	51.k.	1.11.1976
Opas Jaakko Niilo	52.k.	1.11.1976

## Ylennetty kapteeniluutnantiksi

Tervaskari Lauri Mikko Aleksii	37.mk.	1.10.1976
--------------------------------	--------	-----------

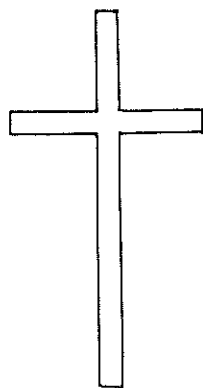
Evl Saarinen Seppo Allan	28.k.	13.12.1976
Evl Halonen Kauko Kalervo	35.k.	1.1.1977
Evl Järvi Mikko Kalevi	44.k.	1.1.1977
Evl Kukkonen Kyösti Sakari	35.k.	1.1.1977
Evl Liusvaara Jouko Kullervo	45.k.	1.1.1977
Evl Pakarinen Martti	41.k.	1.1.1977
Evl Silen Åke Erik Vilhelm	35.k.	1.1.1977
Evl Vallimies Terho Edvin	35.k.	1.1.1977

Kom Halonen Yrjö Abraham	20.mek.	1.1.1977
Kom Iivanainen Pentti Juhani	23.mek.	1.1.1977

Maj Järvinen Jorma Kalevi	46.k.	1.1.1977
Maj Kalavainen Aimo Juhani	44.k.	1.1.1977
Maj Pajuniemi Pertti Johannes	44.k.	1.1.1977
Maj Seppälä Yrjö-Veli Rafael	45.k.	1.1.1977
Maj Teulahti Pentti Johannes	45.k.	1.1.1977
Maj Timonen Seppo Tapio	35.k.	1.1.1977

Kapt Stroja Rafael Unto	49.k.	1.11.1976
Kapt Pitkänen Pertti Kalervo	46.k.	1.1.1977

# IN MEMORIAM



Everstiluutnantti  
Rane  
Lauri Julius  
s. 10.4.1916  
k. 29.9.1976  
Kad. n:o 1541  
21. kurssi

Everstiluutnantti  
Lyly  
Kosti Johannes  
s. 17.8.1899  
k. 6.10.1976  
Kad. n:o 163  
3. kurssi

Komentajakapteeni  
Salkala  
Yrjö August  
s. 27.6.1905  
k. 13.10.1976  
Kad. n:o 53 me  
4. merikurssi

Eversti  
Veijola  
Veikko Kustaa  
s. 13.11.1900  
k. 15.9.1976  
Kad. n:o 61  
2. kurssi

Kenraaliluutnantti  
Halttu  
Paavo Oskari  
s. 4.6.1914  
k. 19.10.1976  
Kad. n:o 1183  
17. kurssi

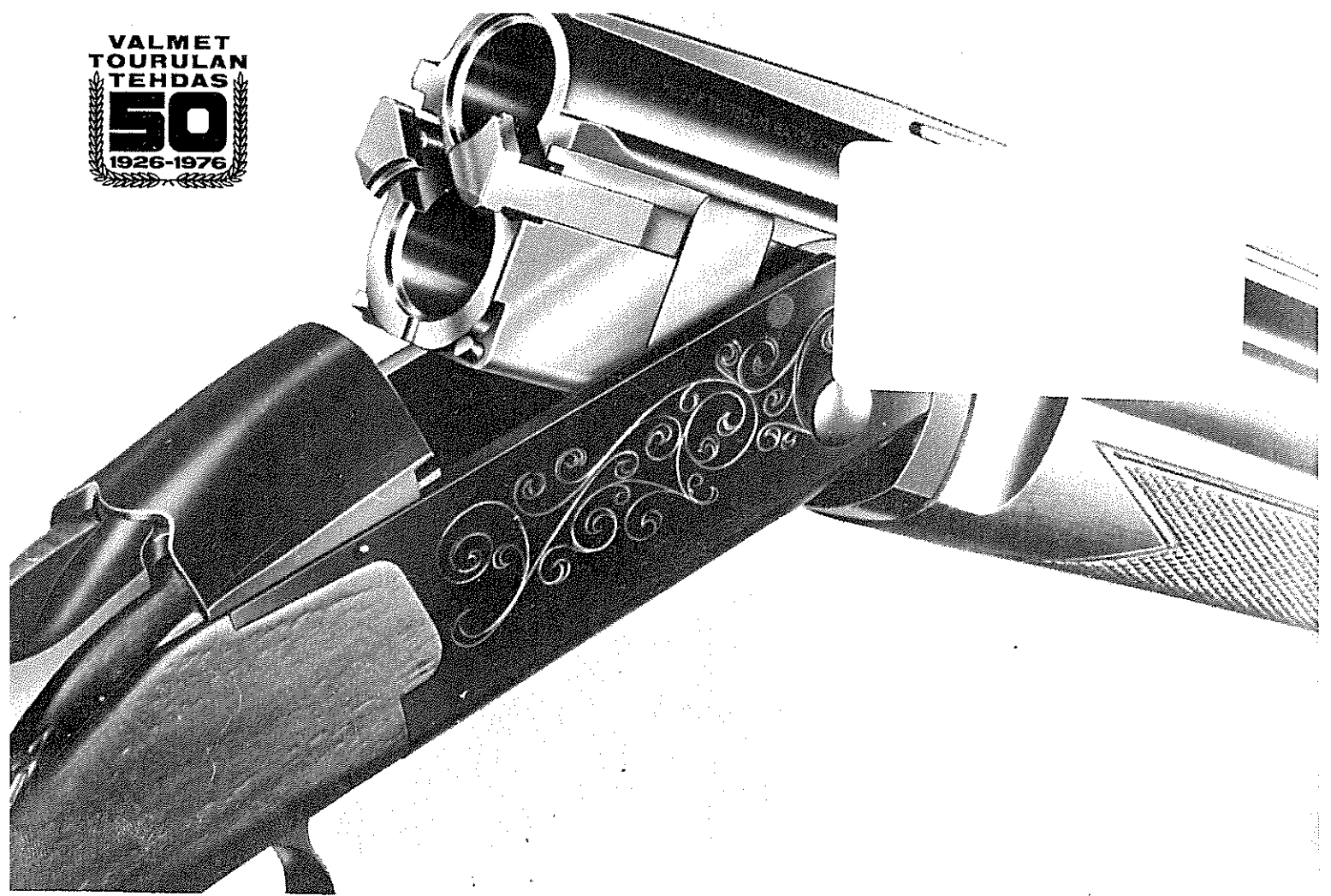
Kapteeni  
Juutilainen  
Aarne Edvard  
s. 18.10.1904  
k. 28.10.1976  
Kad. n:o 470  
8. kurssi

Majuri  
Hirvi  
Pentti Armas  
s. 21.11.1921  
k. 5.8.1976  
Kad. n:o 2739  
27. kurssi

Everstiluutnantti  
Heino  
Pentti Kaarlo  
s. 11.8.1910  
k. 9.10.1976  
Kad. n:o 1151  
17. kurssi

Majuri  
Railio  
Pentti  
s. 18.12.1918  
k. 16.10.1976  
Kad. n:o 1916  
24. kurssi

Everstiluutnantti  
Kalliomäki  
Kaarlo Armas Ilmari  
s. 23.10.1900  
k. 16.11.1976  
Kad. n:o 237  
4. kurssi



# KEVEYS EI SUINKAAN OLE 220:n AINOA ANSIO.®

## Se on Valmet-tuote, tuntijan ase

Kolme vakiomallia valittavanasi: 220, 212 ja 312. Kaksi viimeksimainittua ovat 12-kaliiperisia. 220-malli on 20-kaliiperinen, jonka 75 mm:n patruunapesään mahtuva Magnum-patruuna sisältää saman haulimäärän kuin normaali 12-kaliiperinen patruuna.

Magnum-patruunoille mitoitettujen patruunapesien lisäksi 220:n ominaisuuksia ovat hyvä tasapaino ja poikkeuksellinen keveys.

Valmet-haulikko on verraton ase kaikkeen metsästykseseen ja savi-kiekkoammuntaan, haulikkorihla taas sopiva monikäyttöase metsälle. Useasta piipunpituudesta ja erilaisista porausyhdistelmistä voit valita tarkoituksiisi parhaiten sopivat.

Valmet-aseiden laadun takaavat 50 vuoden kokemus aseiden valmistuksessa ja tarkka kotimainen työ. Käy tutustumassa aseita myyvässä urheiluliikkeessä, rautakaupassa tai osuusliikkeessä.

Valmet-haulikko istuu sinunkin käteesi tasapainoisesti.

**VALMET**